

Uvodnik

Andrej Bratuž

Pogled nazaj in naprej

Začele so se sredpoletne počitnice in tako bo tudi naš list šel na krajši dopust. Avgustovske počitnice so že stari Rimljani imenovali "Feriae Augusti". Iz tega je v naših časih nastal "Feragosto", ki predstavlja višek poletnih počitnic. V tem času se milijoni Italijanov selijo za krajši ali daljši čas v počitniške kraje in to najbolj k morju ali v hribe, pa še k znanim velikim jezerom severne Italije. Del turistov pa si izbere tudi bližnje ali daljše kraje v inozemstvu.

Temu primeren je tudi cestni promet. Vse, zlasti glavne avtoceste v državi so prepolne, vse to pa lahko sami vsak dan opazujemo po televiziji. Veliki šmaren ali 15. avgust pa predstavlja višek v tem množičnem preseljevanju. Prav tako je kar se da živahen tudi letalski promet za domače in mednarodne proge.

Na počitnice je šla tudi politika. Parlament in vlada sta v glavnem prekinila svoje delo, le kak politik pa se občasno oglašja in po svoje poživi sicer zaspano politično areno. V tem se v vsedržavnem merilu odlikuje zlasti Bossijeva Severna liga s slikovitimi predlogi ali provokacijami. Stranke sicer prirejajo svoje poletne praznike, na katerih pa so težje in zahtevnejše teme navadno odsotne. To velja v glavnem tudi za deželno politiko vseh strank in gibanj.

Za nami je torej težko, odgovorno in bogato delovno leto in to na vseh področjih, zato radi pregledamo, kaj smo naredili in kaj opustili. Bilanca je zato lahko pozitivna ali tudi negativna. Sami pa se v časih zadovoljimo tudi s kompromisnimi rešitvami. Vse to seveda velja tudi za slovensko manjšino. V času poletnega premora premislimo, kaj smo v času leta dosegli ali v čemer nismo uspeli. To pač naredijo tudi stranke, krovne organizacije, kulturne ustanove itd. Vzporedno s tem pa že načrtujemo smernice za bodoče delovanje, ko bomo v jesenskem času lahko še bolj zagnano in aktivno znova prišli za delo.

Na tem mestu ne bi delali kakih lestvic, po katerih bi merili uspehe oz. neuspehe v našem manjšinskem okviru. Če pri tem še pogledamo na delež in vlogo našega tednika lahko zatrdimo, da je v teku leta gotovo opravil svoje poslanstvo in to v res zadovoljivi meri. Novi glas je nemreč ob drugih slovenskih medijih v zamejstvu gotovo veliko doprinesel in s svojim informativnim in formativnim delom opravil določeno poslanstvo v naši manjšinski skupnosti. S svojimi vodilnimi smernicami, kot so zlasti narodnoobrambno delo, krščanski etos, politični pluralizem in evropska zavzetost, je torej list skušal oblikovati naše javno mnenje v kar se da pozitivnem smislu.

Letos so za nami tudi drugi važni dogodki oz. mejniki, kot zlasti evropske ter upravne volitve, ki so prav tako pokazali na zavzetost Slovencev v Italiji za širše družbene probleme. To in še kaj drugega je sedaj za nami in na dosežene rezultate lahko gledamo s ponosom.

Poletni premor in počitek pa nam bosta omogočila, da bomo jeseni spet dejavno nadaljevali z vsakodnevnimi aktivnostmi.

Foto Zvonko Vidau

Seminar Zveze cerkvenih pevskih zborov s Tržaškega

Smo se med počitnicami še zmožni ustaviti? Razmišljam, torej sem!

Za mnoge je še vedno čas dopusta. Počitnice bi morale biti priložnost, ki mnogim žal uuhaja; imeti bi morale razsežnost, ki je preštevili žal neznan. Kdor gre na pot, se umakne, se oddalji od vsakdanjosti. Zato biti na počitnicah ni tako lahko, kot bi se zdelo na prvi pogled, predvsem če pomislimo, da že sama beseda "počitnice" vsebuje namig na počitek, brezdelje in ne-delo. Kaj sploh pomeni ne delati nič? Pomeni vzeti si čas, da bi ne delali tega, kar delamo vse leto: iti na sprehod po mestnih ulicah ali po gorskih stezah, se kopati, ležati pod sončnikom, kljub lepemu vremenu ostati doma s knjigo v roki itd. Kdor si med počitnicami privoščil kanček "ne-dela", občuti, da obstaja, začuti, da je živ, uživa, ker se zaveda, da živi na tem svetu in lahko okuša vsak trenutek, ne da bi se vrtoglavo podil za najrazličnejši opravili. Vse leto smo dejavni, tečemo in hropemo. Je pa možno tudi se ustaviti, ne-delati: danes je to sicer lažje reči kot pa izkusiti. Obstajajo ljudje, ki niso sposobni "ne-dela". "Hranijo se" z delom, nikakor nimajo časa, da bi si privoščili ne-delati-nič. Tako, malo danes malo jutri, postanejo nezmožni se ustaviti, ne-delati-nič, pobegniti temu noremu ritmu. So ljudje, ki gredo na dopust in se takoj lotijo prazniti kovčke, urejevati, programirati, nakupovati, določati, kaj bodo delali jutraj, opoldne, popoldne in zvečer. Sposobni so najti vse mogoče preteveze, da se le ne bi ustavili in... delali nič. Brezdelje nas navdaja s tesnobo, delati več stvari hkrati nam daje občutek varnosti. Delam, torej živim, torej

sem... Ko se predstavimo komu, mu povemo, kaj delamo, kaj smo po poklicu. Če ne delamo nič, sploh ne vemo, kaj bi mu o sebi lahko povedali, ne vemo, kdo smo... Prosti čas nas dela nejevoljne, naveličane, jezne.

In vendar kdor se zavestno ustavi, da bi vsaj za krajši čas ne delal nič, se čuti kot drevo, kot kamen ali kot oblak na nebu. Kdor se zazre v sončni zahod ali lunin sij v morju ali v to, kako se sredi gora rojeva novo jutro, ter se torej zna ustaviti, se na neki način čuti povezanega s tem, kar ga obkroža. Čuti se umirjenega, zadovoljnega z najmanjšo stvarjo in hkrati z vsem, kar obstaja. Tedaj razume, da cele dneve teče in se niti ne zaveda, da živi, niti ne izkuša, da je živ. Lepo je živeti! Nismo samo stroji, ki proizvajajo! Počitnice so zato lahko priložnost ne le za počitek in ne-delo, ampak odlična vaja, da se naučimo lepše živeti in biti vsaj malce modrejši. Med počitnicami se lahko učimo umetnosti opazovanja in poslušanja, pa tudi razmišljanja o sebi in

31. avgusta romanje na Barbano

Vsakoletno romanje na Barbano goriške in tržaške škofije bo v ponedeljek, 31. avgusta. Sv. maša ob 11. uri bo ob 10-letnici svojega škofovanja goriški Cerkvi vodil msgr. Dino De Antoni.

Sporočilo uredništva

Uredništvo v Gorici in Trstu bo zaradi tradicionalnega poletnega premora zaprto od 11. do 26. avgusta, uprava pa od 13. do 21. t.m. Sodelavcem, bralkam in bralcem želimo, da bi čim lepše preživeli poletne tedne.

svojem življenju. To je vse prej kot spontana in lahka vaja; obratno, pogosto je zelo naporna. Temeljne važnosti je prisluhniti vprašanjem, ki jih nosimo v sebi, vprašanjem, ki se jim lahko tudi izmikamo z molkom, raztresenostjo ali aktivizmom, in vendar ostajajo vedno tam. In nas čakajo. Počitnice so privilegirana priložnost, ko se lahko vprašamo, kako se razvija naše življenje? smo srečni? kaj nam manjka? Smo bitja, sposobna vprašanj, ki gredo preko tega, kar vidimo, slišimo, tipamo. Odkod prihajamo? Kam gremo? Kaj pomeni živeti? Kaj umreti? Kaj ljubiti? Se lahko - kot vse drugo - konča tudi ljubezen? Človek je "žival", sposobna takih vprašanj, bitje, ki išče razloge za svoje bivanje in minevanje. Seveda, pri teh vprašanjih nimamo in niti ne bomo imeli gotovih odgovorov; to pa še ne pomeni, da si jih ne smemo postavljati. Prav je si najti čas, da smo sami in v tišini. Če tega nikdar ne naredimo, tvegamo živeti na površju, nikdar sposobni "razbrati" naše življenje ter presojati naša pričakovanja in neuspehe. Rimljani so pravili, da se mora človek naučiti tudi sobivati s sabo, prisluhniti sebi prej kot drugim. Ne gre za narcizistično ukvarjanje z lastnim jazom, ampak za zahtevno delo na sebi in na odnosih z drugimi. Je nekaj nujnega, če hočemo vzeti svoje življenje v roke in se naučiti imeti radi druge na pristen način. Pogumno, torej! V prostem času si vzemimo čas za razmišljanje! Kaj delaš? Razmišljam! Redek, a čudovit odgovor!

Danijel Devetak

Gabrovec ob sprejetju smernic mednarodne politike FJK

“Manjšine so termometer odnosov med državama!”

Deželni svet FJK je sprejel splošne smernice na področju mednarodne politike FJK. V razpravo je posegel tudi deželni svetnik SSK Igor Gabrovec, ki je že uvodoma izpostavil pomen dokumenta, ki pa ga skupščina sprejema šele leto dni po umestitvi Tondove uprave. Gabrovec je pozitivno ocenil poudarke, ki jih dokument daje na vlogo krajevnih uprav pri razvijanju čezmejnega sodelovanja na konkretnih in uresničljivih načrtih ter pri tem izpostavil različne primere, katerih protagonisti so tudi zelo majhne občinske uprave. “Nujna je reforma deželnega statuta, ki naj FJK prizna večjo avtonomijo tudi v mednarodnih odnosih”, je še dejal svetnik Gabrovec, ki je v nadaljevanju izpostavil potrebo, da se v mednarodne programe vključi več mladih izobraženih kadrov. “Gre za investicijo v prihodnost, saj s tem angažiramo mlade akademsko in jezikovno usposobljene ljudi, ki se bodo suvereno premikali v evropskih prestolnicah in ob vrnitvi prenašali znanje in

Foto IG

vec. Prav tako je Gabrovec izpostavil potrebo, da je Dežela aktivneje prisotna v evropskih institucijah, kjer se izoblikujejo zakoni in pravilniki, ki so potem obvezujoči za vse včlanjene države.

“Mi pa se tega zavedamo šele takrat, ko je prepozno, ko zakoni postanejo izvršilni in se teritorij začenja soočati tudi z negativnimi posledicami”, je dejal Gabrovec in s tem zlasti namignil na uvajanje okoljevarstvenih pravil in zaščitnih območij. Ob koncu svojega posega se je svetnik Gabrovec zaustavil ob vlogi manjšin in dejal, da so te termometer odnosov med državami. “Ko so manjšine primerno zaščitene in soudeležene v razvojne načrte, so tudi odnosi med matičnimi državami dobri, same manjšine pa lahko uveljavljajo prirojeno vlogo povezovalnega člena ob meji in med različnimi kulturami in miselnimi vzorci”, je dejal Gabrovec in zaključil s pozivom, da se med Slovenijo in FJK res čim prej ponovno zažene delo mešane komisije v sklopu tega omizja za manjšine, pri katerem bodo sodelovali zastopniki Slovencev v Italiji in Italijanov v Sloveniji.

ga odbora Furlanije Julijske krajine Renzo Tondo in njegovi odborniki do tega vprašanja dokaj zadržani. Predsednika SSO in SKGZ sta bila mnenja, da bosta slovensko-italijansko medvladno srečanje v začetku septembra v Ljubljani in kasnejši obisk slovenskega premierja Boruta Pahorja v Rimu priložnost, da se financiranje manjšine primerno obravnava in zanjo dobijo tudi ustrezne rešitve. Finančna kriza je res huda, menita predsednika SKGZ in SSO, vendar posledic le-te ne smejo občutiti naše glavne ustanove (začenši s SSG), ker že itak delujejo v izredno težkih razmerah in kljubujejo raznim neprilikom z vsemi svojimi močmi in to dokazujejo tudi s svojim vsakodnevnim trudom, z vso svojo zavzetostjo in konkretnim delovanjem na odgovornih mestih.

Pavšič in Štoka izražata upanje, da bodo pristojne oblasti znale ceniti to vztrajno delo in da bodo znale najti pri reševanju splošne gospodarske krize tisti ključ in način pristopa do naših osrednjih ustanov, organizacij, zvez in društev, ki sta nam vsem tako zelo potrebna, če hočemo našo kulturno in splošno strukturo ohraniti pri neokrnjenem življenju in zdravem splošnem delovanju v korist naše celotne slovenske narodne skupnosti. Srečanje predsednikov obeh krovnih organizacij je nudilo priložnost za poglobljeno analizo zdajšnjega položaja naše narodnostne skupnosti in za vlogo, ki jo v njej imata SKGZ in SSO. Prepričana sta, da je treba nadaljevati na izhodiščih, ki so jih sprejeli na nedavnem, že omenjenem goriškem srečanju obeh vodstev, in v tem smislu podpirata tudi soočanje pokrajinskih vodstev obeh Zvez v vseh treh pokrajinah, ko gre za njihove izrecne pristojnosti in način konstruktivnega sodelovanja.

Rudi Pavšič, Predsednik SKGZ
Dr. Drago Štoka, Predsednik SSO

Silvan Primožič na srečanju z Debora Serracchiani

O neizvajanju zaščitne zakonodaje za Slovence

Na srečanju s podporniki evropske poslanke Debore Serracchiani, ki bo kandidirala za deželno tajnico Demokratijske stranke, je nastopil tudi pokrajinski predsednik SSK Silvan Primožič. V dvorani hotela Franz v Gradišču je Primožič podčrtal pomembno prisotnost slovenske narodne skupnosti v deželi FJK. Zaradi te uživa naša dežela statutarno posebnost, po kateri ji pripada precej upravne avtonomije. V svojem posegu je Primožič Serracchianijevi predstavil Slovensko skupnost, edino zbirno stranko Slovencev v Italiji, s katero je Demokratijska stranka podpisala federativni dogovor. Poleg tega pa je še omenil uspešno sodelovanje, ki ga obe stranki uveljavljata v številnih javnih upravah, od deželnega sveta goriške in tržaške pokraji-

ne do občinskih svetov v Gorici in Trstu. Primožič je tudi opozoril evro-

desetletje. V takem stanju je slovenska narodna skupnost prisiljena vlagati ogromno energije

Debora Serracchiani

Silvan Primožič

psko poslanko na pereče dejstvo neizvajanja zaščitne zakonodaje, ki se vleče že skoraj celo

v stalno opozarjanje državnih in deželnih institucij, ki pa ne izkazujejo primerne poslušnosti.

Na goriškem letališču na Rojah

Spomenik bratoma Rusjan

Letošnje poletno kipersko srečanje mladih umetnikov Akademije za likovno umetnost in oblikovanje iz Ljubljane in Šole mozaika iz Spilimberga, ki je potekalo v Štandrežu, je bilo namenjeno pripravi spominskega obeležja bratoma Rusjan ob 100-letnici njunega prvega poleta na Rojah v Štandrežu. Mladi so izklesali in iz mozaika izdelali spomenik, ki ga bodo postavili ob vhod na goriško letališče na Rojah ob Tržaški cesti. Slovesno odprtje bo v soboto, 5. septembra

Foto DP

2009, ob 15. uri. Program bo oblikovala godba na pihala Kras iz Doberdoba, spomenik pa bo blagoslovil štandreški župnik Karel Bolčina. Na prireditvenem prostoru bo fotografska razstava, ki je nastala ob snemanju dokumentarnega filma Leteča brata Rusjan in so jo pripravili člani Prosvetnega društva Štandrež. Na dan odkritja spomenika bo iz Ajdovščine priletela na goriško letališče kopija letala Eda 5, ki je z Rusjanom že letelo na tem letališču. Pobudniki postavitve spomenika so Združenje 4. Stormo, društvo Skultura, štandreški rajonski svet in ZŠSDI. Goriška občina in pokrajina sta zagotovili pokroviteljstvo, sodelujeta tudi občini Nova Gorica in Šempeter Vrtojba. K pobudi so pristopile še druge organizacije.

Srečanje predsednikov SSO in SKGZ

V pretresu financiranje

Predsednika krovnih organizacij Rudi Pavšič (SKGZ) in Drago Štoka (SSO) sta se 5. avgusta sestala, da bi potegnili nekaj zaključnih analiz v zvezi s težavami skupnih zvez in društev ter razmislili o poteh, ki so v bližnji prihodnosti pred nami. Analizirala sta predvsem vprašanje finančnih prispevkov, katerih prihodnost je močno negotova, saj še vedno ne vemo, kako se bo rimska vlada obnašala do nas v dvoletju 2010-2011. V zvezi s tem sta potrdila sklep vodstev obeh krovnih organizacij, ki se je sestalo julija meseca v Gorici, da bodo prvo jesensko skupno srečanje namenili prav tem vprašanjem in poiskali primerne rešitve tudi na podlagi pričakovanih jasnejših finančnih

jamstev iz Rima.

Če je bila rimska vlada do nas uvidna v letošnjem letu, ni namreč nikjer zagotovljeno, da se bo to zgodilo tudi v dveh in nadaljnjih letih njenega mandata. Medtem ko se je slovenska vlada tako preko predsednika Boruta Pahorja kot ministra dr. Boštjana Žekša javno obvezala glede iste višine finanč-

Foto JMP

ne pomoči v korist slovenske narodne skupnosti v zamejstvu in po svetu, so bili predsednik deželne-

Na dnu...

Povejmo na glas

Za lepši in srečnejši jutri

Če nas ob dnevu enega največjih verskih praznikov prevzame svetel navdih, potem se zavemo, kako si vsi želimo, da bi bili srečni in rešeni vsega, kar sreča pač ni. Da bi bile težave manj težke, trenutki stiske redkejši, prijateljstvo med ljudmi vse bolj iskreno, svet vse bolj poln pravičnosti in z vse manj krivic, da bi bilo naše počutje vselej prijetno in misli razbremenjene, da bi bili vedno deležni zdravja, mi in vsi bližnji ter bližnji drugih ravno tako. Z eno besedo: da bilo naše življenje v večji meri polno harmonije, da bi bili v sebi izpolnjeni in bi znali odgovoriti na vsa neresena vprašanja, med njimi na tisto, zakaj do harmonije in pomirjenosti v svetu ne pride in ne pride, zakaj problemom ni videti konca, zakaj se rojevajo nove in nove napetosti, nesporazumi in celo sovraštva, zakaj smo vsi v strahu, da ne bi pridobili še več od tistega, kar že imamo, ter v strahu, da bi tisto, kar imamo, izgubili in bi nam bilo odvzeto, kar smo si mukoma priborili. Napetosti, nasilje ter tudi vojne se nadaljujejo, kot bi bilo vse skupaj podobno tistemu, kar se dogaja v naši notranjosti, ko se do spokojnosti ne moremo dokopati, vsaj ne tolikokrat, kot si sami želimo. Ne moremo namreč trajno pri sebi obdržati sreče, ki se nam nenehno odmiha, zaradi česar naših naporov nikdar ni konca in se nam zdi, da svojo zgodbo vedno pričujemo od začetka. Zato ni čudno, da se po odgovore zatekamo k božjim nasvetom, ki po večstoletni navzočnosti v zgodovini človeštva vendar morajo bi-

ti sposobni razrešiti, kar nam razrešiti še ni bilo dano. In božji nasveti so enkratno jasni in razločni, osupljivo preprosti in v svojem naganju dosledni, ljubeči in vztrajni: duhovne dobrine so tiste, ki zares rešujejo, usmeriti se velja k duhovnim dobrinam, k dobroti, sočutju do sočloveka, k iskrenemu, odkritemu ter dobronamernemu odnosu do bližnjega in vseh bližnjih. Materialne dobrine so sicer nujne, toda nikdar jim dati večje cene od tiste, ki jo imajo, saj je ta cena v primerjavi z duhovnimi dobrinami majhna, res zelo majhna. Kaj je posest v primerjavi z iskrenim prijateljstvom, kaj sta slava in čast v primerjavi z notranjo srečo in pomirjenostjo, kaj je preobilje hrane v primerjavi z zadoščenjem, ko nasititi lačnega? In če ob tem pomislimo, da v svetu trpi lakoto ena milijarda ljudi, se lahko zamislimo. Kaj to ne pomeni, da so nas materialne dobrine omejevale in da večino svojega časa namenjamo le njihovega pridobivanju, pri čemer nam za duhovne dobrine zmanjkuje moči in nemara celo volje? Ali pa se sploh ne zavedamo, da bi morali kreniti v povsem drugo smer? Koristno bi bilo za nas, ko bi našo smer spremenili, korenito spremenili, saj nekega dne jo bomo v svoje dobro spremenili zagotovo. In zakaj je ne bi spremenili kmalu, zakaj šele čez sto ali več sto let? Božji nasveti za smer naše resnične sreče niso nikoli niti za trenutke omagali, ker v dragoceni del človekovega bistva od nekdaj neomajno verjamejo.

Janez Povše

Renzo Tondo, predsednik dežele FJK

Manjšina ni prioriteta!

Deželni predsednik Renzo Tondo je lani, nekoliko nepričakovano, premagal Riccarda Illyja. Malokdo je pričakoval Tondovo zmago, posebej s tolikšno razliko v glasovih (53% - 47%). V daljšem pogovoru se je spustil v analizo stvarnosti naše dežele, začenši seveda z našo manjšino. Na dan so seveda prišla različna stališča in gledanja na našo stvarnost. Pogovor se je nato razširil in dosegel tudi tematiko o slovensko-italijanskih odnosih, začenši z načrtovanjem uplinjevalnikov v Žavljah.

V ponedeljek, 3. avgusta, je bil v Furlaniji Julijski krajini na obisku minister Luca Zaia. Obiskal je tudi Prosek in tržaški Kras. Slovenska manjšina je kritizirala organizacijo prireditve, ker ni bilo slišati slovenske besede, kljub temu da je srečanje potekalo na območju, kjer živi manjšina. Zakaj je do tega spodrslija prišlo?

Vem, da bom z odgovorom razočaral slovenske prijatelje. Za te postopke protokola se ne zanimam in me ne ganejo. Jaz sem Furlan, doma govorimo furlansko, a ko je Illyjeva uprava pripravljala zakon za furlanščino, sem jaz temu nasprotoval. Jaz sem zazrt v prihodnost. Ne želim s tem reči, da so jeziki preteklost, nasprotno, so bistvenega pomena. Včasih pa se mi zdi, da pretiravanje s kampanilizmom ali nacionalizmom ne pomaga nikomur.

V tem primeru le ni šlo za pretiravanje z nacionalizmom. Vzamemo jo lahko kot preprosto primerjalno ugotovitev: na slovenski obali lahko povsod najdemo dvojezično toponomastiko, italijansščina je uradni jezik, ob šolah z italijanskim učnim jezikom se italijansščina poučuje tudi na vseh slovenskih šolah, medtem ko v primeru obiska ministra Zaie v slovenski vasi slovensščina sploh ni bila prisotna...

Menim vsekakor, da je raven zaščite manjšine v zadnjih letih močno napredovala. Več je spoštovanja, več je pravice. Na obeh straneh. Ampak, rad bi poudaril, da smo v Evropi. Vsi smo vstopili v Evropo.

Ampak v vsakdanjem življenju in praktičnih zadevah, kakršna je bila slovesnost na Proseku, se podobne stvari, kot je bila odsotnost slovensščine, še dogajajo...

Razumem vašo stališča. Razumem in jih spoštujem. Priznati pa moram, da me ne ganejo tako močno. Prioriteta je zame prisluhniti gospe, ki je bila odpuščena in se pri meni oglasi z otrokom v naročju in vprašanjem, kako naj plača obrok posojila za hišo. Jezikovna tematika je torej pomembna, a jaz bom več pozornosti posvetil brezposelnosti gospe.

Svetnik Igor Gabrovce je po obisku ministra Zaie na Proseku dejal: "Prisotnost ministra Zaie na Tržaškem je pomembna toliko, kolikor se bodo njegove besede spremenile v konkretna dejanja". Imel je v mislih deželno in državno pomoč pri načrtovanju in financiranju obnove nekdanjih obdelanih površin na Krasu ter uredništev pokrajinskega načrta za razvoj kmetijstva...

Kraške kmete močno cenim. V svojem prvem mandatu predsedništva sem obiskal številne kmetije na Krasu, ki so bile dalj časa zapostavljene. Večina namreč povezuje pojem kmetijstva v FJK s furlansko nižino. Na Krasu pa so prav tako izvrstne kmetije, ki smo

jih mi pripravljeni podpirati.

Pred časom je vloga podpore igrala Kraška gorska skupnost, ki pa je danes ni več. Kakšno alternativo bi torej vi predlagali? Po mojem mnenju bi bilo treba preučiti možnost skupnosti občin...

... mislite na t. i. Aster-je?

Ne. Raje bi govoril o možnosti druge, v katere naj se vključijo občine in privatniki.

Kaj pa Gorska skupnost za Brda, Nadiške doline in Terske doline?

Tukaj je potrebno postaviti jasno ločnico. Hribovito okolje je tam, kjer sneži. Brda so bogato območje, ki ne potrebujejo statusa hribovitega območja. Hribovita področja so danes obubožana, sredstva morajo biti zato namenjena tja, kjer jih res potrebujejo. Sam Tolmeč, moj rojstni kraj, si kljub "zimskemu okolišu" ne "zasluži" naziva hribovitega območja. Tudi Čedad ne bi smel spadati v ta seznam. Podbosesec je primer občine, ki si upravičeno lasti naslov hribovitega naselja. Treba je torej pripraviti seznam "hribovskih občin", ki res trpijo zaradi svojega statusa. Kar se tiče kmetijstva, pa bi bilo po mojem mnenju primerno iskati druge vires finančne podpore: mednarodni fond, razvoj kmetijstva in njegova promocija. Hribovita območja pa je treba obravnavati ločeno.

Finančno podporo bi bilo torej treba iskati v drugih virih...

Obrniti bi se bilo treba na javno-zasebne organe, ki dostopajo do evropskih sredstev.

Kaj pa LAS, organizem, ki se je pred kratkim ustanovil tudi na slovenskem Krasu v podporo kmetom?

Mislím, da so organizmi LAS trenutno v krizi povsod, tako npr. v Karniji kot v Nadiških dolinah. So namreč organi, ki jih predvideva evropska zakonodaja, a jih zasebni kapital ne podpira dovolj...

Vi torej podpirate močan vstop zasebnikov v LAS...

Brez zasebnikov ni gozdarstva in ekonomskega razvoja.

Deželni svetnik Igor Gabrovce je podprl predlog o reformi 13. člena deželnega statuta, ki naj bi po novem predvideval zajamčeno zastopstvo slovenskega predstavnika v deželnem svetu...

Današnje oblike izvolitve slovenskih predstavnikov ne nameravamo spreminjati.

Zdajšnja oblika predvideva olajšano izvolitev predstavnikov manjšinske stranke (tako je bil izvoljen tudi svetnik Gabrovce). Reforma, o kateri sem vas spraševal, pa predvideva zagotovljeno mesto za predstavnika manjšine.

Sam se s principom zagotovitve mesta ne strinjam. Poroštvo zaščite mora biti osnovano na "številkah". Če določena skupnost ne dosega 1% glasov, se mi zdi ta skupnost le nekoliko premajhna. Mediacija, ki smo jo dosegli z določilom za izvolitev predstavnika manjšinske stranke, se mi zdi vsekakor dobra rešitev...

Jaz vas vsekakor sprašujem za princip zagotovitve predstavnika spet nekoliko v primerjalnem tonu z italijansko manjšino v Sloveniji: Italijani na Obali imajo namreč zagotovljeno predstavništvo vse od "najnižjega nivoja" občinskih svetov do najvišjega, v Državnem zboru.

Ne vem. Glede italijanske manjšine nisem v stanju, da bi na to te-

mo izrazil mnenje. Mislím pa, da smo na ravni FJK to tematiko že dovolj dobro obdelali v prejšnjih letih. Sam sem na splošno proti vsem takim apriori zagotovljenim predstavništvom.

Na ljubljanskem srečanju z ministrom Žekšem je tekla beseda tudi o tem, da zaradi ekonomske krize deželi ne bo uspelo zagotoviti vseh dosegljivih sredstev manjšini. Imate že približno oceno o višini morebitnih rezov?

Foto Primož Lavre

Ne. Sam sem zagotovil vsa dosegljiva sredstva. Ker pa so mi bili predstavljeni "novi finančni problemi", npr. težave SSG-ja in Kulturnega doma, sem ministru Žekšu dejal, da glede novih prihodkov bomo imeli težave zaradi ekonomske krize.

Torej dosegljivi prispevki ostajajo?

Da, to vam lahko zagotovim. Ne morem pa zagotoviti dodatnih sredstev.

Pomorska tematika je danes med Italijo in Slovenijo dokaj vroča. Pomembna tema, ki je spet prišla na dan je uplinjevalnik. Ste bili začuden zaradi tako ostre in jasne negativne ocene, ki sta jo glede načrta o uplinjevalniku podala ministri za okolje Karel Erjavec in sam Borut Pahor?

Ne, ni me presenetila. Poznal sem slovensko stališče, ker sem zanj slišal že na srečanju med Frattinijem in vašim nekdanjim zunanjim ministrom Ruplom. Slovenska stran vidi očitno v tem načrtu težave. Že takrat pa sta ministri Frattini in Prestigiacomo (ministra za okolje) zagotovila Sloveniji popolno informiranost in vsa poročila, ki so v teh primerih potrebna. Slovenske kritike, tako kot tudi kritike v Italiji, sledijo logiki "ne na mojem vrtu". Vsi bi radi imeli energijo in odlagališča odpadkov, nihče pa jih noče "v svojem vrtu". Zato me slovensko zadržanje ni presenetilo in prepričan sem, da bo Italija imela v zvezi z uplinjevalniki vse informacijske kanale odprte.

Zoran Kus, predsednik medresorske komisije za uplinjevalnik in sekretar na ministrstvu za okolje, je prejšnji teden dejal, da Ljubljana še ni prejela vse ustrezne dokumentacije, predvsem tiste v zvezi s pomisleki, ki jih je izpostavila Slovenija. Ste seznanjeni s temi zamudami?

Slišal sem za to. Sam pa se na tej točki lahko ponudim kot garant, da bo vsa ustrezna dokumentacija le prišla v Ljubljano.

So bili manjkajoči dokumenti morda tisti o plinovodskem priključku Trst - Grače - Vileš med uplinjevalnikom in italijansko vsedrjavno plinsko mrežo, ki so bili sprejeti nekaj

dni kasneje?

Ne vem, tega res ne vem. Ponavljam pa, da se ponujam za garanta italijanskih obveznosti do Slovenije.

Vzeli vas bomo torej za besedo...

Ja, rad pa bi ob tem tudi še enkrat podčrtal, da si ne želim instrumentalizacij. Vsi moramo pokazati čut odgovornosti. Seveda velja to v prvi vrsti za tiste, ki smo nositelji institucionalnih funkcij in smo posledično neposredno odgovorni.

V Sloveniji obstajata vsaj dve veji pomislekov, ki sta zelo stvarni: prvi je naravovarstvenega vidika in zadeva stanje morja in ribolova. Drugi pomislek pa je ekonomsko-gospodarske narave. Tankerji, ki bodo uvažali plin za uplinjevalnik, bodo omejili tovarni pro-

sti do Slovenije. Za to je še prezgodaj. Dokler ni vse urejeno z birokratskega vidika in dokler tudi Slovenija ne bo umaknila svojega ne, o tem težko govorim. Upam pa, da bo v nadaljnji fazi, ko bo treba urejati vprašanja glede upravljanja, tudi Slovenija pristopila k projektu.

Direktor za mednarodne projekte družbe Gas Natural De Carreras je napovedal uresničenje uplinjevalnika za leto 2013 ali 2014. Postopkov pa je v tem projektu precej: treba si je najprej pridobiti javno mnenje, začeti nato postopek bonifikacije teritorija in šele nato zagnati 600 milijonov vreden projekt. Se vam glede na vse omenjeno ne zdi, da so De Carrerasova predvidevanja preoptimistična oz. propagandistična?

Govori se, da italijanska vlada razmišlja o imenovanju komisarja za pospešitev tega postopka. Tako kot sem bil imenovan za komisarja pri izgradnji tretjega pasu na avtocesti v FJK, bi lahko bil tudi sam imenovan za komisarja za uplinjevalnik. Birokratski postopki bi bili v tem primeru poenostavljeni in bi gradnja lahko začela prav kmalu.

Je torej ocena realistična?

Jaz je ne izključujem.

Na srečanju s Pahorjem sta se pogovarjala tudi o nuklearni v Krškem in o možnem vstopu Italije vanj...

Pravzaprav sem se pogovarjal samo jaz...

Ja, to je bilo dejansko moje podvprašanje...

Pahorju sem predstavil načrt, ki ga zagovarjam od izvolitve.

Javno sem večkrat priznal naklonjenost jedrski energiji. Italijanska vlada je na moje veliko zadovoljstvo pred kratkim spet uvedla jedrsko energijo tudi v Italiji. Takoj sem pomislil, da bi bilo sodelovanje s Slovenijo, ki v Krškem gradi drugi blok, dosti boljše rešitev kot grajenje nove infrastrukture tukaj. Pahorju sem izrazil svojo pripravljenost, potem ko sem o tem govoril tudi z italijanskima ministroma Frattinijem in Scajolo ter s sekretarjem Ursom. Pahor je mojo ponudbo sprejel v vednost, ni se pa izjasnil, kako gleda on na to zadevo.

Se je torej predsednik Pahor vzdržal kakršnegakoli komentarja na to temo?

Pričakoval sem njegov odgovor, a očitno še ni oblikoval mnenja glede tega...

Vas je njegova tišina presenetila?

Ja, priznati moram, da me je nekoliko presenetil. Čakal sem odgovor, pa čeprav samo na ravni "o tem bova še govorila" ali pa "sre-

čajva se" ali pa tudi "ne, hvala"!

Verjetno ste Pahorja s svojo "ponudbo" tudi sami presenetili...

Presenečalo bi me dejstvo, da sem ga lahko presenetil s "ponudbo". O tem so namreč na široko že pisali časopisi. Tudi sam sem o tem že večkrat govoril. Pahor je verjetno menil, da je zanj bolje, da si v tem trenutku ne jemlje dodatnih obveznosti.

V vašem načrtu bi bila sogovornik Slovenije torej italijanska vlada, operativno pa bi v projekt vstopila dežela Furlanija Julijska krajina...

Če bi slovenska vlada pristala na našo ponudbo, bi imel močan adut tudi v pogovorih z italijansko vlado. Jutri (pogovor je bil opravljen v torek, 4. avgusta, op. av.) imam na programu srečanje s premierjem Berlusconiem: žal nimam nobenega uradnega stališča Slovenije, tako da tudi s premierjem ne bova mogla govoriti o konkretnih zadevah.

Je vaš namen vstopiti v Krško s prevzemom deleža družbe, ki nuklearko upravlja?

Namen je, da v jedrsko centralo vstopi "sistem Italija". To bi lahko bilo preko energetske družbe Enel, preko deželne finančne družbe Friulia bi lahko vstopili tudi mi. Ponavljam pa, da je žogica trenutno na slovenski strani in da še čakam njihov odgovor. Ko bo prišel in če bo pozitiven, bo moja moč pri vladi večja, sam pa bom tudi takoj pomislil na neposreden vstop FJK v ta posel.

V javnost je prišla vsekakor novica, da bi se ena od nukleark lahko gradila na območju Furlanije Julijske krajine, natančneje v Moščenicah pri Trzinu. Potrjujete to možnost?

Zaradi morfoloških značilnosti ni Furlanija Julijska krajina nikoli bila vzeta v poštev za gradnjo jedrskih central.

Torej ta namigovanja odločno zavračate?

Da.

Leta 2008 je bila med Italijo in Slovenijo za 6,5 milijarde evrov gospodarskega pretoka. Italija je bila za Slovenijo drugi ekonomski partner: zaostajala je samo za Nemčijo. Kakšno vlogo pripisujete Furlaniji Julijski krajini pri ekonomskem sodelovanju obeh držav?

Vloga naše dežele postaja vse pomembnejša. Mladi postajajo glede tega vse bolj odprti, zelo naravno prehajajo mejo. Imamo podobne stvarnosti, ki so tudi po službi območja, v katerem živimo, zelo zanimive. Skratka, mislim, da nam je usojeno nadaljevati skupno pot.

Andrej Černic

Renzo Tondo in "zgodovinski" zapleti v deželni desnici

Renzo Tondo je lani junija ob podpori Ljudstva svobode in Severne lige na volitvah nekoliko presenetljivo premagal dotedanjega predsednika Riccarda Illyja, ki je doživel svoj prvi politični poraz in se umaknil iz javnega življenja. Pomemben delež Tondove zmage gre seveda pripisati tudi vsedrjavnemu trendu, ki je ob splošni krizi Demokratske stranke nagradil Berlusconijevo gibanje. Tondo se je tako vrnil za krmilo dežele,

ki ga je v rokah že imel med leti 2001 in 2003, potem ko je mesto na vrhu FJK za vladni podsekretarski stolček zapustil Roberto Antonione. Volilna kampanja pred deželnimi volitvami leta 2003 je bila v desni sredini zelo ostra. Tonda kot naravnega kandidata je namreč na mestu nesojenega predsednika desne sredine zamenjala (takrat še) predstavnica Severne lige Alessandra Guerra. V obdobju, ko ni bil zaposlen v deželni politiki, je bil Tondo med leti 2006 in 2008 poslanec v Rimu.

Poletni tabor volčičev in volkuljic krdela Sambhur iz Gorice

Najmlajši skavti v iskanju dragocenih zakladov

Volčiči in volkuljice krdela Sambhur iz Gorice smo se tudi letos odpravili na poletni tabor, tokrat v Srednje nad Ročinjem. Krasen kraj sredi zelenih gozdov, v objemu Krna in doline reke Idrije. Prvi dan, 30. julija, smo se z avtobusom odpravili na ogled Tolminskih korit, kjer smo občudovali lepoto in moč vode, ki si utira pot skozi globoka in strma brezna. Povzpeli smo se tudi na goro Mengore, kjer smo občudovali krasen razgled na južno Soško dolino in križev pot, ki pelje na vrh gore; izdelal ga je p. Marko Rupnik.

Bela kobra opominjala, da Ankus pri naša smrt. Tudi Fao in Wontolla, stara volkova, ki sta nas prišla obiskat k tabornemu ognju, sta nas opozorila, naj pazi-

jevega lovca: "Ankus je smrt, vzemite Ankus"! Komaj naslednji dan, po dolgem izletu na vrh Ježe in h krasnemu slapu v dolini reke Idrije, smo v večernih urah našli skrivnostni Ankus... in se zavedeli, da je Bela kobra imela prav: Ankus je za sabo pustil smrt. Zaradi njega so se v tistih dveh dneh ljudje ubijali, saj so si ga med seboj kradli. Postalo nam je jasno, da Ankus nima posebnih magičnih moči, le da postane v rokah častihlepnih ljudi nevaren kot vsak bogat predmet. Ljudje dandanes hrepenimo po bogastvu in razkošju in smo za to pripravljeni narediti marsikaj grdega. V džungli so se za lepoto Ankusa ljudje med sabo ubijali.

Po zadnjem tabornem ognju, ob twistu in na ognju pečenih klobasah, je zadnji letnik prespal kar na odprtem, naslednje jutro pa smo odločili, da bomo Ankus vrnili Beli kobri. Preveč grdega je prinesel v džunglo. Bojevali smo se proti Gondarjevemu lovcu, ki je še zadnjič hotel Ankusa zase, uspelo pa nam ga je premagati in tako vrniti Ankus kraju, od koder smo ga vzeli. Z upanjem, seveda, da ne bi nikdar več prišel v roke ljudi. Naučili smo se, da postanejo ljudje hudobni, ko zasledujejo samo bogastvo in materialne dobrine. Nam so dosti bolj dragoceni prijateljstva, dobra dela, prijaznost in lepota narave. Kratak, a lep tabor je tudi letos že za nami. Upajmo, da jih bomo lahko še veliko lepih doživeli. Dober lov!

Stari volki

Pozno popoldne smo dospeli do koč v Srednjah, kjer smo prav pred tabornim ognjem srečali Belo kobra, ki je v Mrzlih brlogih čuvala zaklad nekdanjega bogatega mesta. Po napetem boju smo ji odvzeli dragoceni predmet, Ankus, in se z njim vrnili v našo kočoblog, kljub temu da nas je

mo, saj je Ankus lahko nevaren predmet. In res, naslednji dan je Ankus, ravno med dviganjem jambora, nenadoma izginil. Šli smo ga iskat v bližnje vasi: Avško, Pušno, pa tudi na vrh hriba Globočak. O Ankusu pa ne duha ne sluha. Dobili smo samo sporočilo skrivnostnega Gondar-

jasno, da Ankus nima posebnih magičnih moči, le da postane v rokah častihlepnih ljudi nevaren kot vsak bogat predmet. Ljudje dandanes hrepenimo po bogastvu in razkošju in smo za to pripravljeni narediti marsikaj grdega. V džungli so se za lepoto Ankusa ljudje med sabo ubijali.

Slovesnosti ob ruski kapelici pod Vrščem Priložnost za utrditev prijateljstva

Vsako leto - po osamosvojitvi Slovenije že osemnajstkrat - prihaja zadnji vikend v juliju v Slovenijo delegacija iz Ruske federacije, ki so med prvo svetovno vojno gradili cesto čez Vršč in so mnogi umrli pri tej gradnji, posebej pa se spomnijo še nekaj sto ujetnikov, ki jih je zasul snežni plaz z Mojstrovke in so pokopani v bližini Erjavčeve koč ter pri Ruski kapelici pod Vrščem. Delegacijo sestavljajo predstavniki politike, vojske in ruske pravoslavne Cerkve. V zadnjih letih je dogajanje okrog praznika sv. Vladimirja vse bolj obarvano tudi s kulturo in gospodarstvom. Slovesnosti tradicionalno skupaj organizirajo Društvo Slovenija Rusija, občina Kranjska Gora in rusko veleposlaništvo v Sloveniji.

Namestnica predsednika Du-me, ga. Ljubov Konstantinova Sliska, je poudarila, da je na tem svetem kraju še posebej čutiti sorodnost narodov. Veseli jo tradicija srečevanj na tem lepem kraju, kjer narava opozarja na končnost človeškega življenja. Slovencem, ki tako lepo skrbijo za kapelico, kraj molitve za vojake, ki jim ni bilo dano počivati v domači zemlji, se je zahvalila in dodala, da take stvari prispevajo h krepitvi odnosov med narodoma. Zadnji je spregovoril član Društva Slovenija Rusija, akademik prof. dr. Matjaž Kmecl. Poudaril je pomen človeškega življenja in potožil, da Slovenci živimo na lepem, a precej nesrečnem kraju, saj je zemlja dobesedno pognojena s človeško bolečino in smrtjo. Opozoril je, da Slovenci še vedno odpiramo vprašanja o

V petek, 24. julija, je ljubljanski nadškof msgr. Alojz Uran sprejel v Ljubljani cerkveni del delegacije, ki jo je vodil nadškof Jaroslavski Kiril. Isti dan po večerni maši je bil v frančiškanski cerkvi na Tromostovju v Ljubljani koncert ruskih duhovnih in resnih pesmi v izvedbi ruskega cerkvenega zbora. Dan kasneje je v župniji cerkvi Marijinega Vnebozvetja daroval spominsko mašo nadškof Uran, ki je imel tudi homilijo, po maši pa je prisotne nagovoril nadškof Kiril in nato imel še molitve za pokojne. V nedeljo, 26. julija, je potekala slovesnost pri Ruski kapelici pod Vrščem. Najprej je spregovoril župan občine Kranjska Gora, nato častni pokrovitelj, predsednik Državnega zbora RS Pavle Gantar, ki je slovesnost označil kot izkaz in posebej prijazen priložnost za utrditev slovensko-ruskega prijateljstva.

tem, kdo je kdaj koga ubil in zakaj, namesto da bi mrtve pokopali v spoštljivem spominu. Sledil je cerkveni del slovesnosti. Nagovor je imel nadškof Kiril, nato je vodil molitev za rajne - panihido. Slovesnost so zaključili Jaroslavski pevci. Delegacijo Sveta Ruske federacije, zgornjega doma Ruskega parlamenta, je vodil namestnik predsednika odbora Sveta federacije za mednarodne zadeve Aleksander Podlesov. S slovenske strani so se slovesnosti udeležili ob že navedenih govornikih še zunanji minister Samuel Žbogar, ministrica za obrambo Ljubica Jelušič, minister za šolstvo in šport Igor Lukšič, minister za finance Franc Križanič in predsednik državnega sveta Blaž Kavčič, pa tudi drugi diplomati in predstavniki političnega, javnega, kulturnega in gospodarskega življenja.

Sinji Vrh, 17. do 21. avgust 2009

15. Likovna kolonija Umetniki za Karitas

Tudi letos pripravlja Karitas koprsko škofije likovno kolonijo na Vidmarjevi domačiji na Sinjem Vrh. Gospa Jožica Ličen nam je poslala prijazno vabilo, ki ga radi posredujemo širši javnosti, saj organizatorji vabijo vse ljubitelje likovne umetnosti, da se v četrtek, 20. t. m., ob 18. uri na Sinjem Vrh udeležijo t. i. dneva odprtih vrat, na katerem vsako leto predstavijo dela in likovnike, ki se udeležujejo umetniške delavnice. Sklep dneva odprtih vrat letošnje likovne kolonije bodo obogatili

gledališka skupina Mladi z gore ter baritonist Marko Kobal in igralci na citre Tomaž Plahutnik. Prisotne bo pozdravil koprski škof Metod Pirih, nagovor bosta imela tudi ajdovski župan Marjan Poljšak in ravnatelj Škofijske Karitas Matej Kobal. Sledila bo predstavitev udeležencev in nastalih del, za kar bosta poskrbeli Jožica Ličen in Anamarija Stibilj Šajn. Po uradni predstavitvi bo možen ogled razstavljenih umetniških del in možnost nakupa likovnih del. Zbrana sredstva gredo v dobrodelne namene. Seveda bo na

Jožica Ličen (foto JMP)

Sinjem Vrh pooskrbljeno tudi za družabno srečanje. Udeleženci letošnje likovne kolonije Karitas so: Vesna Čadež, Metka Erzar, Silva Copič, Tea

Curk Sorta, Janez Medvešek, Lenče Mitevska, Marjan Skumavc, Ubald Trnkoczy, Jana Vizjak, Edi Žerjal, Franko Žerjal in strokovni sodelavci: Jože Bartolj, Lucijan Bratuš, Primož Breclj, Tone Seifert ter Silva Karim, Azad Karim in Mira Ličen Krmpotič. Posebna gosta sta letos Marta Jakopič Kunaver in Janez Mohorič. Častni gost kolonije pa je kitar Mirsad Begić. Z veseljem tudi tokrat ugotavljamo, kako pozorni so organizatorji do naših likovnikov, saj sta brata Žerjal iz naše srede.

Na ogled bodo tudi dela udeležencev Dneva odprtih vrat in darovalcev. Izkupiček prodanih del bo namenjen otrokom, katerih starši so zaradi gospodarske krize izgubili zaposlitev. Geslo letošnje likovne kolonije je: "Daj nam danes naš vsakdanji kruh!"

PAVEL IN NJEGOVI KONJIČKI

V spomin na 2000-letnico rojstva apostola Pavla je sveti oče že l. 2007 napovedal Pavlovo leto, l. 2008 pa ga je na vigilijo svetih apostolov Petra in Pavla tudi razglasil. Pavlovo leto je potekalo od 29. junija 2008 do 29. junija 2009. Posebej slovesno so Pavlovo leto proslavili v deželah in krajih, ki jih je apostol zaznamoval s svojim življenjem in delovanjem: v deželah, ki jih je prehodil, in v krajih, ki jim je oznanjal Kristusa, v kraju, kjer se je kot Jud rodil, in v kraju, kjer je kot kristjan umrl mučeniške smrti. Proslavile so ga najprej tiste Cerkve, ki nosijo njegovo ime, in različne ustanove in družbe, ki ga imajo za svojega vzornika in priprošnjika. Proslavila pa ga je tudi vsa Cerkev, saj je prav on bolj kot drugi jemal nase skrb za vse Cerkve (2 Kor 11,28). Številnim slovesnostim in prireditvam so se pridružile tudi naše krajevne Cerkve. Posebej so bile povabljene vse župnijske pa tudi parohijske skupnosti, ki kot svojega zavetnika častijo apostola Pavla, da bi v Pavlovem letu

okrepile in poživile svoje shode in pobožnosti na čast svojemu priprošnjiku in vzorniku. Vsem župnijam in vsem priporočeno, naj ob nedeljah in praznikih v Pavlovem letu še posebej prisluhnejo drugemu berihu, ki je večinoma vzeto iz pisma apostola Pavla. Rečeno jim je bilo, naj ga pogosteje uporabljajo tudi kot izhodišče za homilijo in druga spremna besedila. Vsem vernikom je bilo priporočeno tudi, naj v prostih dnevih pogosteje počastijo apostola Pavla z mašnim obrazcem njemu v čast in v utrinkom iz njegovega življenja in učenja. Svetopisemskim skupinam, zlasti tistim, ki so še pripravljale načrt za pastoralno leto, je bilo priporočeno, naj v svoja srečanja vključijo tu-

določeno hišo: Rim 16,5; 1 Kor 16,19; Kol 4,15; Flm 1,2. Tudi vsem, ki vsak zase radi prebirajo svetopisemske odlomke, daje apostol Pavel obilo ustreznega branja. Zlasti njegovo 2 Kor, pa tudi številni odlomki v drugih njegovih pismih

di apostola Pavla ali pa naj celo leto posvetijo apostolu narodov. Apostolska dela in 14 njegovih pism, ali vsaj z njim povezanih, predstavljajo izvrstno gradivo za razprave in molitev. Leto družine je marsikatero skupnost spodbudilo k bolj rednemu branju Svetega pisma pri družinski mizi. Apostol Pavel ima v svojih pismih čudovite odlomke tudi o družini in lepoti družinskega življenja: 1 Kor 7; Ef 5-6; Kol 3. V svojih pismih naroča ali izroča pozdrave za

čudovito razodevajo dobroto in milino njegove srca, njegove boje in preizkušnje, njegove uspehe in poraze, njegove radosti in bridkosti. Vedno znova občudujemo razpon, ki ga je zmožnost nositi v sebi.

Samo nekateri odlomki so v Pavlovih pismih res nekoliko težji za globlje razumevanje, velika večina njegovih besedil pa je razumljiva tudi manj izurjenemu bralcu. Vsi judovski razlagalci se radi izražajo slikovito in nazorno in tudi apostol Pavel je bil najprej rabin. Kar se je naučil pri Gamalielovih nogah (Apd 22,3), je kot razlagalec v veliki meri upošteval tudi potem, ko je postal Kristusov apostol.

Pavlovo leto je prišlo do izraza pri katehezah in različnih pripravah, na srečanjih in konferencah, na tečajih in simpozijih, na duhovnih vajah in obnovah. Sveti oče je namreč predlagal, da bi v Pavlovem letu zasledovali zlasti dva cilja: da bi se navzeli Pavlove gorečnosti in zavzetosti in da bi po Pavlovem zgledu zahrepenele po edinosti. Naše geslo naj bo Pavlovo naročilo, ki stoji pred njegovo hvalnico ljubezni: "Hrepenite pa po večjih darovih!" (1 Kor 12,31).

Letno poročilo združenja Nessuno tocchi Caino

V svetu je smrtnih kazni vedno manj, in vendar še vedno preveč

V Bruslju je l. 1993 nastalo mednarodno neprofito združenje Nessuno tocchi Caino (Ne dotikaj se Kajna), ki si prizadeva, da bi se povsod po svetu odpravila smrtna kazen. Kot je jasno že na prvi pogled, ime ustanove je iz znanega 4. poglavja prve Mojzove knjige, v katerem Kajn ubije Abela; ko se zave, da je njegova "krivda prevelika, da bi jo mogel nositi", Gospod da Kajnu znamenje, "da ga nihče, ki bi ga našel, ne bi ubil". "Ne dotikaj se Kajna", torej pomeni iskati pravico brez maščevanja, torej poseči v najosnovnejšo človeško dilemo zločina in kazni oziroma maščevanja in odpuščanja.

Smrtna kazen ni povezana z verstvi. Številne tradicionalno krščanske države jo še izvajajo, z druge strani pa jo je odpravilo kar nekaj islamskih dežel. Sicer pa je res, da prihaja do kar 98% usmrtitev v totalitarnih državah, kakršne so npr. Kitajska, Iran, Savdska Arabija itd. Srž problema je verjetno prav ta in zadeva v prvi vrsti uveljavitev demokracije, pravnega sistema in človekovih pravic. Je že res, da demokracija sama po sebi še ne jamči odprave smrtnih kazni (dovolj je pomisliti na ZDA), je pa tudi res, da edino v demokratičnem sistemu je mogoče o njeni odpravi sploh razmišljati in odločati. Glavni cilj mednarodnega združenja je splošni moratorij Združenih narodov na smrtno kazen, ki

je doslej že privedel do tega, da so nato številne države dokončno odpravile usmrtitve.

Združenje vse od leta 1997 objavlja letno poročilo glede smrtnih kazni v posameznih državah. Pri tem navaja tudi statistične podatke in primerjave ter katerekoli politične spremembe, ki tako ali dru-

da Kitajska, kjer je usmrtitev gotovo več od teh, za katere se izve, saj je znano, da velja smrtna kazen v tej državi (kot tudi v Vietnamu, Belorusiji in Mongoliji) za strogo zaupno državno tajnost; v zadnjem letu naj bi bilo po nekaterih virih usmrčenih okrog pet tisoč oseb, 782 manj kot leto prej, to pa

gače vplivajo na zadevo. V letošnjem dosjeju ugotavlja, da je smrtno kazen izbrisalo 96 držav, v 46 pa je še vedno uveljavljena praksa. V prejšnjem letu je rabelj v 26 državah (98,9% azijskih) zadal smrt vsaj 5.727 obtoženim osebam. Kar 90% teh naj bi bilo na Kitajskem, v Iranu je bilo ubitih 346 oseb, v Savdski Arabiji pa 102 obglavljena. V Evropi je smrtna kazen še vedno v veljavi v Belorusiji (lani naj bi bile 4 usmrtitve).

Združenje Ne dotikaj se Kajna je z zmernim ponosom povedalo, da se je v zadnjih dobrih 15 letih, odkar obstaja, kar 51 držav odločilo za odpravo smrtnih kazni, 14 v zadnjih dveh letih. L. 2007 je bilo usmrčenih 5.851 oseb, leto kasneje pa 5.727. Še vedno preveč. Na vrhu "črne" lestvice je seve-

verjetno zato, ker je januarja 2007 stopil v veljavo zakon, po katerem mora Vrhovno sodišče pregledati vsako smrtno obsodbo sodišč na nižji ravni (na tak način je rešilo življenje 15% obsojencev). Pred nekaj dnevi, prav na dan objave letnega poročila, je podpredsednik Vrhovnega sodišča napovedal, da bo sodstvo odslej vedno bolj pogosto reduciralo smrtno kazen v drugačne oblike, čeprav prve ne namerava odpraviti že zaradi "sedanjega stanja in varnostnih razmer".

Na drugem mestu je Iran s svojimi skoraj 350 usmrtitvami; število sicer ni uradno, saj oblasti rade prikrivajo vse, kar se tiče smrtnih kazni, t. i. "sharie". Zaradi tega vlada prepričanje, da je usmrtitev veliko več; v glavnem gre za pri-

padnike verskih in narodnih manjšinskih skupnosti (Azeri, Kurdi idr.) in politične nasprotnike, ki jih po navadi - pogosto kar po več skupaj - obešajo, ustreljajo, kamenjajo ali zaprejo v vreči vržejo v prepad. Najbolj žalostno je, da za različne prekrške zadajajo

smrt tudi mladostnikom: leta 2007 naj bi jih usmrtili vsaj 8, l. 2008 13, letos (do 30. julija) pa že 219 (24 obtoženih prodaje mamil so obesili 30. julija). V Arabiji, ki ima žalostni primat najvišjega povprečja smrtnih obsojencev na prebivalstvo, je še najbolj razširjeno javno obglavljenje. Na dvoriščih ob mošejah so lani, po petkovi molitvi, prekinili življenje vsaj 102 obsojencev (več kot 30 zaradi mamil); leta 2006 so usmrtili 39 oseb, leta 2007 kar 166, letos (vedno do 30. junija) pa že 45, med njimi tudi tri mladostnike. Kar dve tretjini obsojencev predstavljajo tujci, ki prihajajo iz revnih držav Srednjega Vzhoda, Afrike in Azije. V nekaterih islamskih državah je smrtna kazen predvidena tudi za bogokletstvo in odpadništvo od vere (lani in letos se je to že zgodilo v Afganistanu, Savdski Arabiji in Pakistanu).

V ZDA beležijo v istem letu "samo" 111 obsodb na smrt; to je najnižje število od leta 1976, ko so smrtno kazen na novo uvedli. Število obsojencev pa iz leta v leto raste na Japonskem. V letih 1998-2005 so jih usmrtili 16, l. 2006 4, l. 2007 9, l. 2008 kar 15, v prvih šestih mesecih tega leta pa že štiri.

DD

Kratke

Svetovni dan bolnikov 2010

S Papeškega sveta za pastoralo zdravja so sporočili, da se geslo za prihodnji svetovni dan bolnikov, ki ga bomo obhajali 11. februarja 2010, glasi: Cerkev v službi ljubezni trpečim. Svetovni dan bolnikov bosta zaznamovali tudi 25. obletnica izdaje apostolskega pisma papeža Janeza Pavla II. O odrešenjskem trpljenju (prim. CD št. 21) in 25. obletnica ustanovitve Papeškega sveta za pastoralo zdravja. Osrednji dogodek svetovnega dneva bo slovesna sv. maša, ki jo bo v baziliki sv. Petra v Vatikanu ob navzočnosti bolnikov, spremljevalcev, zdravstvenih delavcev in odgovornih za pastoralo zdravja v krajevnih Cerkvah daroval papež Benedikt XVI. Ob tej priložnosti bo (podobno kot doslej) izšlo papežev pismo. Krajevne Cerkve so povabljene, da v pastoralne programe za prihodnje leto na primeren način vključijo tudi praznovanje svetovnega dneva bolnikov. V Medškofijskem odboru za pastoralo zdravja pričakujejo pobude, ki bi lahko obogatile praznovanje dneva bolnikov v Cerkvi na Slovenskem.

Procesija z barkami iz Izole v Strunjan

Župnije Strunjan, Izola in Piran vabijo na Procesijo z barkami iz Izole v Strunjan v petek, 14. avgusta 2009 ob 17. uri, istočasno odhod Pirančanov z ladjo Podlanica iz Pirana. Program: 13. avgust - četrtek, ob 19.00 - sprejem Strunjanske Marije v cerkvi sv. Marije Alietske v Izoli; ob 19.00 - sv. maša in pete litanije Matere božje - blagoslov obnovljenega kipa strunjanske Marije bo vodil koprski škof Metod Pirih. Po maši bo nočno bedenje ob Mariji. 14. avgust - petek: 9. - 17. - češčenje Strunjanske Marije v cerkvi sv. Marije Alietske v Izoli; ob 17. prenos Strunjanske Marije iz Alietske cerkve na carinski izolski pomol - procesija z barkami, procesijo vodi koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak, sodeluje KD Pihalni orkester Divača. Vstop na barke samo z vstopnicami; ob 18.30 - sprejem v Strunjanu na novem pomolu pri Lambadi in spreved do strunjanske cerkve - sodelujejo gasilci iz Krkavč in Sv. Petra; ob 19.30 - slovesna sv. maša - vodi koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak ob somaševanju duhovnikov; ob 20.30 - procesija z lučkami do križa in molitev za ribiče in pomorščake. 15. avgust - sobota - Marijino vnebovzetje v Strunjanu; svete maše: 7.; 8.30 (it.); 10.; 11.30 (hr.), 18.; spovedniki bodo na voljo oba dneva. Za romarje bodo na razpolago ladje: Resnik, Zlatoperka, Delfin in Jež ter Podlanica iz Pirana. Brezplačne vstopnice se bodo delile pred začetkom procesije v cerkvi v Izoli. Lastniki plovil lepo vabljeni, da se priključite procesiji pred izolskim in piranskim pristaniščem.

15. avgust, praznik Marijinega vnebovzetja

Marija Pomagaj, Te prosimo vsi, / v vseh stiskah, trpljenju / na nas se ozri. AVE.... (B. Golob) 15. avgusta ob 18. uri bosta romanje in maša na Sozah pri Ilirski Bistrici pri Mariji Pomagaj v "malih Brezjah". Po maši bodo pete litanije Matere Božje z marijanskimi odpevi, blagoslov cvetja in zdravilnih zelišč, obnovitev posvetitve slovenskega naroda Materi Božji ter kulturni program. 8. septembra letos praznujejo 70-letnico kronanja Marijine podobe na Sozah. V ta namen so že v lanskem letu ustanovili poseben sklad za nakup bandere Marije Pomagaj. Upajo, da bodo to pomembno obletnico ozaljšali z novo bandero. Izdelali jo bodo v ilirsko-bistriškem VDC-ju. Za vaše darove, ki jih lahko nakažete na TRR 10100-0035792607, sklic 1309 (namen: za nakup bandere), se organizatorji že vnaprej iskreno zahvaljujejo. Obenem vabijo na srečanje 15. avgusta, na praznik Marijinega vnebovzetja in na obhajanje 70-letnice kronanja na nedeljo, 13. septembra. Marija nas čaka, da nam podeli svoj materinski blagoslov. "Marija Pomagaj, težak je naš čas, Marija Pomagaj, ostani pri nas! AVE...."

Roverway 2009 / Tudi goriški skavti na mednarodnem taboru (2. del)

Hoja v očarljivi islandski naravi

V prvih treh dneh bivanja na Islandiji smo si goriški skavti ogledali islandske lepote. Okusili smo islandsko hrano, čutili mrzel zrak na svoji koži, se čudili nenavadni severni svetlobi, občudovali bele oblačke na nebu, spoznavali ostale skavte, ki so se odpravili z nami na pot, se smejali, peli in se pogovarjali. Tam smo se še bolj povezali z deveti-

mi tržaškimi skavti, ki so se odločili za to izkušnjo. Preko pogovora smo ugotovili, da smo se oboji zelo trudili, da bi si lahko privoščili to čudovito potovanje. Zaupali so nam, da bi si finančno težko privoščili odhod na ta mednarodni tabor brez pomoči Zadružne kraške banke, tako kot bi si goriški skavti težko privoščili tabor brez pomoči Zadružne banke Doberdob in

Sovodnje. Po turističnih ogledih se je skavtski tabor končno pričel. Dne 20. julija je bilo čutili med nami zelo veselo vzdušje. Velika večina skavtov je že prispela na otok. Spali smo v različnih šolah v Reykjaviku. Peš smo se odpravili do zbirne točke, kjer nas je že čakal avtobus. Napeto smo pričakovali, kdaj se bo skavtska dogodbina pričela.

Pred islandsko univerzo smo opazili oder, na katerem je potekala otvoritvena slovesnost. Prvič smo slišali himno Roverwaya, prisluhnili smo glavnemu organizatorjem in islandski ministrici za kulturo, opazovali neznan obraz okoli sebe in se radovedno spraševali, kako bomo preživeli naslednjih deset dni. Tri tisoč skavtov iz enainštiridesetih držav je imelo

predstavljali, kje potekajo nordijske sage. Počutili smo se kot v pravljici.

V naslednjih dneh smo imeli neverjetne občutke. Hodili smo po kanjonu, prepeščili smo ledeniško reko, spustili smo se s hriba po fantastičnem melišču, videli veliko slapov in potočkov. Narava nas je popolnoma prevzela, čeprav nas je nizka temperatura

precej motila. Hoja ni bila zelo zahtevna, a je vseeno terjala od nas precej moči. Večere smo preživljali ob druženju s skavti, ki so bili v naši potovalni skupnosti. Spoznavali smo njihove pesmi, plese in skavtske igre. Povezovali smo se v pravo mednarodno skupnost, odkrivali razlike med narodi, a tudi podobnosti. Po nekaj dneh hoje smo prispeli do kampa, kjer smo preživeli dve noči. Zadnji dan smo namenili služenju, saj smo pomagali urediti neposredno okolico kampa. V kampu nas je spet čakal avtobus, ki nas je popeljal naprej. O tem pa prihodnjič.

SR

Kratki

Poletno središče v Štandrežu

Med 17. avgustom in 4. septembrom bo v Štandrežu poletno središče za otroke. Za organizacijo skrbita štandreški rajonski svet in župnija. Pri pobudi sodelujejo goriško ravnateljstvo slovenskih osnovnih šol in vrtec ter domača društva. V poletno središče se lahko prijavijo štandreški otroci med 6. in 10. letom. Potekalo bo od 8. in 13. ure. Informacije na tel. št. 048121849 (od 8.30 do 10. ure).

Tudi letos uspešna izvedba natečaja V domačem vrtu cvetijo...

V nedeljo, 26. 7., se je v Pevni končalo štiridnevno praznovanje sv. Ane, ki je bilo letos še posebno bogato, saj je poleg kulturnega programa bilo tudi slovesno odprtje športno-kulturnega centra. Zadnji dan vaškega praznika so popestrili nastop dramskega odseka PD Štandrež, ki je odigral komedijo Čudna bolezen, prikaz diapozitivov in nagrajevanje natečaja V domačem vrtu cvetijo....

Pobuda v izvedbi krajevne skupnosti Pevma-Oslavje-Štmaver je bila tokrat že peta po vrsti; na tečaj se je letos prijavilo kar 46 ljubiteljev cvetja, od teh so jih nagradili šest. Udeleženci so bili vaščani iz Pevme, z Oslavja in iz Štmavra. Pri vseh sta prišli do izraza dobra volja in želja po lepo urejenem okolju, za kar jim gre pohvala. Zahvala naj gre tudi komisiji, ki so jo sestavljale Sonja Bensa, Elisabetta Marussi, Martina Cumin, Francesca Saher in Mirjam Radinja. Nagrajencev ni bilo lahko izbirati. V gojenju cvetja so se letos najbolj izkazali Tonica Persolja, Mirko Radinja, Aleš Figelj, Zora Gabrijelčič, Valentina in Gabrijel Figelj in Olga Miklus. Zahvaljujemo se krajevni skupnosti, ki je pobudo omogočila, in udeležencem ter jih vabimo k nadaljnjemu sodelovanju.

GMD / Življenje in delo Angele Boškin

Lepo doživetje ob predstavitvi knjige

Pevma pri Gorici je bila v četrtek, 23. julija 2009, v času praznovanja sv. Ane, vasica, ki je slavila pomemben dogodek. Goriška Mohorjeva družba je namreč obelodanila nalogo Življenje in delo Angele Boškin, s katero je avtorica Andreja Korenčan (na sliki) diplomirala na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana, ki je predlagalo temo diplomske naloge, Andreja Korenčan, doma iz Naklega pri Kranju, in njena somentorica, gospa Irena Keršič Ramšak, dipl. m. s. so globoko posegli tudi v moje življenje. Kot daljna sorodnica, pranečakinja, sem svojo teto Angelo Boškin seveda poznala in obiskovala. Vselej sem občudovala njeno značajsko odprtost in življenjsko razgledanost, lahko bi rekla modrost. Vedela sem za njeno skrbstveno in kulturno povezanost s krajem in prostorom, v katerega je vnesla radoživost življenjskega pogleda na svet. Nikoli pa se nisem zavedela njene bogatega poklicnega delovanja. Zato sem s prihodom mlade Andreje in ob njeni prošnji po pomoči ob zbiranju gradiva z neiz-

mernim veseljem in zanimanjem pobrskala po svoji in tetini preteklosti. Po svojih močeh sem sodelovala pri odkrivanju lika Angele Boškin, prve šolane medicinske sestre na Slovenskem, se veselila Andrejine zagnanosti in verjela v uspešnost njenega dela. Uživala sem ob predvajanju dokumentarnega gradiva o Angeli Boškin na RTV Slovenija, nastalega na pobudo ljubljanskega društva, natančneje gospe Irene Keršič Ramšak. Da pa je diplomska naloga v knjižni obliki zagledala luč sveta, gre zahvala g. Marijanu Markežiču, pevskemu župniku, ki je ob izidu knjige pripravil nepozaben dogodek. Z žarom, tako značilnim tudi za osebnost Angele Boškin, je v prijetnem vzdušju zahajajočega dne združil vse sodelujoče. Na govorniški oder je povabil celo vaščane, ki so nanjo obujali spomine in se poklonili njeni ljubeznivosti in požrtvovalnemu delu za sočloveka. Zato se prav vsem zahvaljujem za prijeten večer, zlasti krajanom Pevme, ki obiskujejo njeno zadnje domovanje.

Danica Židanik
s hčerko Mileno Židanik Vuga,
Rožna Dolina pri Novi Gorici

Slov. I.K. / Ponudba za dijake in študente

Programa Ekstra in Multi v študijskem letu 2009-2010

Na Slov.I.K.-u se izteka rok za prijavo k vpisu v dva programa, ki bosta stekla v letu 2009/2010. Prvi je Multidisciplinarni program, ki bo potekal že peto leto in je namenjen univerzitetnim študentom. Drugi pa je program Ekstra, ki se bo prihodnje leto izvajal prvič; ta je namenjen dijakom višjih srednjih šol in ga Slov. I. K. izvaja skupaj z Dijaškim domom Simona Gregorčiča.

Oba programa ponujata dodatno izobraževanje, ki dopolnjuje institucionalno študijsko pot. S tem pridobivajo mladi tečajniki nova znanja, ki smiselno zaokrožajo šolsko in univerzitetno izobrazbo, hkrati pa tudi poglobljajo teme, s katerimi so se že seznanili. Poleg redne dejavnosti bodo v obeh programih predvidene tudi druge možnosti izobraževanja in

druženja, na primer tečaji tujih jezikov, krožki, inštrukcije na različnih predmetnih področjih in dejavnosti med počitnicami. "Letos smo posebno pozornost

jakom nudili čim več možnosti ne samo izobraževanja, ampak tudi medsebojnega spoznavanja in seznanjanja z "obšolskimi temami", pravi Kristina Knez, rav-

nateljica Dijaškega doma. "Program bo startal z uvodnimi delavnicama, ki bosta potekali v ponedeljek, 7., in v torek, 8. septembra, tik pred začetkom pouka. V sredo, 9. septembra, pa bomo v popoldanskih urah orga-

nizirali izlet v Ljubljano. Takih priložnosti za neformalno druženje bo med šolskim letom in med počitnicami še več", dodaja. Pri strokovnem delu bosta Slov.I.K. in Dijaški dom sodelovala z Univerzo v Novi Gorici.

Pripravljen je tudi koledar izobraževanja za Multidisciplinarni program. "Tudi letos bomo en predmet izvedli v daljšem sklopu, tako da bodo lahko študenti pridobili t.i. kredite (ECTS), ki jih potem uveljavljajo na matični univerzi. To bo predmet Poslovna etika, ki ga bomo izvedli v sodelovanju v Gea College iz Ljubljane. Študentom zadnjega letnika pa bomo prvič ponudili možnost, da opravijo krajše samostojno raziskovalno delo, in sicer na Univerzi v Novi Gorici", je o novostih letošnjega programa povedala Matejka Grgeč, znanstvena direktorica Slov.I.K.-a.

V nadaljevanju objavljamo povzetek obeh razpisov. Celotno besedilo je objavljeno na spletni strani www.slovik.org, po en izvod je bil poslan na vse višje srednje šole s slovenskim učnim jezikom v Italiji, za informacije pa je na razpolago e-nabiralnik info@slovik.org.

Program Ekstra: novost za dijake višjih srednjih šol

Razpis je odprt do 21. avgusta

Ekstra je obšolski program, ki dijakom višjih srednjih šol ponuja možnost učenja, dodatnega razgledanosti in kulturna osveščenosti, zanimanje za aktualne teme, radovednost, želja po osebnosti in študijski uveljavitvi.

Dejavnosti, ki so predvidene po programu, bodo potekale med šolskim letom od ponedeljka do petka v popoldanskem času med 14. in 18. uro. Od 14. do 15. ure bodo dijaki v Dijaškem domu, kjer bodo dobili topel obrok in imeli možnost rekreacije, od 15. do 18. ure pa bodo v prostorih Slov.I.K.-a, kjer bodo lahko sami ali v skupini študirali ob pomoči tutorjev. V tem času bodo imeli dijaki možnost prostega izhoda iz prostorov Slov.I.K.-a in KBcentra, kar jim bo omogočalo, da opravljajo še druge popoldanske dejavnosti. Tutorji bodo dijakom nudili osnovno strokovno pomoč in jih usmerjali pri študiju.

V redne dejavnosti so vključeni še krajši tečaji poslovne komunikacije v slovenskem in angleškem jeziku ter računalništva. Glede na želje in potrebe dijakov bodo lahko med letom organizirane še

individualne ali skupinske inštrukcije z različnih predmetnih področij, tečaji tujih jezikov s pravico na mednarodne izpite, krožki s pripravo na tekmovanja in različne dejavnosti v času počitnic. Na program se lahko vpišejo dijaki, ki so opravili 8-letno izobrazbo na osnovnih in nižjih srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom v Italiji ter zaključni izpit na eni od nižjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji in ki so se vpisali na eno od višjih srednjih šol v slovenskim učnim jezikom v Italiji.

Za leto 2009-2010 je razpisanih osem vpisnih mest v prvem letniku programa. Kandidati morajo izpolnjenjo prijavnico z vso razpisno dokumentacijo oddati do 21.8.2009. Prijavnico s prilogami naj kandidati naslovijo na Slov. I. K., Korzo Verdi 51, 34170 Gorica s pripisom: PRIJAVNICA ZA VPIS NA PROGRAM EKSTRA - 1. LETNIK. Vpisnina za leto 2009-2010 znaša 50 evrov, šolnina, ki krije vse redne dejavnosti, ki so predvidene po programu, pa 2.250 evrov (250 evrov mesečno za 9 mesecev). Razpisani sta dve štipendiji. Vse informacije in razpisna dokumentacija so na spletni strani www.slovik.org.

Za študente: Multidisciplinarni program za kakovostno kadrovsko rast

Razpis je odprt do 15. septembra

Multidisciplinarni program za kakovostno kadrovsko rast je triletni ciklični obdiplomski študijski program. Vsak cikel traja po eno šolsko leto, celoten cikel programa se zaključi v treh letih. Organizirane oblike študijskega dela, predvidene po programu, so predavanja, seminarji, delavnice, obiski podjetij in druge oblike dela. Te dejavnosti potekajo praviloma med študijskim letom ob sobotah zjutraj, v skupnem obsegu 60 ur.

Poleg tega so po programu za leto 2009/2010 predvidene še dodatne in dopolnilne dejavnosti: tečaj poslovne komunikacije v slovenskem jeziku, tečaj poslovne komunikacije v angleškem jeziku in tečaj računalništva, ki potekajo praviloma med študijskim letom ob petkih popoldne, ter obiskovanje Discover management programa na IEDC-Poslovni šoli Bled (9 dni v mesecu juliju) in delovna praksa.

Na program se lahko vpišejo študenti, ki so opravili maturo na eni od višjih srednjih šol s slovenskim učnim jezikom v Italiji po letu 1999, še niso dopolnili 30. leta

starosti in so vpisani na kateri koli univerzitetni (dodiplomski, magistrski ali doktorski) študij. Od študentov se pričakujejo splošna razgledanost in kulturna osveščenost, zanimanje za aktualne teme, radovednost, želja po osebnosti in poklicni uveljavitvi.

Za leto 2009-2010 je razpisanih petnajst vpisnih mest v vseh treh letnikih programa. Kandidati morajo izpolnjenjo prijavnico z vso razpisno dokumentacijo oddati do 15.9.2009. Prijavnico s prilogami naj kandidati naslovijo na Slov.I.K., Korzo Verdi 51, 34170 Gorica s pripisom: PRIJAVNICA ZA VPIS NA MULTIDISCIPLINARNI PROGRAM - 1. LETNIK. Študenti, ki so že obiskovali Multidisciplinarni program, morajo do 15. septembra potrditi vpis v višji (2. ali 3.) letnik. Vpisnina za leto 2009-2010 znaša 150 evrov, stroške študija (šolnina bi sicer znašala 3.500 evrov) pa v celoti krije konzorcij. Vse informacije in razpisna dokumentacija so na spletni strani www.slovik.org.

Pogovor / Silvan Kerševan, Alessandra Schettino in Damijana Čevdek

Kaj vse se dogaja na Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Komel?

Na Slovenskem centru za glasbeno vzgojo Emil Komel se vedno kaj dogaja. Te dni se mrzlično pripravljajo na posrečeno pobudo pevskega tedna, ki bo stekel v zadnjem tednu avgusta, poleg tega pa usklajujejo vpisovanje v novo šolsko leto, ob tem pa presojajo prehojeno pot in iščejo razvojne poti za prihodnjo sezono. O tem in drugem smo se pogovorili z ravnateljem in dušo šole prof. Silvanom Kerševanom, s sodelavko in njegovo "desno roko" Alessandro Schettino ter s pedagoginjo Damijano Čevdek.

Silvan Kerševan

širši pojem, v katerega sodijo različni žanri in vrsti. Snovanja igrajo veliko vlogo v tem prostoru, ker širijo obzorja celotnemu kulturnemu prostoru, izvajalcem oz. akterjem pa dajejo tudi možnost, da odkrivajo novo literaturo, se poglobljajo in širijo svoje znanje tudi na drugačna področja. To se je jasno pokazalo posebno letos.

Kako pa se je v svojem prvem letu obnesel oddelek harf?

Silvan Kerševan: Oddelek ima za sabo poskusno leto; kot sem razumel, naj bi se v naslednjem letu še okrepil.

Alessandra Schettino: Profesorica bi želela, da bi postavili na noge tudi ansambel harf. Povpraševanje je.

Silvan Kerševan: Radi bi tudi prišli do svoje harfe, ki je še nimamo. Naprej bomo šli po ustaljeni poti. Razmišljamo, da bi potencirali obšolske oz. izvenkurikularne tečaje s profesorji, ki prihajajo od drugod, ki bi dali večji zagon našemu delu in bi prispevali, da se nakateri instrumenti še bolj razvijejo. Videli smo, da je tako postopanje zelo koristno. Na šoli imamo material, ki se lahko poglobi. Tudi za profesorje načrtujemo predavanja, ki bi obravnavala različne vidike, od psihološkega do splošno didaktičnega in pedagoškega, pa tudi psihofiziologijo.

Kako komentirate vest, da bi na tržaškem konservatoriju Tartini začeli poučevati nekatere predmete tudi v slovensčini? Kaj to pomeni za zamajsko glasbeno šolstvo?

Silvan Kerševan: Pred tedni sem bil prisoten na sestanku s paritetnim odborom. Tam smo poročali o naših pogledih na to. S sestanka je izšlo, da je prav, da se vztraja na tem, da v eni ali drugi obliki dobimo pot do konservatorija. Pri tem smo ostali. Očitno je paritetni odbor nadaljeval z delom in verjetno so prišli do novih odločitev, za katere pa jaz ne vem. Znano mi je samo to, kar sem bral v časopisju. Vedno sem imel svoje rezerve glede naše prisotnosti na konservatoriju. Ta namreč postaja akademija in kot taka ima drugačno vlogo kot Komel ali Glasbena matica. Zato bi prišle v poštev drugačne discipline, ne pa tiste strokto vezane na instrument. Jaz sem zato predlagal, da bi na slovenskem oddelku skrbeli za didaktiko in usposabljali naše ljudi, ki delujejo na glasbenem področju. Imamo vrsto osebja, ki uči na osnovnih šolah in vrtcih, kjer pride v poštev tudi glasba; in večina teh ljudi nima primerne priprave, da strokovno in

po novih metodah obravnava to področje. Tak oddelek bi po mojem bil zelo dragocen. Nekateri že opravljajo ta študij, doslej pa samo v italijanski, torej z italijansko terminologijo. V ta študij bi lahko tudi vnašali literaturo, ki je imamo Slovenci na kup; kolikor vem, se na tečajih didaktike na italijanskih konservatorijih ponuja zelo skromna otroška oz. mladinska literatura, ki je v bistvu v Italiji dosti manj prisotna kot v Sloveniji ali drugih vzhodnih državah z bogato tradicijo.

Glede prostorske stiske, s katero se že več let spopadate, imate kakšne posebne načrte ali pričakovanja?

Silvan Kerševan: Še vedno dela-

lala izključno z zborom. Imeli bomo tudi instrumentalno delavnico, ki bo letos v glavnem orffova, vodila jo bo Marja. Otroci se bodo kot ponavadi učili tudi različnih instrumentov. Tudi letos bodo z nami štiri mlade animatorke, Nada in Lucija Tavčar ter Ivana in Tina Paljk; doslej so se udeležile skoraj vseh pevskih tednov, v prostem času bodo z otroki, ki jih že dobro poznajo in imajo radi.

Videli smo, da lahko s tako pobudo, ki je med otroki zelo priljubljena, opravimo vsaj polovico dela, pripravimo osnove za delo šolskega leta. Ustvari se skupina, kar je za otroški zborček zelo pomembno. Prvi pevski tedni so bili bolj počitniški, saj tedaj še ni bilo zborčka,

Alessandra Schettino

Damijana Čevdek

mo na tem, da bi si pridobili naš zgodovinski sedež na Placuti. Novi odbor s predsednico Marjo Černic na čelu si veliko prizadeva, da bi iskal konkretne poti do uresničitve tega cilja. Problem je seveda finančni. Radi bi vsaj začeli z deli v upanju, da se potem v nekaj letih ta stvar izvede s podporo enih in drugih.

Alessandra Schettino: Ker je naša šola zrasla in si v tem prostoru izborila pomembno vlogo, bi bilo lepo, ko bi se tega zavedale slovenske in italijanske ustanove, ki bi pomagale pri ureščitvi tega središča.

Silvan Kerševan: Vsi smo nekako notranje "zadosčeni", ko gre narobe. Take občutke imam. Ko ena stvar deluje, se razvija in pokaže svoje sadove, pa se dostikrat zgodi, da ljudje sumničijo, se oddaljujejo in ni podpore, ki bi lahko bila. Šola se je vsestransko razvila glede nivoja dela, pa tudi kot odziv prostora. Šola je nastala kot manjšinska in je v prvi vrsti namenjena manjšini; je pa šola, ki pokriva vedno večji prostor na obeh straneh meje. Jaz to pojmem kot uspeh.

Damijana, pevski teden se približuje z naglimi koraki...

Damijana Čevdek: Tradicionalni pevski teden, ki ga prirejamo od leta 2000 dalje, bo potekal od 24. do 29. avgusta v Rebrci pri Železni Kapli na Koroškem. Prijavljenih je 25 otrok, od teh 18, ki so bili že lani. Nastanjeni bomo v gradu, nekdanjem samostanu iz 12. stol., ki ga je župnija pred leti temeljito obnovila in priredila za mladinske dejavnosti. Kraj je čudovit, lepši bi ne mogel biti. Imamo odlične pogoje za delo, dvorano z lepim klavirjem, primerne tehnične aparature, res veliko prostora, zaradi česar smo res hvaležni župniku.

Glede vsebine bomo v bistvu ponovili izkušnjo iz prejšnjih let. Pevski del bom vodila s pomočjo Marje Feinig in Martine Hlede, eden ali dva dni bo z nami tudi Maja Čilenšek iz Kopa, ki bo de-

ki bi redno deloval. Ko pa je nastal zbor, je postal pevski teden toliko pomembnejši. Delo v takem okolju ne teži otrokom. Večkrat sami sprašujejo, da bi peli še več. Letos nameravamo zadnji dan skleniti skupno s starši, ki nas bodo lahko obiskali v Rebrci. Tam naj bi imeli mašo in sklepni nastop, prikaz našega dela.

DD

Ponovitev nove maše g. Butkoviča Novomašnik tudi med vrhovskimi verniki

Foto MV

V nedeljo, 19. julija, so v cerkvi sv. Mihaela na Vrhju Sv. Mihaela imeli prav posebno sv. mašo. V gosteh je bil novomašnik Mirko Butkovič, ki je na goriškem Krasu ponovil novo mašo. V nabito polni cerkvi je gospoda Butkoviča pozdravila vrhovska verska skupnost skupaj z župnikom g. Viljemom Žerjalom. V letih 2007 in 2008 je bil namreč goriški novomašnik prisoten tudi v župnijskem

življenju na Vrhju, ko je večkrat priskočil na pomoč g. Žerjalu. G. Butkovič se je med pridigo zahvalil za topel sprejem vsem vrhovskim vernikom in se jim priporočil za molitev. Povedal je, da si želi, da bi ga njihova molitev spremljala in vsakdanji zahtevni poti duhovništva. Po maši je g. Butkovič vsem podelil novomašniški blagoslov, prisotni pa so prejel tudi njegove novomašniške podobice.

Kljub temu da je nova maša potekala v poletnem počitniškem času, se je udeležilo lepo število vrhovskih vernikov, ki so napolnili vrhovsko farno cerkev in so mašni obred oplemenitili s prijetnim ljudskim petjem. Ob sklepu obreda so verniki s farnim župnikom, gospodom Žerjalom, pred cerkvijo nazdravili novomašniku, g. Butkoviču. Vrhovska nova maša za g. Butkoviča ni bila edina: svojo novo mašo je namreč daroval v Trzinu v cerkvi sv. Nikolaja in Pavla, v Arisu ter v cerkvi Žalostne Matere Božje na Mirnem Gradu ter jo ponovil še na Peči, v Rupih, v Gabrijah, v Mavhinjah in v Ronkah.

AC

Obvestila

Družbena kmetija ALEŠ KOMJANC IN SINOVI iz Števerjana prireja brezplačne vodene degustacije vrstnih visokokvalitetnih oljčnih olj: belice, casaliva, coratina, frantoio, maurino in mešanega v ponedeljek, 17. t. m., v jutranjih urah, in v soboto, 22., cel dan, v Gorici, ulica Duca d'Aosta 72. Toplo vabljeni.

Vsakoletno romanje na Barbano goriške in tržaške škofije bo v ponedeljek, 31. avgusta 2009. Sv. mašo ob 11. uri bo vodil goriški nadškof Dino De Antoni.

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško prireja od 13. do 18. oktobra tradicionalni izlet "po poteh spominov" in "na mandarine" za obisk krajev Bihač, Kozara, Drvar, Jajce, Travnik, Sarajevo, Foča, Čapljina, Medžugorje, Mostar, dolina Neretve, Gradac itd. Je še nekaj prostorov za drugi avtobus. Vabljeni tudi prijatelji s Tržaškega. Vpisujejo Saverij R. (tel. št. 0481 390688), Ivo T. (0481 882024), Ema B. (0481 21361) in Ana K. (0481 78061).

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da bo društveni sedež na korzu Verdi 51 zaradi počitnic zaprt od 5. do 31. avgusta.

Darovi

Za Zavod Sv. Družine: ob obletnici smrti tete s. Ahacije Kacin darujeta Marija in Metka 100,00 evrov.

Za krvodajalce iz Doberdoba in za hospice Via di Natale iz Aviana darujeta ob zlati poroki Štefanija Juren in Dolfo Černic po 300 evrov.

Čestitke

Pred oltarjem ljubljanske stolne cerkve sv. Nikolaja sta si v soboto, 25. julija, obljubila večno zvestobo Nada Zorn in Simon Herem. Da bi ju Božji blagoslov in sreča spremljala vse življenje, jima iz srca želijo svojci in goriški prijatelji.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 14.08.2009 do 20.08.2009)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvenca mi za Goriško 97,5, 91,9 Mhz; za Furlanijo 103,7, 103,9 Mhz; za Kanalsko dolino 95,7, 99,5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98,2 Mhz; za Karnijo 97,4, 91, 103,6 Mhz; na internetu www.radiospazio103.it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob nedeljah, od 20.00 do 21.00, na soboto ob 15. uri. Spored:

Petek, 14. avgusta (v studiu Andrej Baucon): Poletni večeri: najboljša domača narodno-zabavna in zabavna glasba turbo dance, vroče novice, zanimivosti in humor.

Sobota, 15. avgusta (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v beneškem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 17. avgusta (v studiu Andrej Baucon): Poletni sodobni sound, najboljši svetovni in domači hiti (nekoč in danes), vroče novice, zanimivosti.

Torek, 18. avgusta (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 19. avgusta (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Morske zvezde - Izbor melodij.

Četrtek, 20. avgusta (v studiu Niko Klanjšček): Poletje po domače.

Marijino vnebovzetje - Veliki šmaren

Kar 15 župnijskih cerkev je na Primorskem posvečenih skrivnosti Marijinega vnebovzetja. Najstarejše cerkve v krajih, kjer se je krščanstvo med Slovence širilo iz Ogleja, so posvečene Mariji vnebovzeti. Marijinemu vnebovzetju so posvečene naslednje župnijske cerkve: koprski stolnica, Bertoki, Dekani, Movraž, Vreme, Knežak, Jelšane, Slavina, Kojško, Medana, Kanal, Tolmin, Kobarid, Podmele v Baški grapi in Spodnja Idrija. Koprski škof msgr. Metod Pirih bo v soboto, 15. t. m., maševal ob 10. uri v božjepotni cerkvi Marije Tolažnice žalostnih v Logu pri Vipavi. Pri tej maši bo, kakor tudi pri vseh drugih mašah na ta praznik, obnovil izročitev Mariji. Koprski pomožni škof Jurij Bizjak pa bo na Veliki šmaren, 15. t. m., ob 10. uri maševal v božjepotni cerkvi na osrednji primorski božji poti na Sveti Gori pri Gorici. Po maši bo odprl razstavo o preganjanju vere in Cerkev v času komunizma.

Založba Mladika / Ob življenjskem jubileju Alojza Rebule Publikaciji za slovenske in italijanske bralce

Založba Mladika pripravlja kar nekaj publikacij, posvečenih pisatelju Alojzu Rebuli. "21. julija je namreč pro-

smi". Uvodno besedo bodo pripevale tri ugledne osebnosti, in sicer kard. dr. Franc Rode, prof. Miran Košuta in urednica

zelo bogata in natančna foto-bibliografija Rebulovih publikacij. Knjigo bo dopolnjevala še kronologija pisateljevega življenja.

Založba Mladika pa snuje še izbor Rebulove kratke proze v italijanskem jeziku. Prof. Marija Pirjevec in prevajalka Martina Clerici sta po vsebinski in kronološki logiki pripravili izbor Rebulovih novel. "Upamo, da bomo delo predstavili septembra. Pri založbi se nam je zdelo primerno, da bi velikega pisatelja predstavili italijanskim bralcem".

Boris Pahor je v italijanskem

kulturnem prostoru znana osebnost, Rebula pa žal manj.

"Pred mnogimi leti je izšel prevod romana V Sibilinem vetru. Ta različica pa je že zdavnaj pošla s knjižnih polic. Pri Kulturnem konzorciju iz Tržiča (Consorzio culturale del Monfalcone) je nato izšel prevod dela Kačja roža, sicer pa bi si Rebula zaslužil nekega večjega italijanskega založnika, da bi prodrl na širše tržišče. Mladika se vsekakor po svojih močeh trudi, razumljivo pa je, da dometu naše distribucije ne uspe prodreti tako globoko v tkivo italijanske družbe. S tem delom pa bodo vsaj italijanski someščani segli po delu Alojza Rebule". Kdaj boste predstavili foto-monografijo šempoljskega pisatelja?

"Gotovo jo bomo jeseni predstavili občinstvu Peterlinove dvorane v sklopu večerov Društva slovenskih izobražencev".

Igor Gregori

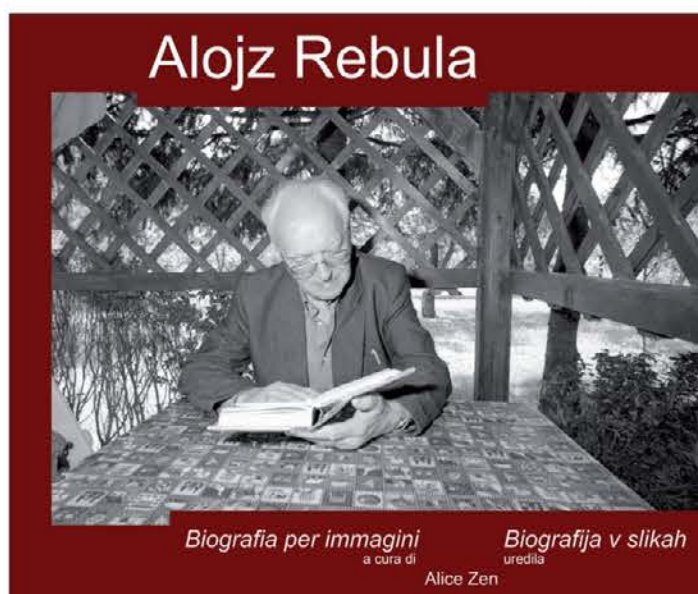

Foto IG

fesor slavil svoj petinosemdeseti rojstni dan. Alojz Rebula je osebnost, ki je h kulturnemu miljeju Donizettijeve ulice veliko prispeval, zato smo se mu pri založbi želeli oddolžiti in ga proslaviti kar z dvema publikacijama", nam je povedala urednica Mladike Nadia Roncelli. Prva knjiga, ki jo pripravlja fotografinja Alice Zen, je nekakšen dvojček publikacije, ki jo je založba Mladika pred leti posvetila Borisu Pahorju. "Naslov knjižne novosti se bo glasil Alojz Rebula - Biografia in slikah (Alojz Rebula - Biografia per immagini). Gre namreč za zajetno dvojezično knjigo, pri kateri je sodelovalo kar osemindvajset avtorjev s svojimi pričevanji, eseji, spomini, pi-

publikacije Alice Zen. Ostali soustvarjalci knjige pa izhajajo iz zamejskega, osrednje slovenskega in italijanskega kulturnega okolja.

V drugem delu monografije bo Rebulovo življenje prikazano v obliki fotografskih pričevanj od osnovne šole do zadnjega odlikovanja, ko je Univerza na Primorskem odlikovala pisatelja s častnim doktoratom. "Razpredajo se tako niti njegovega zasebnega in javnega življenja; segli bomo v njegov družinski krog in spoznavali odnos, ki ga je in ga ima z ženo in hčerami, s Krasom in priljubljeno slovensko pokrajino; Rebulo bomo srečali tudi ob raznih predavanjih in kulturnih dogodkih". V zadnjem delu pa bo na vrsti

Biografia per immagini

a cura di

Alice Zen

Biografia in slikah

uredita

Alice Zen

DRAGA 2009

Od 4. do 6. septembra

Park Finžgarjevega doma - Opčine (TS)
Dunajska cesta 35

Predavali bodo:

dr. David Bandelj, minister dr. Boštjan Žekš,
dr. Edvard Kovač, dr. Matej Makarovič

Info: DSI - Ul. Donizetti, 3 - 34133 Trst (Italija)

Tel. +39 040 370846 - faks +39 040 633307

El. naslov: redakcija@mladika.com

Pomembno dogajanje letos tudi v Trstu

Nagrada 24. literarnega festivala Vilenica Claudiu Magrisu

Pomembno mesto na zemljevidu 24. mednarodnega literarnega festivala Vilenica, ki bo potekal med 2. in 6. septembrom, bo imel Trst. Ne le zato, ker bo "avtor v središču" Boris Pahor in ker se bo spomnil prvega nagrajenca Fulvia Tomizze; iz tega mesta izhaja tudi letošnji dobitnik nagrade Vilenica italijanski pisatelj in esejist Claudio Magris. Dobitnika 24. Vilenice je že pred časom, kot je poročala Slovenska tiskovna agencija, na posebni novinarski konferenci v Društvu pisateljev v Ljubljani razkrila članica strokovne žirije za istimensko nagra-

do Veronika Simoniti. Claudia Magrisa (1939) je označila za vrhunskega poznavalca Srednje Evrope in njene literature, ki se iz literarne esejistike "z dnevno perspektivo" sprehaja v beletristiko, kjer prevladujejo temačni

toni. Njegovo največje delo Donava (1986), prevedeno v 24 jezikov, je sentimentalno potovanje skozi čas. Potovanje je rdeča nit skozi ves njegov opus. Magris je torej večni popotnik, vendar njegovi itinerariji niso samo geo-

grfski. In Magris je obmejni človek, ki pa tržaškost (v najboljšem pomenu) presega, saj potuje tudi v metaforičnem smislu. Njegovo Srednjo Evropo parajo meje, prave in namišljene, ki so jih ljudje skozi zgodovino začrtovali, premikali in brisali, piše v obrazložitvi.

Trst bo tudi v resnici eno izmed mest, kjer bo festival potekal. Organizatorji, Društvo sloven-

skih pisateljev, so 3. septembra tja umestili pogovor, ki bo "soočil" nagrajenca in Pahorja, še pred tem se bodo udeleženci lahko sprehodili po poteh, ki jih je v svojih romanih opisal še en tržaški književnik, Fulvio Tomizza, in se tako poklonili deseti obletnici njegove smrti. Ob Trstu bo nova lokacija Celje, festivalski program pa bo segel še v Bilje, Koper, Ljubljano, Maribor, Pliskovico, Štanjel, jamo Vilenica, Gorico in Lipico. Skupaj na Vilenici pričakujejo približno 40 avtorjev iz več kot 20 držav, med njimi so francoski pisatelj alžirskega rodu, znan pod psevdonimom Yasmina Khadra, bosanskohervaški prozaist Miljenko Jerговиć in ukrajinska pesnica Okšana Zabuzko. Slovensko literaturo bodo po besedah programske vodje festivala Miljane Cunta zastopali Ines Cergol, Štefan Kardoš, Peter Rezman, Jana Putrle Srdić in Tone Partljič.

Miljana Cunta

Delček Vilenice bo letos posvečen slovenski književnosti v Argentini, izmed manj znanih literarnih tradicij Evrope pa so izbrali tisto, ki nastaja na severu Belgije v nizozemskem jeziku. V ta namen je v zbirki Antologije Vilenice pod naslovom Ruimte že izšel izbor sodobne poezije iz

Flandrije od začetka 20. stoletja do danes. Zbirka po besedah urednice in prevajalke Mateje Seliškar Kenda zajema izključno flamske ustvarjalce, štirje od njih bodo tudi med gosti festivala. Poleg literarnih predstavitev in branj 24. Vilenica ne bo izpustila strokovnega programa. Ta se je lani ukvarjal s prvim členom v knjižni verigi - avtorjem, prihodnje leto bo izpostavil bralca, letos pa se bo osredotočil na vmesni člen - posrednika.

Z vprašanjem, kdo odloča o usodi knjige na poti od avtorja do bralca in skozi katere "filtre" mora ob tem preiti, se bosta ukvarjala tako okrogla miza Srednjeevropske pobude, ki jo bo vodil Andrej Blatnik, kot mednarodni komparativistični kolokvij pod vodstvom Marijana Dovica.

Kratki

Koncerta zbora Sonore Vocal Ensemble v Trstu

Po velikem uspehu, ki ga je z lansko turnejo dosegel med kritiki in publiko, se Sonore Vocale Ensemble vrača v Furlanijo Julijsko krajino. Ljubiteljem sakralnih skladb in glasbenim navdušencem nasploh bo kakovostni zbor iz Oxforda ponudil niz koncertov, ki se bo začel 13. t. m. v kraju Paularo pri Tolmeču, 14. in 15. t. m. pa bo pel v Trstu. Sonore Vocale Ensemble bo v petek, 14. t. m., spremljal slovesno mašo v cerkvi Device Marije Rožnega venca (Stari trg - Piazza Vecchia), med katero bo izvedel veliko mašo Vidi speciosam za šest glasov, ki jo je leta 1592 sestavil Tomas Luis de Victoria; v soboto, 15. t. m., ob 19.15, bo ansambel na istem prizorišču sodeloval pri večernicah Device Marije Rožnega venca, ob 20.45 pa bo na sporedu brezplačni koncert.

Mešani zbor Sonore Vocale Ensemble sestavlja šestnajst profesionalnih pevcev in študentov, ki jih je izbrala Univerza iz Oxforda. Avgusta 2008 je z uspešno turnejo, ki se je zaključila v cerkvi Device Marije Rožnega venca v Trstu, navdušila publiko iz Furlanije Julijske krajine in iz bližnje Slovenije.

V Rimu združeni antika in sodobna umetnost

Obiskovalci dveh najbolj poznanih rimskih arheoloških spomenikov imajo prvič priložnost ob antiki občudovati dela sodobne umetnosti. Mogočni bronasti in marmornati kipi kostarskega umetnika Jorgeja Jimeneza Deredie so namreč razstavljeni pred Kolosejem in na Rimskem forumu, kot poroča Slovenska tiskovna agencija.

Postavitvi pred Kolosejem in na Rimskem forumu sta del širše

predstavitev umetnikovih del v italijanski prestolnici. Njegova dela je mogoče občudovati še na nekaterih najbolj poznanih rimskih lokacijah, kot so trg Barberini in notranji dvorišči palač Massimo in Altemps, v katerih sta danes muzeja. Več manjših del si je mogoče ogledati v Razstavnici palači, med njimi kipe iz skupine, naslovljene Geneza.

Na Rimskem forumu je razstavljenih 17 skupin kipov, ki so razporejeni okrog Vie Sacre. Ideja o tem, da bi Deredijeve kipe razstavili na Forumu in pred Kolosejem, se je sicer porodila že pred dvema letoma, a je naletela na neodobranje pri tistih, ki so menili, da je sodobna umetnost neprimerna za razstavljanje na arheoloških lokacijah.

Sedaj je projekt, zahvaljujoč se podpori mestnega sveta, nekdanjega rimskega župana Walterja Veltronia in sedanjega župana Giannija Alemanna, končno zaživel. Kot je ob odprtju razstave dejal podsekretar z ministrstva za kulturo Francesco Maria Giro, je prav kontrast med novim in starim eden ob bistvenih elementov postavitve. "Gre za projekt, ki je združil novo, kar predstavlja prihodnost, s starim, ki nikoli ne umre", je dodal Giro. Rimska razstava obenem napoveduje nov umetnikov mednarodni projekt, poimenovan Pot miru, v katerem je Deredia oblikoval devet skupin kipov, ki jih bo pozneje postavil v devet različnih držav. Trenutno so nekateri kipi razstavljeni v Rimu, med njimi kipi iz skupine z naslovom Geneza. Razstava Deredijevih kipov v Rimu bo odprta do 30. novembra.

Pogovor / Mojca Hribar

Poletno branje za vse okuse

Mojca Hribar je pri Založbi Mladinska knjiga zadolžena za stike z javnostjo, se pravi, da je tisto lepo, prijazno in nasmejeno dekle, ki na knjižnih predstavitvah

čez poletje najraje beremo, in seveda tudi to, kakšna je letošnja ponudba dveh največjih slovenskih knjižnih založb. Z Mojco se poznavamo vrsto let, od nekdaj dobro sodelujemo in sem bralkam in

poveš, kaj ste pri Mladinski knjigi in Cankarjevi založbi letos posebej pripravili za poletje.

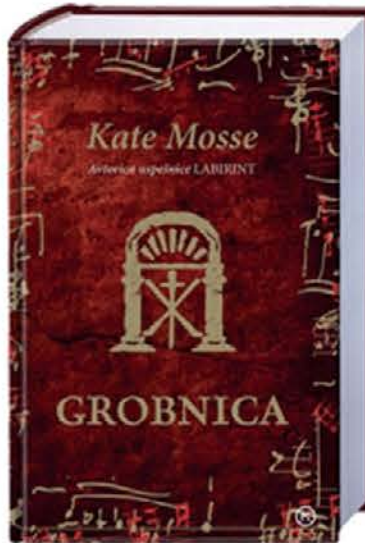
Pri nas skozi vse leto skrbimo za bralce vseh starosti in bralnih okusov. Nekateri bodo tudi letos poleti prebrali tisto, za kar niso imeli časa med letom, drugi pa bodo posegali po novih knjižnih naslovih; teh res ne manjka, knjigarne so tako polne, da je kar težko izbrati knjigo zase.

V Mladinski knjigi smo tudi letos pripravili kup tako imenovanega "poletnega branja", kriminalk, ljubzenskih zgodb in priročnikov, po katerih radi posegamo v poletnih dneh. Letošnje poletje po knjigarnah najbolj izpostavljamo kriminalko Grobnica, ki nas popelje v Francijo devetnajstega stoletja, izdali smo dva odlična romana za širok krog bralcev, Pajsje glavec in Židovski policijski sindikat, predvsem ženske bralke pa se bodo zabavale ob romanu Za vsako rešitev se najde težava. Za poletne pohodnike smo pred meseci izdali biografijo o Tomažu Humarju in že osmič ponatisnili Pot Neja Zaplotnika.

Cankarjeva založba pa letos priporoča priročnik Mira Cerarja ml. Kako sem otrokom razložil demokracijo, pripoved Como o avtorjevem enomesečnem bivanju ob istoimenskem italijanskem jezeru in pravkar izdano, posodobljeno kuharsko klasiko se-

stre Felicite Kalinšek Sodobna slovenska kuhinja.

Pod poletnim branjem pomujemo take knjige, ki ne spadajo v klasiko, ni pa zato

rečeno, da so vse te knjige ležerno lahkotne. Kaj nam ponujaš letos?

Že zgoraj omenjene knjige niso vse ležerno lahkotne, da ne bo pomote. Naj pa dodam še grozljivo Ruševine in nekaj zelo življenjskih knjig, zbirko zgodb Maruše Krese Vse moje vojne, roman Metoda Pevca Teža neba in prevod resnične zgodbe Kap spoznanja.

Bi nam lahko povedala, katere knjige so v zadnjem času prodajne uspešnice? Med knjigami Mladinske knjige se trenutno najbolj prodajajo kuharke, ki "kličejo k

aktivnosti", Turistični vodnik po Sloveniji, Prekolesarimo Slovenijo, Lepota v gibu, ter romani Grobnica, Pride ženska k zdravniku, Zadnje predavanje in Vdovec.

Pri Cankarjevi založbi pa so najbolj iskane knjige Kako sem otrokom razložil demokracijo, Bralec, monografija Jože Plečnik in priročnik Trajnice za vse čase.

Pri Cankarjevi založbi pripravljate v sredo, 26. t. m., v Cankarjevem domu v Ljubljani lep praznik ob 96. rojstnem dnevu našega pisatelja Borisa Pahorja. Kaj več o tem.

Da, prav na 96. rojstni dan Borisa Pahorja, ob 20. uri v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma pripravljamo slavnostni večer. Na ta dan izidejo njegova Izbrana dela, 5 knjig, ki jih že v prednaročilu zelo dobro prodajamo. Svojo življenjsko in literarno zgodbo bo pisatelj razkrival v pogovoru s filozofom in dolgoletnim prijateljem Evgenom Bavčarjem, urednikom Izbrane dela Zdravkom Dušo in avtorico spremne besede Tatjano Rojc, ki bo večer oblikovala. Posebej nas veseli tudi, da bo slavljencu in zbranim spregovorila ministrica za kulturo, gospa Majda Širca.

In nazadnje še osebno vprašanje, ker vem, da rada bereš. Kaj si si letos iz bogate knjižne izbire že privoščila in kaj nameravaš sama še prebrati v tej poletni vročini?

Na moji mizi in ob postelji je vedno več kupov branja in ved-

no berem več stvari naenkrat. Poleg časopisov in revij (ki so mi ravno tako pri srcu kot knjige) sem pred kratkim v dveh popoldnevih prebrala roman Vdovec.

več, počasi listam in preizkušam kuharico Nigelle Lawson, ponovno prebiram roman Pijevo življenje, ki je letos izšel v ilustrirani izdaji, in ravno sem se lotila necenzurirane izdaje Ljubimca Lady Chatterley.

Sicer pa rada posegam tudi po knjigah v angleškem jeziku. Trenutno z navdušenjem berem življenjsko zgodbo ameriške TV kuharice Julie Childs, ki je dolga leta živela v Franciji, vmes pa se zabavam še ob dogodivščinah Američana, igralca ameriškega nogometa na "začasnem delu" v Italiji, v romanu Johna Grishama Playing for Pizza.

Oh, knjige. Dišijo, bogatijo in še dobro izgledajo, sploh, če jih je na kupu več. In vedno lahko govorim le o več knjižnih naslovih, ki jih prebiram, nikoli le o eni.

Hvala za pogovor!

Jurij Paljak

tako Mladinske knjige kot tudi Cankarjeve založbe poskrbi, da se časniki udobno počutimo, daje pa seveda tudi potrebne informacije, skratka: je vez med založbo, avtorji in tistimi, ki o knjigah pišemo.

Je pa Mojca tudi prava oseba, na katero se mora človek obrniti, če hoče izvedeti, kaj slovenski ljudje

bralcem zato dolžan povedati, da jo tudi zaradi tega lahko tikam. Poprosil sem jo, naj mi odgovori na nekaj vprašanj, predvsem pa naj vsem nam pove, kaj se čez poletje najraje bere, kaj bomo lahko brali v senci ob hladni reki ali pod senčnikom na vroči plaži.

Mojca, najprej te prosim, da

Cankarjeva založba - Založba Mladinska knjiga
Počastitev Borisa Pahorja
s petimi knjigami!

Ob 96. rojstnem dnevu Borisa Pahorja predstavljata Mladinska knjiga in Cankarjeva založba Izbrano delo slovenskega pisatelja, ki je bil predlagan za Nobelovo nagrado! Založbi pripravljata Pet izbranih knjig - temelj opusa, ki v Sloveniji, Evropi in svetu doživlja novo pomlad:

Grmada v pristanu

Novele orisujejo leta najhujšega fašističnega pritiska na primorske Slovence. Skozi pogled otroka, ki nikoli ne bo pozabil rdečega odseva plamenov gorečega Narodnega doma. Skozi stisko in ponižanje šolarja ob nemoči, da bi spregovoril v tujem jeziku. Skozi zgodbo o pevovalci Lojzetu Bratužu, ki so ga fašisti prisilili piti strojno olje, zaradi česar je umrl. V vsem avtorjevem opusu o fašističnem nasilju so prav te zgodbe najbolj neposredne, napisane s presunjenostjo in začudenjem, pa tudi s tiho trmo in zanosom.

Knjiga ima 176 strani.

Parnik trobi nji

Trst v tridesetih letih preteklega stoletja, ko je slovenska manjšina okusila najostrejšo fašistično preganjanje. Mlada ljubezen med Emo in Danilom se prepleta z njuno ideološko, politično in narodnostno zavestjo, ljubzenski sestanki s skrivnim delovanjem prepričanih narodnjakov. Silnice zgodovine

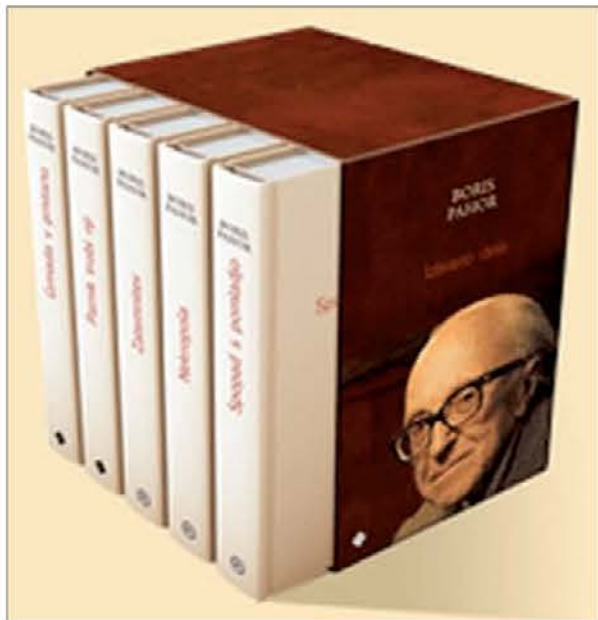
pripoved pa se izteče v zaporu. Knjiga ima 312 strani.

Zatemnitev

Mladi Tržačan Radko Suban skuša najti svojo pot v času, ko zajame Evropo kataklizma druge svetovne vojne. Po preizkušnji, ki jo je doživel kot vojak na afriškem pesku, se njegova vojaška pot nadaljuje na lombardskih tleh, dokler se ob kapitulaciji Italije ne vrne v rodni Trst, kjer se odloči za sodelovanje z osvobodilnim gibanjem. Njegovo razmerje z znanko Mijo prerase v ljubezen, ki v tistem razburkanem času skuša najti svoj prostor pod soncem, a se nasilno pretrga, ko Subana aretirajo domobranci in ga predajo gestapu. Knjiga ima 392 strani.

Nekropola

Leta 1944 je bil Pahor aretiran in poslan v koncentracijska taborišča Dachau, Natzweiler-Struthof in Bergen-Belsen. "Pripoved" o tem, kakor je Nekropola ob izidu leta 1967 označil avtor, je, po mnogih prevodih in vseh odzivih sodeč, eno najbolje napisanih pričevanj o taboriščnem življenju v svetov-

zbljujejo in razdružujejo protagonista: Danilo mora kot italijanski vojak v Afriko, Emina

ni literaturi. Uokviril ga je v kasnejši obisk prizorišč, na katerih si skorajda ni mogoče predstavljati nekdanjega trpljenja. Knjiga ima 200 strani.

Spopad s pomladjo

Telesno in duhovno zlomljeni ljudje iz vse Evrope, ki so ušli nesmiselnemu uničevanju v tabo-

rišču, okrevajo v sanatoriju blizu Pariza. Tržaški Slovenec Radko Suban ima za seboj, poleg uničevalnega lagerja, tudi hudo izkušnjo s fašizmom in fizičnim ter duhovnim terorjem. Zaplete se z mlado Francozinjo Arlette, bolničarko v sanatoriju, ki z vso močjo uteleša prihodnost, ljube-

zen, življenje samo. Knjiga ima 368 strani.

Iz založbe sporočajo, da bo vse Pahorjeve knjige mogoče kupiti tudi posamezno, sicer pa se nanje v prednaročilu odšteje 133,74 evra, naročila pa sprejemajo na spletu na naslovu: www.emka.si.

Boris Pahor

Zgodba enega največjih živčih Slovencev se je začela 26. avgusta 1913. Leta 1920 je Pahor kot komaj sedemletni deček gledal, kako je gorel slovenski Narodni dom v Trstu. A to je bil samo uvod v dolgo desetletja preganjanja in preziranja. Pahor je na lastni koži izkusil najbolj mračne evropske totalitarizme. V zapore in koncentracijska taborišča so ga tlačili italijanski fašisti in nemški Gestapo. Preživel je morijo zloglasnega Dachaua. Jugoslavija je po vojni namerno pozabila nanj. Zakaj takšno zatiranje? Vedno je bil pokončen človek. Mislil je s svojo glavo in si to upal tudi zapisati - jasno, neposredno in na najvišji literarni ravni. Umov in moralnih avtoritet njegovega kova v vsej zgodovini nismo imeli veliko. Politični povzpelniki vseh barv so ga zato hoteli utišati.

Zato so Grmada v pristanu, Parnik trobi nji, Zatemnitev, Nekropola in Spopad s pomladjo (seveda tudi druga Pahorjeva dela) takoj ob izidu v drugi polovici prejšnjega stoletja po zaslugi sistematičnega zavračanja komunističnih oblasti ostala prezrta. A ne tudi izbrisana. Novo pomlad doživljajo z osamosvojitvijo Slovenije, ko je Pahor končno prejel priznanje za svoje izjemno delo in moralno držo. Leta 1992 je prejel Prešernovo nagrado - naše najvišje priznanje za dosežke v kulturi. Odlikovan je bil s častnim znakom svobode Republike Slovenije. V začetku letošnjega leta je bil predlagan za Nobelovo nagrado za literaturo.

Danes so Pahorjeva dela med najbolj prepoznavnimi slovenskimi knjigami v svetu. Prevedena so v številne evropske in svetovne jezike. Njegov zavirljivi literarni opus Evropa kakor zaklad iz pozabljenih omare odkriva šele več desetletij po prvih objavah. Pahor, ki je tudi sam pisal v tujih jezikih, prejema priznanja in izraze spoštovanja iz predsedniških palač najpomembnejših evropskih držav. Zaradi pisanja v francoščini ga Francozi postavljajo na posebno mesto med evropskimi pisatelji. V zahvalo za bogatenje njihovega jezika mu je Francija leta 2007 podelila naziv vitež legije časti - eno najvišjih državnih odlikovanj, ki ga je začel podeljevati Napoleon I. Morda največje priznanje sploh pa je prejel od Italijanov, ki so mu za roman Nekropola podelili prestižno nagrado Premio Napoli. Središče Pahorjevega zgodnjega dela je namreč prav opisovanje Mussolinijevega fašističnega terorja, zaradi katerega je gorel Narodni dom. Pahorjeve najostreje puščice letijo na italijansko oblast v Trstu, pod katero je prvič izkusil zapor. Ob tem pa še na nasilno asimilacijo, zatiranje vsega slovenskega, odrekanje pravic do uporabe slovenskega jezika in do človeka vrednega življenja. Nagrada z italijanske strani meje je tako ena največjih zmag in simbolno priznanje zločinov, storjenih nad slovenskim prebivalstvom pod italijansko okupacijo. Nekaj, česar politikom dolga desetletja ni uspelo doseči.

Kratki

Zbornik Draga 2008

Kot običajno bo tik pred pričetkom Študijskih dnevov Draga predstavljen zbornik Draga, v katerem so zbrana predavanja, okrogle mize in posegi posameznih diskutantov, ki so se odvijali pod šotorom v Parku Finžgarjevega doma na Opčinah prejšnje leto.

“Zbornik Draga je tradicionalna publikacija, ki jo objavljamo že od začetka študijskih dni. Oblika zvezkov se je spreminjala in se grafično dopolnjevala. Pred leti smo začeli uvajati tudi bogato fotografsko dokumentacijo”, nam je povedala urednica pri založbi Mladika Nadia Roncelli. Zborniki Študijskih dnevov pomenijo zgodovinski presek družbenodemokratske ideološke podlage, ki je naši matični domovini nedvomno služila na poti k osamosvojitvi. “Vloga Drage in posledično zbornika se je namreč v novih družbenopolitičnih okoliščinah spremenila, ohranja pa dragoceno vlogo kot forum sedanje domoznanske misli”.

Zbornik bo objavil predavanja z okrogle mize, ki so jo lani sooblikovali odgovorni uredniki treh katoliških časnikov Jurij Paljk (Novi glas), Franci Petrič (Družina) in Hanzi Tomažič (Nedelja). “Predavatelji so izrekli svoje poglede in dodobra analizirali okoliščine in okolje, v katerih posamezen časopis izhaja: Družina v Sloveniji, Novi glas in Nedelja pa v Italiji oz. Avstriji. Naslednjega dne je na sobotnem predavanju z naslovom Nočne barve in povešene oči Alenka Puhar spregovorila o naši preteklosti, o zamolčanih obdobjih polpretekle zgodovine. Nedeljski dan pa je bil v celoti posvečen Primožu Trubarju ob lanskim petstoletnici rojstva: g. Zvone Štrubelj je predaval o duhovni podobi Primoža Trubarja in predstavil izsledke svojega dolgoletnega raziskovanja, ki ga je objavil tudi v knjigi Pogum besede; vrsto predavanj Draga 2008 pa je sklenil profesor slovenske literature in zelo razgledan intelektualec Igor Grdina, ki je spregovoril o vlogi Primoža Trubarja v slovenski literarni zgodovini”.

Natečaj za dirigente “Victor de Sabata”

Gledališče Verdi v Trstu se s ponosom spominja tržaškega, svetovno priznanega dirigenta Victorja de Sabate (1892-1967), po katerem je pred leti poimenovala prenovljeno Malo dvorano.

Ime slavnega umetnika bo odslej povezano tudi z novo pobudo dejavnega gledališča, ki je prejšnji teden predstavilo prvo izvedbo njemu posvečenega natečaja za dirigente. Rok prijave bo zapadel že 30. septembra, od 27. do 31. oktobra pa se bodo odvijale avdicije izbranih kandidatov, ki bodo nastopili pred žirijo uglednih mojstrov, kateri bo predsedoval dirigent Aldo Ceccato. Natečaj, ki

so ga organizatorji v teh tednih promovirali v svetovnem merilu, bo zelo verjetno privabil mnoge, bodoče profesionalce dirigiranja pod 40. letom starosti predvsem zaradi prestižnih partnerstev, ki dajejo pobudi mednarodni ugled, a tudi konkretno možnost promoviranja mladih talentov. V imenu Victorja de Sabate in njegove umetniške dediščine so združili namreč moči Gledališča Alla Scala, rimska Akademija Svete Cecilije, Filharmonični orkester iz Londona, operna hiša v Montecarlu, Festival v Bayreuthu in simfonični orkester Trondheim (partnerje povezuje dejstvo, da predstavljajo pomembne etape v karieri tržaškega dirigenta). Tudi sorodniki dirigenta so izrazili zadovoljstvo s pobudo, ki časti spomin na zaslužnega umetnika in potrjuje povezavo z mestom, ki ga je vedno nosil v srcu. Družina De Sabata bo prisotna skupaj z uglednimi predstavniki vseh sodelujočih ustanov na slavnostnem nagrajevanju z upanjem, da bo natečaj postavil v ospredje naslednika velikega tržaškega umetnika. / PAL

POGOVOR Franc Fabec

Naše ljudi je treba svariti pred tujimi investitorji

V prejšnji številki našega tednika nam je predsednik Konzorcija vin Kras Andrej Bole prikazal vprašanje v zvezi z zadevo doc Prosecco, ki se neposredno tiče kraških pridelovalcev. Tokrat nam je predsednik Kmečke zveze Franc Fabec po obisku italijanskega kmetijskega ministra Zaie razčlenil zadevo, glede katere imajo kraški vinarji povsem jasen pojem: želijo namreč garancije, da bi se lahko suvereno vključili v pridelovanje glere – doc Prosecco.

Kako ocenjuje Kmečka zveza zadnje premike v zvezi z zadevo Prosecco?

Ko se je začel postopek za odobritev zaščitenih znamke Prosecco doc, smo se takoj aktivirali zato, da bi tudi Kras od te zadeve imel točno določene koristi. Hudo bi bilo, ko bi pri tem perspektivnem načrtu izgubili del našega bogastva – se pravi ime Prosek. Nemudoma smo tedaj prosili za sestanek s pristojnim deželnim odbornikom Violinom, ki – po pravici povedano – nam je bil že od samega začetka pripravljen pomagati, kar je po svoji moči tudi storil. Glede na izredno visoke interese na državni ravni in pri katerih bi imela tudi država Italija izredno korist, upam, da se bo zadeva v prihodnje pozitivno razvila.

Sam minister za kmetijstvo Zaia je pobilže spremljal postopek.

Minister je namreč po rodu iz Veneta in dobro pozna problematiko. Ministrova prisotnost na Proseku v ponedeljek, 3. avgusta, je dokazala njegova prizadevanja. Njegov obisk je hkrati potrditev dejstva, da kmetijstvo in vinogradništvo na Krasu obstaja. Dodal bi, da je sestanek z ministrom pomenil za Kmečko zvezo veliko zadoščen-je, hkrati pa je potrdil dobro delo, ki ga je naša stanovska organizacija opravila v sozvočju z deželo. Gotovo pa je, da vsi napor ne bodo nikomur služili, če ne bodo privedli do konkretnih rezultatov.

Ali ste od ministra prejeli že zagotovila?

Tudi minister je pokazal dobro

voljo in pripravljenost pomagati. Do naših zahtev, ki smo jih strnili v štiri točke, ni minister pokazal nikakršnih zadržkov: verbalno jih je celo sprejel. Izrazil je pripravljenost podpisati tudi programski sporazum s Kmečko zvezo, Zvezo neposrednih pridelovalcev (Coldiretti), Confagricoltura in deželo Fjk, ki bi predvideval izpeljavo naših

omilimo vinkulacije, ki kraškemu kmetu in vinarju onemogočajo obdelavo lastnih zemljišč. Kmetijstvu bomo tako omogočili aktivno vlogo pri strateškem razvoju področja. Kmečka zveza podpira tudi celostni razvojni načrt Krasa, ponovno ovrednotenje pašnov na kraškem robu in promocijsko središče na Proseku.

Foto IG

zahtev.

Ali bi lahko opredelili že sedaj časovni rok, v katerem naj bi zadeva stekla?

No, čim prej. Nemudoma bomo morali iskati stik z deželnim predsednikom Tondom, saj je edini akter, čigar stališče je za zdaj še neznano. Mislim pa, da bo tudi on, zaradi složitosti vseh ostalih dejavnikov, sporazum podprl.

Katera točka sporazuma je po vašem mnenju najpomembnejša in najprej izvedljiva?

Rekel bi, da so vse enako pomembne. Potrebujemo sicer politično voljo, ki bi te načrte podprla. Ta se bo izkazala predvsem glede odstranitve izredno strogih naravovarstvenih predpisov v conah Sic in Zps: evropskih normativ sicer ne bomo mogli spreminjati, lahko pa

Preidimo na hipotetični nivo. Denimo, da bi tem našim zahtevam ugodili: kako bi se razvijalo kraško kmetijstvo?

Začelo bi se zelo perspektivno obdobje. Veliko kmetov bi namreč dobilo svežega elana in ojačilo lastno dejavnost. Mnogo je tudi mladih, ki bi radi stopili na to pot. Imeli bi torej zelo dobro podlago, a pojavil bi se drug problem.

Kateri?

Glede nato da je Prosek duša znamke doc Prosecco, bi tvegali, da bi tuji investitorji odkupili kraške vinograde in zemljišča po taki ceni, kateri se lastnik ne bi mogel nikakor odreči. To se ne sme zgoditi! Prav zato je treba že sedaj začeti prepričevalno akcijo v naši narodni skupnosti, s katero bi ozaveščali naše ljudi glede te nevarnosti. Znano je, da

je kmet zadnji, ki se odreče svoji zemlji: veliko pa je parcel v lasti družin, ki so se svojčas ukvarjale s kmetijstvom, to dejavnost iz raznih razlogov nato opustile in danes nimajo v bistvu od lastne zemlje nikakršnega dobička. Če bi kdo ponudil sto tisoč evrov za hektar zemlje, kako naj bi se lastnik ravnal?

Pomembno vlogo bi v tem primeru lahko odigrala Slovenija: septembra je že najavljeno srečanje med italijanskim ministrom Zaio in slovenskim kolegom. Upam, da bo naša matična domovina pozorno spremljala celotno zadevo.

Vprašanje petega koridorja in trase Ronke – Divača je tesno povezano z dosedanjimi temami.

Današnji gospodarski sistem pač predpostavlja velike infrastrukturne posege na teritoriju. Žal pa se pogovarjamo o velikih stvarih, na katere Kmečka zveza nima vpliva. Dodam pa, da, če bodo trase speljali na površju, bo za naš prostor prava katastrofa. Gre torej za običajno neskladnost pri izjavah politikov: po eni strani se vsi ogrevajo za naravovarstveno dragocenost kraškega področja, po drugi pa z enako lahkoto dovoljujejo tovrstne posege na njem.

Kaj pa, če bi plinovod od uplinjevalnika do Vileša speljali po kopnem?

Tudi v tem primeru bi se Kmečka zveza postavila v bran kraškemu prebivalstvu.

Organ Las (Gal), ki načeloma velja za nadaljevalca nekdanje Kraške gorske skupnosti in kateremu vi predsedujete, je nastal v dokaj nenaklonjenih birokratskih okoliščinah. Nekateri so namreč mnenja, da je imenovanje upravne strukture terjalo preveč časa in tako zaustavilo takojšnje korištenje sredstev.

Problem Las-a ni birokratske narave. Dejstvo je v tem, da je dežela odobrila krajevni razvojni načrt, čakamo pa na njegovo objavo v uradnem listu. Mislim, da bo to storjeno do konca avgusta. Do takrat namreč ne bomo mogli koristiti finančnih sredstev. Ves ta čas smo pač bili v rokah dežele. Las pa je vsekakor bil soudeležen pri nekaterih pobudah, npr. na tržnici v Tržiču, ko smo v naše kraje povabili veliko pridelovalcev iz Slovenije. Rad pa bi poudaril, da je Las vsekakor dejavna ustanova in da so razlogi za zastoj na ravni dežele Fjk.

Igor Gregori

BAZOVICA Študijski center Melanie Klein

Enajsta izvedba poletnega centra Pikapolonica

V prostorih otroškega vrtca Ubald Vrabec v Bazovici poteka tudi letos tradicionalni poletni center Pikapolonica, ki ga Študijski center Melanie Klein prireja v sodelovanju s Slovensko prosveto. Vrata poletnega središča so se odprla otrokom od 2. do 10. leta starosti v ponedeljek, 6. julija, zaprla pa

nalne, zabavne in obenem tudi vzgojne izkušnje v naravnem kraškem okolju”, nam je povedala

namreč namenjamo novi temi, ki jo nadgrajujemo z izletom. Za otroke skrbijo diplomirani vzgojitelji in študentje Vzgojnih ved na Tržaški univerzi: vsi imajo torej izkušnje na tem področju”. Otroci se delijo v tri starostne skupine: v roza skupini so otroci med 2. in 3. letom starosti, v rumeni skupini otroci, ki obiskujejo otroški vrtce, v modri pa osnovnošolci. Vsakodnevni program je prav tako razdeljen po skupinah različnih starostnih stopenj.

“Poletni center Pikapolonica smo prvič priredili leta 1998. Lani smo praznovali njegovo deseto oblet-

nico. Pobudo smo sprožile tedanje študentke zlasti Pedagoških ved na Tržaški univerzi, ki smo ciljale predvsem na kakovost didaktične ponudbe. Sprva je naš poletni center obiskovalo 12 otrok, trajal pa je teden dni. Iz leta v leto se je število udeležencev večalo, časovno razdobje pa se je daljšalo. Sočasno se je krepila tudi ekipa vzgojiteljev”. Poletni center Pikapolonica obiskuje zdaj okrog petinpetdeset otrok, katerim sledi štirinajst vzgojiteljev. Tudi didaktična ponudba je bila iz leta v leto bogatejša. “Poudariti gre predvsem jezikovne delavnice, s katerimi želimo na poseben didaktični način približati slovenščino tudi otrokom, ki izhajajo iz mešanih zakonov, obiskujejo pa slovenske vrtce. To je pač didaktična stalnica, ki jo Študijski center Melanie Klein izvaja čez celo leto”. Otroci v poletnem centru tako spoz-

navajo slovenski, pa tudi italijanski in angleški jezik. “Izvor naših malih gostov je pač še kar raznolik. Naj omenim, da k nam prihajajo tudi otroci staršev, ki so zaposleni v raznih znanstvenih središčih tržaške pokrajine”. Poleg jezikovne delavnice sodita v didaktično ponudbo tudi motorična in glasbena ter ustvarjalna delavnica. “Naša želja je predvsem ta, da se otroci pri nas zabavajo in spoznavajo okolje, v

katerem bivajo: radi spoznavajo Kras in kmetijske objekte v bližnji okolici. Izpostavila pa bi še dan odprtih vrat s starši otrok, ki smo ga uvedli lani. Starši namreč preživijo popoldan s svojimi malčki in se neposredno soočajo z našimi dejavnostmi”. Enajsta Pikapolonica bo odletela 28. avgusta, takoj po zaključni veselici poletnega centra, na katero so vabljeni vsi udeleženci.

IG

se bodo v petek, 28. avgusta. “Naš namen je nuditi otrokom origi-

predsednica Študijskega centra Francesca Simoni. “Vsak teden

Zveza cerkvenih pevskih zborov

Poletni enotedenski pevski dopust v termah Radenci

Kot vsako leto v tem avgustovskem obdobju so tudi letos poštvalni organizatorji Zveze cerkvenih pevskih zborov s Tržaškega poskrbeli za svoje člane – pevce poletni relaks in organizirali že tradicionalni pevski seminar. Kljub počitniškemu vzdušju, ki je značilno za tovrstna srečanja med bivanjem v hotelu kakega priznanega termalnega zdravilišča, pa čaka pevce med trajanjem seminarja kar zahtevno delo. S pomočjo priznanih in uveljavljenih glasbenih pedagogov iz zamejstva in iz matične Slovenije naštudirajo v sorazmerno kratkem petdnevem obdobju kar pester program, ki po navadi sovpadajo z na novo izvajano peto mašo in vadenjem nabožnih skladb za liturgijo; že to "učenje" predstavlja za večinoma amaterske pevce kar zajeten zalogaj...!!! Za t. i. piko na i pa pevci dodajo k sakralnemu še posvetni del s študijem slovenskih ljudskih skladb za mešani in posebej še moški zbor. Jutranji del dneva je tako v celoti namenjen učenju; preostali del popoldneva pa pevci in njihovi prijatelji namenjavajo večinoma razvedrilni dejavnosti. Letos so organizatorji izbrali res posrečen kraj – termalno zdravilišče Radenci v Prekmurju. Že ob štirinajsti uri popoldan, v nedeljo, 2. avgusta, je večja skupina

udeležencev odpotovala z avtobusom v ta priznani turistični kraj. Kljub vročemu poletnemu vremenu je bilo vzdušje v avtobusu kar veselo. Po krajsšem postanku v Trojanah je bila ta pisana družina v večernih urah že cilju in nastanjena po sobah hotela Radin. Pozneje so se tej osrednji skupini pridružili še posamezniki, ki so dospeli v Raden-

patičnega in vedno optimistično razpoloženega prof. Tomaža Faganela naštudirali mašo mladega, a že uveljavljenega slovenskega skladatelja Damjana Močnika ter tudi nekaj nabožnih pesmi skladateljev Ivana Florjanca, Hugolina Sattnerja, Vendelina Spendova, Franca Bricejla, Josipa Ipravca, Antona Jobsta in Alojza Mava, ki pač spadajo v litur-

ce z osebnimi avtomobili. Tako se je številna skupina preko sto trideset oseb, od tega kar sedemdeset pevcev, zvečer pri skupni večerji, ponovno lahko spet srečala po enoletnem premoru. Bila je to obenem priložnost za snidenje s starimi in novimi znanci, ki so prišli z vseh koncev mesta in tržaškega Krasa, ter za utrjevanje starih in novih prijateljskih vezi. Neutrudni pevci in pevke so v kratkem času pod vodstvom sim-

gični kontekst. Kar zadeva posvetni program, pa so pevci pod strokovnim vodstvom obetavnega mladega dirigenta prof. Mirka Ferlana naštudirali še skladbi Alojza Srebotnjaka Kraška jesen in Boštjančičevo ponarodelo. Prišel ljubi je pod okno za mešani zbor ter skladbi Pa da bi znal (v Mihelčičevi priredbi) in Pojdem med polja (v priredbi goriškega skladatelja Mirka Fileja na besedilo koroške rojakinje Milke Hartman) za moški zbor.

Dnevi so tako minevali z neverjetno naglico, saj je bila prva polovica dneva namenjena umskemu delu – petju. Popoldnevi pa so bili namenjeni krajšim izletom, v spoznavanju zanimivosti bližnje okolice. Tako smo si med drugim ogledali zanimiv kraj Zgornjo Radgono na slovenski in avstrijski strani ter se ob vrnitvi ustavili v prikupni vinski kleti, se odpravili do porabskih Slovencev ter se seznanili z njihovo stvarnostjo in kulturnim utripom v madžarskem Monostru, obiskali Beltince ter si ogledali cerkev Svete Trojice v župniji Odranci. Tu nas je tamkajšnji župnik seznanil z zelo bogato in razvejeno dejavnostjo odranske župnije, ki bo v letu 2010 proslavljala 100-letnico rojstva prvega odranskega župnika in pisatelja msgr. Lojzeta Kozarja.

Prva dva dneva je udeležencem seminarja ponagajalo vreme, nato pa so se klimatske razmere znatno izboljšale v veliko veselje tistih navdušenih kopalcev, ki smo lahko končno okusili slast in blagodejni učinek kopanja v termalnih vodah tamkajšnjega bazena na prostem. Komur ni bilo do kopanja, pa je lahko izbral med raznimi ponudbami masaž indijske ayurvede, tajske ali klasične različice, med termalno kopeljo in savno. Kdor je koristil te hotelske usluge, se je počutil res imenitno in je še lepše prepeval na intenzivnih jutranjih pevskih vajah.

/ stran 12

Obvestila

Liturgična pobožnost v Marijini cerkvi na Pečah. Cerkev Marije Vnebovzete na Pečah v dolini Glinščice nad Boljuncem ponovno kliče Marijine častilce v svoj hram ob Marijinem prazniku sredi avgusta. Boljunska župnija prireja v nedeljo, 16. avgusta, popoldne pohod do te cerkvice, kjer bo ob 17. uri slovesna sv. maša.

Duhovne vaje za žene in dekleta v Domu blagrov bodo letos potekale od ponedeljka, 17. avgusta, zjutraj, do srede, 19. avgusta, zvečer. Vodil jih bo pater Silvin Kranjc. Informacije in prijave na tel. št. 040 299409 pri gospe Normi Jež. Iz Slovenije je predklicna št. 0039.

Boljunska župnija vabi vse župljane v soboto, 29. avgusta 2009, zvečer na slovesnost blagoslovitve obnovljene

zunanosti domače cerkve. Ob 19.30 bo zahvalna sv. maša, ki jo bo daroval škof msgr. Evgen Ravignani. Po maši bo družabnost pred cerkvijo. Hkrati boljunska župnijska skupnost obvešča, da pripravlja romanje na Sv. Višarje v soboto, 12. septembra. Prijave sprejema Just Vodopivec tel. 040 227031.

Vsakoletno romanje na Barbano goriške in tržaške škofije bo v ponedeljek, 31. avgusta 2009. Sv. maša ob 11. uri bo vodil goriški nadškof Dino de Antoni. **Solske sestre** de Notre Dame vabijo na romanje na Barbano in Sveto Goro v ponedeljek, 31. avgusta 2009. Za vpis in vse informacije (urniki odhoda avtobusa) tel. št. 040 220693 oz. 347 9322123.

Darovi

Za rojanski cerkveni pevski zbor: ob tretji obletnici smrti dr. Marka Udoviča daruje žena Marija 100 evrov.

ZVEZA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV

vabi

ob praznovanju Velikega šmarna na srečanje priirkovalcev na Repentabru

POJO, POJO ZVONVI

sobota, 15. avgusta, po večernicah, okrog 17.30

PADRIČE Dom Ieralla

Praznovanje zavetnikov doma

Dom Livia Ieralla je predvsem zavetišče za ostarele osebe, zato so mu za zavetnika izbrali sv. Ano in Joahima, Marijino mater in očeta, torej stare starše Jezusa Kristusa. Vsako leto proslavljajo v domu ta praznik zelo slovesno.

Letos smo praznovali že dan pred godom, to je v soboto, 25. julija. Ob 16.30 smo imeli sv. mašo v parku. Park je bil okrašen z dolgi mri vrvmi, razpetimi med drevesi in zidovi doma, na njih so v vetriču plapolale raznobarvne trikotne zastavice. Tudi pisane cvetice v cvetličnih loncih so pozivljale ta del parka. Sv. mašo je daroval msgr. Pier Giorgio Ragazzoni. So-maševalo je še nekaj duhovnikov, med njimi tudi župnik iz Bazovice g. Žarko Škerlj, ki je prebral evangelij v sloveščini. V domu je namreč tudi precej gostov Slovencev in slovenskega osebja ter prostovoljcev. Na praznovanje so prišli tudi sorodniki. Med mašo so zapeli eno slovensko pesem.

Ves obred sta stražila kipa sv. Joahima in Ane. Po maši so kipa odpeljali s prizorišča in razdrli oltar. Začelo se je posvetno slavlje z nagovorom predsednika.

Zaigral je ansambel Fumo di Londra. Izvajal je prijetne pesmi, med njimi tudi slovensko Mi se imamo radi. Med tem so na malem sejmu prodajali v likovni delavnici po-barvane predmete, npr. majice. Izkupiček je bil namenjen misijoni v Keniji. Istočasno so ponujali listke za loterijo in prid tukajšnje Barcolane; tudi nas stare vozijo na ogled jadnic teden pred regato. Cisto na koncu praznovanja so izžrebali deset dobitnikov. Medtem so seveda pripravili mize in razdelili med vse prisotne pladnje z večerjo. Pladnji so bili bogato obloženi. Na koncu smo dobili še slaščice. Brezalkoholnih pijač je bilo na razpolago po mili volji. Tako smo prav prijetno preživeli popoldne v čast zavetnikoma, sv. Joahimu in sv. Ani.

Nada Martelanc

OBČINA TRST Igor Švab

Idejna meglenost občinske uprave

Tržaška občinska uprava je dokaj meglena v odgovorih glede na vprašanja, ki resno zadevajo občinsko področje. Ni dovolj, da se uprava župana Dipiazzze loteva zgolj širjenja cest in popraviljanja pločnikov v središču mesta ter zaključevanja načrtov, ki so jih začele prejšnje uprave; treba je imeti neko širšo vizijo, ki bi jemala v poštev celostni gospodarski preporod občine, je dejal občinski svetnik SSK Igor Švab pred avgustovskim premorom občinskega sveta. Župan Dipiazza bo čez dve leti sklenil svoj drugi in zadnji mandat. Igorja Švaba smo vprašali: "Ali je prihodnost župana vezana na gradnjo uplinjevalnika, za katerega regulacijski načrt občine Trst predvideva namestitev na področju nekdanje čistilnice nafte v Žavljah?"

"Gotovo je, da računa na kak višji položaj. Govor je, da bi nadomestil Claudia Boniciollija na

čelu pristaniške oblasti, da bo nadajeval svojo politično kariero na deželni ravni. To so veliki načrti, ne vem pa, koliko je sam sposoben prevzeti neko odgovornejšo mesto: položaj župana je – kljub vsem mogočim težavam – bistveno drugačen kot vodenje podjetja oz. pristanišča, je skeptično dejal Švab, ki se je dan pred našim pogovorom do pozne ure mudil v občinskem svetu, kjer je bila z glasovi večine končno sprejeta varianta regulacijskega načrta. Postopek za sprejetje le-te je pred nekaj tedni doživel zastoj, kajti pristojni občinski uradi niso poslali ustreznih dokumentacije rajonskim svetom, da bi jih ti obravnavali: "Načrt bi tako tvegali popolno razveljavitev", je dejal Švab, ki nam je že pred časom obrazložil razloge za nasprotovanje. "Postopek se je slabo začel, ker je bil ovit v tajnost, ključna administrativna napaka je pač potrdila nesrečnost celotne variante, ki ne jemlje v poštev za-

htev občanov" - zlasti prebivalcev Banov: z odobritvijo variante je namreč načelno določena zazidljivost področja nekdanje vojašnice -, "čeprav večina glede tega vprašanja ni izkazala kremenite složnosti". Nove gradnje se svetniku Švabu zdijo povsem odvečne, "še zlasti zato, ker je v samem središču mesta na voljo

Foto IG

veliko število prostih stanovanjskih prostorov, celo stavb". Glede uplinjevalnika v Žavljah ima Igor Švab zelo jasno mnenje. "Menim, da je treba pred izvedbo tega načrta imeti dobrodo izdelano natančno energetsko politiko. Žal, je nimata ne država ne dežela. Italija je namreč ena red-

kih držav dobaviteljic plina, ki se ni podpisala pogodbe za kupoprodajo plina z državami izvoznici. Zato se bojim, da bo uplinjevalnik nesmiseln objekt. Skrb pa me predvsem dejstvo, da bo uplinjevalnik nameščen na zelo gosto obljudenem področju. Načrt gotovo ne bo rešil gospodarskega zastaja našega mesta: prej obratno. Težko verjamem, da bi obratovanje uplinjevalnika ne oškodovalo dejavnosti tržaškega pristanišča. Tankerji bodo namreč trikrat tedensko odlagali plin: tedaj bo plovba v pristanišče in iz njega iz varnostnih razlogov prepovala. Regulacijski načrt obenem predvideva ob uplinjevalniku tudi izgradnjo jadralne marine... Pa še to: sami strokovnjaki pri podjetju Acegas so zatrjevali, da uplinjevalnik ne bo bistveno vplival na cenejšo koristenje plina tržaških gospodinjstev. Govor je o kakih 50 oz. 60 evrov manj letno. Te neskladnosti res mi ne gredo v račun! Občina namreč sili gradnjo uplinjevalnika le zato, da bi graditelj objekta bonificiral izredno onesnaženo področje nekdanje rafinerije Aquila: za to naj bi družba Gas Natural potrosila kar 600 milijonov evrov".

IG

SV. KRIŽ Mednarodna akademija opernega petja Opera Gianni Schicchi

Gianni Schicchi je komično poglavje Puccinijevе trilogije opernih enodejank, ki jo dopolnjujeta še Il Tabarro in Suor Angelica. Srednjeveška zgodba predstavlja večno temo pohlepčnosti sorodnikov v lovu na dediščino in je povzeta iz peklenškega kroga Božanske komedije, v katerem Dante pripoveduje o Schicchiju, ki se preobleče v poko-

pnika, da bi narekoval notarju novo in njemu bolj naklonjeno oporoko. Koralna opera je postala poletni izziv učencev Mednarodne akademije opernega petja Sveti Križ, ki jo drugo leto vodi basist Aleksander Švab. Ambiciozne želje so se uresničile, saj akademija ni izolirana stvarnost s kratkoročnimi načrti, temveč dejaven in perspektiven laboratorij, ki bo od

letošnje sezone povezan s tržaškim opernim gledališčem Verdi in vzpostavlja stike za gostovanja v tujini. Upričizoritev opere Gianni Schicchi bo jeseni zaživela tudi na odru dvorane Tripčevih v Trstu; superintendant Giorgio Zanfagnin je s svojo prisotnostjo na uspešni premieri potrdil načeto sodelovanje, ki naj bi se nadaljevalo z redno uvrstitvijo produkcij Akademije v komplementarne pobude gledališča Verdi. Po pozdravih in zahvalah Franca Cosutte v imenu Združenja za Križ in predsednice Akademije Elizabete Birsja je premierska publika Festi-

vala morja lahko ugotovila, da mladi pevci pristopajo k dejavnosti zelo resno in z veliko vnemo ter so se vživeli v svoje like s prepričljivimi pevskimi in igralskimi kreacijami. V novi festivalski lokaciji parka Ljudskega doma v Križu so marsikateri pevci kazali znatni napredek. Predstavniki naše dežele so se lepo odrezali: Goran Ruzier je v dvojni vlogi prepričal tudi z dobrimi igralskimi sposobnostmi, tržaška sopranistka Mojca Milič je v glavni vlogi Laurette potrdila svojo pevsko zanesljivost, Mateja Černic pa je debitirala kot nova učenska akademija. Posebne

omembe je vreden pianist Jan Grbec, ki je imel zahtevno odgovornost izvajanja celotne partiture v ubrani povezavi spremljave s petjem. Pevci iz sedmih držav so se vrstili v trojni zasedbi v šestih ponovitvah, v katerih je prišlo do izraza solidno skupinsko soglasje, kar je temeljna osnova pri izvedbi zapletenih skupinskih prizorov, ki jih je posrečena režija samega Švaba oblikovala s humorjem in gledališko kompetenco. Križ bo vedno bolj redno ustvarjalno središče za mlade operne pevce, saj načrt za letošnje akademsko leto predvideva še izvedbo božičnega

koncerta in dveh opernih produkcij; Verdiev Falstaff in Il cappello di paglia di Firenze Nina Rote. Predstavniki vaških organizacij so v dolgi uvodnih govorih izrazili ponos nad raznimi pobudami in projekti. Med temi uresničitvami je pevška akademija dejavnost, ki odločno presega meje vaše ali občinske stvarnosti, kar pomeni, da bo tudi skrb odgovornih za razvoj tega projekta morala zrcaliti zavest novega statusa, zahtevnih načrtov in pomembnih umetniških in institucionalnih povezav, ki jih je umetniški vodja komaj navezal.

PAL

Alpe Jadran PuppetFestival 2009

Lutke odrske protagonistke v avgustu in septembru

Ze osemnajstič bo Alpe Jadran PuppetFestival ožarjal zadnje avgustovske in prve septembrske dni v Gradežu, Gorici in Brdih s svojimi malimi junaki, lutkami, vodeni mi z različnimi tehnikami, ki s svojo privlačno močjo osvajajo najmlajše gledalce, pa tudi njihove odrasle spremljevalce, ki se prepustijo, da jih drobne, a vselej sporočilne zgodbe odpeljejo v svet domišljije, kjer ni nič nemogoče in kjer misel sproščeno zapljuje proti brezmejnemu širjavanju. V juliju so lutke prevetrile poletne dni v Nadiških dolinah, sedaj pa, ko je poletje na višku in se bo prav kmalu prevesilo v zlato jesen, bodo ti svojevrstni igralci najprej razveselili otroke, ki preživljajo počitniške urice v Gradežu, potem pa še vrstnike v Brdih in Gorici. Kot znano, lutkovni festival prireja Deželno središče za animirano gledališče (CTA), ki ima sedež v Gorici, v ulici Cappuccini 19/1. Umetniški program sta, kot že vrsto let, izbrala in ga bosta vodila Roberto Piaggio in Antonella Caruzzi. Soprireditelji so ministrstvo za kulturo, dežela FJK, odbornišvo za kulturo goriške in gradeške občine, goriško pokrajinsko odbornišvo za kulturo, Fundacija Cassa di Risparmio in deželna gledališka ustanova (ERT), kot pokrovitelj pa je soudeleženo tudi državno združenje lutkovnih gledališč (AGIS). Lutkovni junaki bodo najprej obiskali lepe briške griče, kjer bo v soboto, 22., in nedeljo, 23. avgusta, pet predstav na prijaznih kmetijah. Ob koncu uprizoritev bodo gledalcem postregli s prigrizkom, tako da se bo večer lahko iztekal ob prijetnem klepetu.

de Martinci izdelovali papirnate lutke in pri tem sproščali svoj domišljjski naboj. Posebno čarobno bo v petek, 28. avgusta, ko bo na sporedu ob valovanju morja nočni sprehod po plaži, ki ga bodo razsvetljevale le bakle in svetilke iz papirja. Za scenske pripomočke in inštalacije bo poskrbel Chris Gilmour. Če bo na nebu poredno mežikala lunica, bo vse še bolj očarljivo. Nočno doživetje

riškim obiskovalcem PuppetFestivala pripravilo še eno presečenec: v soboto, 5. septembra, bo po vsem goriškem mestu (po mestnih parkih, trgih, ulicah, v trgovinah, kavarnah...) zabaven lov na zaklad. Od 10 do 12 udeleženi skupin, ki jih bo sestavljalo od 10 do 20 oseb, otrok in odraslih, bo moralo reševati rebus, kvize, uganke in prestati razne preizkušnje (peti, recitira-

ti, pripraviti sceno in kostume...). Opravljeno delo bodo morali predstaviti žiriji in občinstvu, ki bosta presodila, katera skupina je bila najbolj spretna. Če bo sončno vreme, bodo otroke gostovali, ki pobudi in se bo zanj oglelo veliko navdušencev, bodo organizatorji imeli lepo zadoščenje. Med predstavami vzbujajo največ radovednosti Come gli Etruschi uscirono dalla crisi (Kako so Etruščani premostili krizo), enodejanka, ki je doživela premiero pred kratkim na čedajskem Mitelfestu. Tekst je spisal in ga odigral Gigi Brunello, ki si ga je zamislil in zasnoval z Gylom Molnarjem. Tudi lutkovno umetnost pesti kriza, saj, kot pravi Piaggio, vsesplošna kriza najbolj prizadeva prav kulturo. Za tisto kulturo z veliko začetnico, polno pomembnih vsebin, zmeraj zmanjka denarja. Država ne podpira kulture in seveda niti gledališke umetnosti, ki ji žlahtno pripada. Piaggio se z grenkobo vprašuje, ali je gledališče samo veliko podjetje? Ali je kaj več, kar naša družba danes neobhodno potrebuje? Sam je prepričan, "da je gledališče, skupaj z drugimi oblikami izražanja, lahko imenitna "priložnost" za formacijo prihodnjih "uporabnikov" kulture, pa tudi za to, da se da določen poudarek in

nudi perspektive kulturnim in socialnim potrebam nekega ozemlja, neke družbe". A kaj, ko so ušesa politikov gluha! Italijanskemu premierju rojijo po glavi čisto drugačne misli, preveč ima opraviti s seboj in s svojimi "ljubezenskimi" dogodivščinami ter drugimi aferami, da bi lahko trezno in poglobljeno razmišljal, kako ključno je stanje v italijanski državi in kako pomembna je kultura in z njo tudi gledališka umetnost, ki že od nekdaj dreza v dno človeške duše in se nenehno ukvarja s človekom, njegovimi stiskami in težavami, ter z družbo in s časom, v katerem je posamezniku dano živeti.

Iva Koršič

Z 11. strani

Poletni enotedenski pevski dopust....

Med bivanjem v Radencih je bilo poskrbljeno tudi za duhovno plat našega poletnega oddiha. Tako je v četrtek, 6. avgusta zvečer, obiskal pevce g. škof dr. Marjan Turnšek, ki je tudi vodil in daroval mašo v tamkajšnji cerkvi radenske župnije sv. Cirila in Metoda. Isti dan je v jutranjih urah prof. Gregor Klančič predaval na temo o smislu glasbene liturgije in nam orisal njen zgodovinski nastanek. Sledila je zanimiva razprava o smislu in smotnosti zborovskih koncertov v naših cerkvah, ko se rado dogaja, da posamezni zbori v svoj repertoar vključijo tudi skladbe, ki niso nabožne in ne spadajo v cerkveni prostor. Priстойnost škofovske komisije naj bi bila prav zato odločujoča. Nastopil je tako petek, 7. avgusta, ko smo šli v tamkajšnjo cerkev in točno ob 19. uri je bila sv. maša, ki jo je daroval škof vikar g. Franc Vončina ob somaševanju sobratov g. Žarka Škerlja, dr. Jožeta Bajzeka, - ki je prav tu doma, in domačega župnika g. Janka Ivančiča. Med pevci je prevladoval malce upravičenega strahu, če bomo le zmogli izpolniti nalogo, ki smo si jo zadali. Vendar je bil vsak strah

odveč, saj je bila zahtevna Močnikova maša zapeta res brezhibno in to predvsem ob odlični orgelski spremljavi prof. Angele Tomanič in ob zanesljivem vodenju prof. Tomaža Faganela; lepše res ne bi moralo biti! Maši je sledil še koncert organistov, ki so se udeležili orgelskega tečaja pod vodstvom prof. Mateja Lazarja. Nastopili so mladi Niko Trento, Rok Dolenc, Veronika Kos ter še openski organist Vinko Škerlavaj, ki so posamezno dokazali, v kolikšni meri obvladajo kraljico glasbil. Sledila je še glasbena orgelska poslastica, ko sta priznana organista prof. Gregor Klančič ter Matej Lazar s pravim profesionalnim pristopom izvajala zahtevne orgelske skladbe in pričarala z vrhunskim izvajanjem tisti magični trenutek, ki se je s solo nastopom sopranistke Renate Vereš le še stopnjeval do občutenega dolgega aplavza poslušalcev. Še zahvalni nagovor domačega župnika Janka Ivančiča in obvezna slika ter že je bilo treba misliti na odhod v bližnjo dvorano hotela Radin, kjer je bil na vrsti še krajši koncert posvetnih pesmi. Kot je uvodoma napovedal predsednik ZCPZ Marko Tavčar, so se na odru najprej

predstavili najmlajši, ki so uprizorili šaljiv prizorček pod mentorstvom mlade animatorke Urške Šinigoj ter prof. Lučke Susič. Sledil je nastop solistov Marjana Škerlavaja in Marjana Štrajna, ki sta se posamično predstavila z dvema pesmima - prvi z ljubezenskim, drugi pa z nabožnim motivom - ter požela res prisrčen aplavz. V nadaljevanju koncertnega večera sta zapela še moški in mešani pevski zbor pod vodstvom prof. Mirka Ferlana, ki sta s svojim nastopom suvereno zaključila doživet pevski večer. Petkov večer se je nato nadaljeval na zadnji skupni večerji, kjer ni manjkalo dobre volje, sproščenega in prijetnega druženja in tudi plesa ob igranju priložnostnega ansambla na prostem.

Tudi letošnja izvedba poletnega seminarja se je tako pozitivno iztekla v veliko veselje organizatorjev in pevcov. Ko smo se naslednji dan, v soboto popoldne, z avtobusom vračali na Opčine, je ga. Berta Vremec med vožnjo proti domu med drugim poudarila, da je bila letošnja izvedba zelo bogata in uspešna. Ko smo izstopili iz avtobusa in že bili na trdnih openskih tleh, se skupina veselih in zadovoljnih pevcov kar ni hotela posloviti in oditi. Res je, da pesem združuje in utrjuje naše medsebojne odnose, toliko bolj med samimi pevci, ki v srcu enako mislijo na svojih plemenitih poslanstvom bogatijo naš nedeljski liturgični utrip.

Praktična literatura za vsakdanjo uporabo

Komuniciranje v poslovnem okolju

Pred časom je založniško podjetje De Vesta iz Maribora izdalo izredno praktično strokovno knjigo z naslovom Komuniciranje v poslovnem okolju, ki jo je napisal prof. dr. Damijan Mumel. V knjigi, ki ima 620 strani, bomo spoznali teoretične in praktične vidike komuniciranja v poslovnem okolju. Zlasti je to pomembno za mlajše, neizkušene managerje, podjetnike, obrtnike in druge, ki so dnevno v stiku z notranjim in zunanjim okoljem. Avtor nas poučuje o številnih zmogljivostih in resnicah komuniciranja in se posebej zaustavi pri modelu medosebnega komuniciranja. Pri tem je pomembno, kdo je sporočevalec, kdo sprejemalec in seveda sporočilo na komunikacijski poti. Pri procesu komuniciranja se srečujemo s številnimi aktivnostmi kodiranja, prenosa, povratne informacije itd. Pri tem so možne napake v komuniciranju, kakor tudi številne ovire. Prav zaradi tega se avtor osredotoča na obvladovanje težav na tem področju. Velika pozornost je v knjigi namenjena stilu komuniciranja, večinam sprejemanja podatkov in številnih informacij. Zato so na tem področju pomembna branje, poslušanje in povzemanje. Avtor je lepo opredelil načela uspešnega in učinkovitega poslovnega komuniciranja ter leta sistematično razvrstil v deset načel. Pri poslovnem komuniciranju so pomembna sporočila, premagovanje strahu pred pisanjem ali nastopanjem v javnosti. Tudi pri načrtovanju sporočil veljajo določene stopnje, ki jih moramo poznati in obvladovati. Avtor nas praktično seznani z obliko poslovnega pisma, oblikovanjem poročil v poslovnem okolju od opredelitve, pomena in vrste poslovnih poročil, do pri-

prave za pisanje poročil, sestavne dele poročil, do urejanja in načrta vsebine poročila. Dotaknil se je tradicionalne in sodobne pisarne ter v vsakem poglavju navedel uporabljeno literaturo. V drugem delu knjige, ki velja za izredno praktičen, je avtor podal aplikativne vidike komuniciranja v poslovnem okolju ter znotraj organizacije. Nanizal je orodja za komuniciranje ter ravni in smeri internega komuniciranja. Za vsakdanje delo je pomembno, da smo uspešni in učinkoviti tako pri

su, oblikovanja dnevnega reda poslovnega sestanka, njegovega izvajanja, zaključka in niza drugih podrobnosti, ki se nanašajo na kompetence vodje poslovnega sestanka z osvetlitvijo stroškov, povezanih s tem. V knjigi bomo spoznali problematiko govorov v poslovnem okolju, retoriko in značilnosti ter vrste številnih govorov, vključno s tehnikami uspešnega govorjenja in stili govorca. V vsakem primeru je potrebna priprava na govor, njegovo izvedbo in oceno govornega nastopa. V podjetjih oz. organizacijah je koristno, da imamo letne razgovore z najpomembnejšimi uslužbenci, kar je avtor izredno podrobno razčlenil in v razumljivi obliki opisal. Seveda se pri tovrstnem komuniciranju srečujemo z določenimi konflikti in je potrebno poznati reševanje le-teh ter posamezne korake v procesu reševanja konfliktov.

V poslovnem okolju so potrebni strokovne in druge predstavitve, priprave in izvajanje le-teh ter aktivnosti po končanih predstavitev. Na razumljiv način imamo v knjigi prikazane vrste in funkcije sejmov, razstavljavce, obiskovalce in nujno potrebne aktivnosti po koncu sejmov. Podobno je avtor osvetlil prireditve, vključno z načrtovanjem obvladovanja kriznih razmer. Knjiga je koristna tudi za tiste, ki organizirajo konferenco za novinarje, problematiko odnosov z mediji ter značilnosti novinarske konference.

Glede na svetovno finančno in gospodarsko krizo imamo na voljo opisano komuniciranje v kriznih razmerah. V zaključnem delu knjige se je avtor dotaknil še poslovnih in drugih daril, nebesednega komuniciranja, govorice telesa in obraza. Knjigo pa je končal s poslovnim komuniciranjem v luči medkulturnih razlik z opisom sestavine in dimenzije kulture.

Prepričani smo, da bo ta knjiga praktičen priročnik pri vsakdanjem komuniciranju v poslovnem okolju kakor tudi na drugih področjih.

Gabrijel Devetak

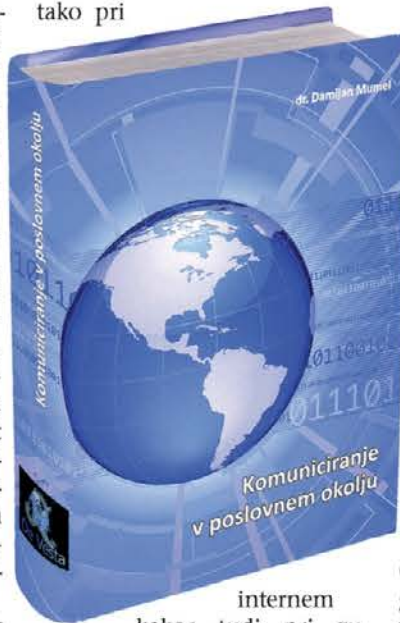

tu. Iz sončnih Brd se bo PuppetFestival odpravil na morje v Gradeško laguno; v dobro poznanim turističnem središču, slovitim Gradežu, se bodo lutke pojavljale na plaži in v sugestivnem starem jedru, od 24. do 28. avgusta. Vseh predstav bo osem; med drugim si bodo otroci na glavni plaži GIT (Giardino del Gazebo) v sredo, 26. avgusta, ob 17.30, ogledali znano pravljico Trnuljčica v izvedbi gledališča Il Cantateatro. Večerne predstave bodo ob 21. uri. Vse so brezplačne. Otroci od petega leta dalje (sprejeli jih bodo največ 20) bodo vse dni dopoldne lahko obiskovali delavnico, na kateri bodo pod strokovnim vodenjem Mag-

"Officina Arcobaleno", pod vodstvom lutkovne skupine iz Toskane I Tiriteri. Otroci bodo s pomočjo staršev izdelovali preproste živalice iz lepenke, ki pa bodo v otroški fantaziji oživele kot junakinje različnih zgodbic. Ko se bodo iztekla ustvarjalna jutra, bo v skladu z vsebino delavnice predstava Čudoviti petelinček (Il Galletto Meraviglioso). Novost letošnje izvedbe goriškega dela PuppetFestivala bo še posebna dražba, ki bo v petek, 4. septembra. Na njej bodo prodajali oziroma kupovali plakate, razne predmete, knjige..., katerih lastnik je CTA. Svojevrstno prodajno ponudbo bodo "prekinjali" glasbeni in gledališki utrinki. CTA je go-

nudi perspektive kulturnim in socialnim potrebam nekega ozemlja, neke družbe". A kaj, ko so ušesa politikov gluha! Italijanskemu premierju rojijo po glavi čisto drugačne misli, preveč ima opraviti s seboj in s svojimi "ljubezenskimi" dogodivščinami ter drugimi aferami, da bi lahko trezno in poglobljeno razmišljal, kako ključno je stanje v italijanski državi in kako pomembna je kultura in z njo tudi gledališka umetnost, ki že od nekdaj dreza v dno človeške duše in se nenehno ukvarja s človekom, njegovimi stiskami in težavami, ter z družbo in s časom, v katerem je posamezniku dano živeti.

Iva Koršič

V blišču poletja začasno odložene skrbi in težave Slovencev

Ni še pomembnih primerov odpravljanja krize

Sodeč po vrvežu in blišču v turističnih središčih, prometu po cestah in nasploh živahnem vzdušju, kar vse označuje Slovenijo v poletnem času, bi lahko dobili vtis, da življenje pri nas poteka mirno in v običajnem ritmu, kar bi pomenilo le napredek. Navzven je v nekaj primerih tudi tako videti. V Portorož, Izolo in Piran, tri turistična območja ob slovenski obali, pa v zdravilišča in gorske kraje, tudi na Bled in v Bohinj, je v mesecu avgustu prišlo več gostov, kot so v tem času splošne krize pričakovali. Bilo pa je še nekaj drugih obetavnih in koristnih dogodkov. Na Razdrtem so vzpostavili povezavo slovenskega avtocestnega omrežja s hitro cesto do Podnanosa, od tam dalje pa je taka prometnica do meje z Italijo pri Vrtojbi že zgrajena. Zagotovljena je torej moderna cestna povezava med Slovenijo in Italijo po vipavski oz. goriški trasi in s tem je ureničen projekt, ki so ga že pred desetletji zasnovali in utemeljevali zlasti tedanji krajevni upravitelji v Novi Gorici in sosednji Gorici. Pri zagotovitvi cestne oz. prometne povezave med Slovenijo in Italijo prek Vipavske doline in Goriške pa je s finančnim posojilom sodelovala tudi italijanska družba Autovie Venete.

V prejšnjih dneh je bil v nekaterih občilih objavljen podatek, ki pa je spodbuden in pomemben za sedanje obdobje finančno-gospodarske krize v Sloveniji. Začel je namreč spet naraščati izvoz

izdelkov oz. storitev iz nekaterih gospodarskih družb v tujino, najbolj v Nemčijo, Avstrijo in v nekatere druge države članice EU. Toda za zdaj gre za prve uspehe v pričakovanju nadaljnjega porasta izvoza, pri čemer velja spomniti, da je Slovenija pred nastankom krize 70% celotne industrijske proizvodnje izvozila pretežno na zahodna tržišča.

Toda kljub omenjenim prvim spodbudnim znakom in primerom postopnega oživljanja gospodarstva kriza v Sloveniji še traja in morda sploh še ni dosegla vrha. Vlada pripravlja predloga državnih proračunov za leti 2010 in 2011 in v teh temeljnih dokumentih bo zahtevano varčevanje na vseh področjih. Prizadeti naj bi bili vsi državljani, domnevno najmanj tisti, ki živijo v revščini in so socialno najbolj ogroženi. Toda pri tem se širi vtis, da se vlada obotavlja pri sprejemanju ukrepov, s katerimi bi bolj obdavčili pripadnike bogatih slojev, zlasti tiste, ki sodijo v kategorijo t. i. tajkunov. Glede pretiranega socialnega razlikovanja, ki povzroča odpor in proteste zaposlenih, ob čudni in nerazumni vzdržnosti svobodnih sindikatov Slovenije, največje sindikalne centrale v državi, ki jo sicer navdihuje politična levica, se tudi premier Borut Pahor ne opredeljuje in raje molči. Kljub obljubi, da bo obiskal družbo za izdelavo oblačil Mura v Murski Soboti in se pogovoril s tamkajšnjimi šiviljami, krojači in drugimi zaposlenimi, vseh je nad 3.300, ki

jim grozita odpust in nezaposlenost, tega ni napravil. Predsednik vlade se je tudi izognil obisku Zagorja v Zasavju, kjer se prebivalci in podjetja soočajo z ekološko katastrofo, splošnim onesnaževanjem okolja, kar bi radi prekinili s prispevkom in pomočjo vlade. Ob tem omenjamo, da Borut Pahor, kot predstavnik najvišje izvršilne oblasti v Sloveniji, tudi ni izpolnil obljube, da bo s predsednikom države dr. Danilom Türkcom obiskal veliko grobišče žrtev povojnih pobojev v Hudi jami pri Laškem, se jim poklonil in počastil njihov spomin.

Državni zbor in politične stranke bodo obnovili dejavnost v prvih dneh septembra. Pričujejo novo obdobje ostrih sočnanj med vladnimi strankami in opozicijsko Slovensko demokratsko stranko Janeza Janše. Še zmeraj potekajo preiskovalni postopki v zadevi nakupa oklepnih vozil znamke Patria. Po dveh letih preiskav v Helsinkih in v Ljubljani ni bilo dokazano, da bi bil v domnevno podkupovanje in korupcijo pri nakupu oklepnih vozil vpleten tudi nekdanji premier Janez Janša. Pred parlamentarnimi volitvami septembra lani je tedanja opozicija Janšo obtožila, da je bil udeležen v domnevni ko-

rupciji, in nemara je prav zaradi tega koalicija tako imenovanih pomladnih strank bila na volitvah poražena. Zdaj so gonjo zoper Janeza Janšo opustili, stranka Zares pa je začela srdito javno

Borut Pahor

kampanjo proti generalni državni tožilki Barbari Brezigar s trditvijo, da je državno tožilstvo v svojih postopkih podpiralo in še podpira nekdanjega predsednika vlade Janeza Janšo. Morda ta gonja poskuša preusmeriti pozornost javnosti od parlamentarnega preiskovalnega postopka zoper Gregorja Golobiča, predsednika stranke Zares in ministra, ki je javnosti lagal o svojem premoženju.

Marijino vnebovzetje tudi v Sloveniji upoštevan praznik

Polemike med strankami seveda slabijo njihovo moč in sposobnost, ki sta potrebni v boju zoper finančno in gospodarsko krizo. Zato so izgledi za skorajšnje premaganje težav in zastojev v družbi slabi in negotovi. Žal! V obdobju predaha pred težavami in izzivi vsakdanjega življenja bo blagoslovljen trenutek pomenilo Marijino vnebovzetje, 15. avgust, ki je od osamosvojitve tudi v Sloveniji postal velik cerkveni praznik.

Marijan Drobež

Mnenje preučevalca pravnih vidikov vojne za osamosvojitve Slovenije

Pripadniki jugoslovanske armade so se najbolj znašali nad prebivalci Vipave

V Sloveniji je zasebnik Marko Prešeren, ki se predstavlja za raziskovalca, začel analizirati pravne vidike vojne za osamosvojitve Slovenije. Zatrjuje, da je doslej preučil 71 kazenskih zadev, ki so jih obravnavala ali pa jih še obravnavajo tožilstva. Poskuša dokazati, da so bili med vojno kršeni zakoni s področja mednarodnega vojnega prava, pri čemer je s svojimi mnenji naletel tudi na kritične odmeve v javnosti, npr. odvetnika in ministra v prvi slovenski vladi po osamosvojitvi Slovenije, Inga Paša. Marko Prešeren se je kot prostovoljec pridružil enoti teritorialne obrambe, ki se je bojevala za mednarodni mejni prehod Karavanke.

Prizadevanja omenjenega raziskovalca je kritično ocenila Barbara Brezigar, generalna državna tožilka. Zapisala je, "da gospod Marko Prešeren ni usposobljen za ocenjevanje tožilskega dela, zato njegovih

navedb tožilci ne komentiramo. Državni tožilci so tisti, ki so pristojni in kvalificirani za pregon storilcev kaznivih dejanj". Marko Prešeren je v intervjuju, objavljenem v nekem dnevnem časniku, odgovoril

tudi na vprašanje časnikarja, katera zgodba je bila med vojno za osamosvojitve Slovenije najbolj shriljiva. Dejal je: "To so bile zgodbe civilistov v Vipavi, ki so se nad njimi znašali pripadniki jugoslovanske armade. Del vojske je izgubil živce, hodil po Vipavi in se grobo znašal nad civilisti, jih pregledoval, pretepal, jim grozil z orožjem. Razbili so tudi dve stanovanji. Eden je prišel v trgovino ter prodajalcem in kupcem zagrozil: 'Poslušajte me dobro, moje življenje ni več nič vredno, vendar tudi vaša življenja ne'. Grozil je, da bo pogljal trgovino v zrak, če ne bo njegova družina dobro postrežena". Raziskovalec meni, "da ni jasno, kaj je pripadnike jugoslovanske vojske pogljal v tako besnenje nad civilnim prebivalstvom v Vipavi, ki je bilo kot grozljivka".

M.

Shranili jo bodo tudi za primer epidemije virusa nove gripe Poziv k zbiranju krvi v Sloveniji

Rdeči križ Slovenije in Zavod za transfuzijsko medicino sta povabila krvodajalce in druge prebivalce, naj v poletnem času pogosteje darujejo svojo kri. Potrebujemo zlasti tisto s krvnima skupinama A in 0. Potrebe po krvi namreč v poletnem počitniškem obdobju naraščajo, čeprav vsak dan povprečno od 350 do 400 krvodajalcev daruje svojo osnovno življenjsko tekočino. V Sloveniji bolnišnice, zdravstveni domovi, ambulate in druge

zdravstvene ustanove vsak delovni dan potrebujejo toliko krvi, kot jo daruje od 350 do 400 darovalcev. Le-teh je v državi okoli 105 tisoč. Dr. Dragoslav Domanović z oddelka za preskrbo s krvjo na Zavodu Republike Slovenije za transfuzijsko medicino poudarja, "da krvodajalstvo sicer pokriva vse potrebe po krvi in krvnih derivatih, a kljub vsemu je dobro opozoriti, naj se ljudje rednih krvodajalskih akcij še naprej udeležujejo". Pritrjuje mu Janez

Pezelj, generalni sekretar Rdečega križa Slovenije, ki dodaja, "da več krvi potrebujejo zaradi rednih operacij jeter in pripravljanja novih operacij srca. Kljub temu da je bilo v letošnjem poletju nekaj hudih prometnih in drugih nesreč, pa je krvi še dovolj".

V Sloveniji za kritje tekočih potreb zdravstva potrebujejo od 95 do 100 tisoč krvodajalcev. Kri lahko darujejo vsi zdravi ljudje, stari med 18. in 65. letom. Kdor hoče biti krvodajalec, mu kri

najprej pregledajo. Če je kaj narobe, ga napotijo k osebnemu zdravniku. To se sicer ne zgodi pogosto, vendar lahko tudi tak obisk pomeni dobro preventivo za ohranitev zdravja. Krv ni smotno kopičiti za morebitne nepredvidljive potrebe, vendar naj bi to dragoceno tekočino, ki je pogoj za življenje, zbirali tudi za primer izbruha epidemije virusa nove gripe. Za zdaj je možnost take epidemije sicer popolna neznanka. Tudi izvedenci, zdravstveni in drugi, imajo različna mnenja. Nekateri epidemijo virusa nove gripe napovedujejo že za to jesen, spet drugi menijo, da je takšna možnost zelo majhna.

Kratke

Vodnik za otroke po Ljubljani

Gospodarska družba Izobraževalno založništvo DZS je izdala vodnik za otroke po slovenskem glavnem mestu, Ljubljani. Napisala sta ga Tilka Jamnik in Iztok Ilich, delu pa dala naslov Dolci po Ljubljani. Na predstavitvi so poudarili, da slovensko glavno mesto obiskuje čedalje več turistov in poslovnežev iz tujine, v njihovem spremstvu pa prihajajo tudi otroci, stari od 6 do 12 let. Njihovi starši in vzgojitelji se brez poklicnih vodičev znajdejo, kakor vejo in znajo. Večinoma pa vidijo le manjši del Ljubljane. Tudi otroci, ki živijo v mestu, večinoma ne poznajo vseh muzejev, galerij in drugih pomembnih ustanov in poslopij, kot so npr. Mestna hiša, Nebotičnik, Zmajski most, Botanični vrt, Tivoli, Hiša eksperimentov, Rožnik z živalskim vrtom, Navje, in še mnogih drugih zanimivih koticov v Ljubljani, kjer je mogoče kratkočasno in ustvarjalno prebiti krajši ali daljši čas.

Razstava izvirnih ilustracij o zgodovini Nadiških dolin

V tolminskem muzeju je na ogled zanimiva in aktualna razstava izvirnih ilustracij o preteklosti Nadiških dolin. Nastala je v sodelovanju z zadrugo Most v Čedadu. Prikazanih je 140 ilustracij oz. slik, ki jih je narisal slikar Moran Tomasetig iz Benečije. V beneško-slovenskem časniku Dom že od leta 2006 likovno opremlja besedila z naslovom Zgodovina Nadiških dolin, ki jih pripravlja Giorgio Banchig. Gre za uglednega kulturnega in narodnoobrambnega delavca v Beneški Sloveniji, ki je obiskovalcem razstave v tolminskem muzeju zapisal: "Bota vidli, de naša zgodovina je zaries liepa in je vredna bit poznana". Slovesnost ob odprtju razstave sta popestrila tretci Juhana in flavtistka Orsola Banelli, učenka Glasbene matice v Špetru ob Nadiži. Razstava izvirnih ilustracij o zgodovini Nadiških dolin v tolminskem muzeju bo odprta do 28. avgusta.

V Sloveniji bi lahko za novo gripo zbolelo 800.000 prebivalcev

V Sloveniji javna občila na objavljajo več primerov okužb z virusom nove gripe. V začetku epidemije te bolezni javnost ni bila posebej zaskrbljena, ker ni bil odkrit noben hujši primer bolezni, ki bi zahteval zdravljenje v bolnišnici. Vendar pa sta se strah in preplah povečala zaradi predvidevanj oz. napovedi tako imenovanega kriznega štaba, ki v Sloveniji usklajuje ukrepe ob širjenju bolezni. Po nekaterih ocenah strokovnjakov bi lahko v Sloveniji za novo gripo zbolelo od 25 pa celo do 40 odstotkov prebivalcev. To pomeni, da bi se z virusom nove gripe lahko okužilo okoli 800.000 Slovencev.

Nove pošne znamke v Sloveniji

Pošta Slovenije, ki ima sedež v Mariboru, je ob koncu maja izdala nekaj novih priložnostnih in eno redno pošto znamko. V seriji Šport je izšla znamka o Svetovnem prvenstvu v atletiki, ki bo v mesecu avgustu potekalo v Berlinu. Na njem

bodo sodelovali tudi slovenski atleti in atletinje. Ena znamka je namenjena svetovnemu prvenstvu v oranju, ki bo letos od 28. avgusta do 6. septembra potekalo v Sloveniji: v kraju Tešanovci blizu Moravskih Toplic. Letošnja skupna tematika za serijo znamk Evropa je astronomija, saj so Združeni narodi, organizacija UNESCO in Mednarodna astronomska

zveza, leto 2009

razglasili za mednarodno leto astronomije. V tem letu namreč mineva 400 let, odkar je Galileo Galilei prvi s teleskopom opazoval nebesna telesa. O tej temi

je Pošta Slovenije izdala dve znamki. Eno z motivom Astronomske-geofizikalnega observatorija na Golovcu v Ljubljani, ki praznuje 50-letnico ustanovitve, in drugo s podobo Astronomskega observatorija v Črnem Vrhu nad Idrijo. Serijo znamk z naslovom Slovenska mitologija izdajatelj nadaljuje z motivom volkodlaka, mitološkega bitja, ki pripada človeškemu svetu in svetu živali, demonov in smrti. Volkodlaki so znani v mitologiji celotne Evrope že od antičnih časov naprej, omenjena bitja pa imajo posebno mesto tudi v slovenski mitologiji. Ena znamka je namenjena že petdesetemu Jazz festivalu, ki bo letos v Ljubljani. Ta festival je najstarejši v Evropi in tudi v svetu.

Preiskava in odkop kosti za dokazovanje zločina

Na Ptuj izvajajo preiskavo zoper 85-letnega Martina Štorglja, ki je osumljen vojnega zločina. Sodeloval naj bi pri poboju okoli sto oseb v koncentracijskem taborišču Sterntal pri Kidričevem. Štorglja, sicer pripadnika nekdanje Ozne, tajne politične policije, bremeni izjava priče pobojev. Imajo pa še več drugih dokazov, kot je slovenski javnosti sporočil vodja policijske akcije Sprava Pavel Jamnik. Ob preiskavi o osumljenem zločinu je pristojni preiskovalni sodnik na Ptuj odredil izkop trupel oz. kosti pobitih v grobišču Sterntal nad Kidričevim.

Potopis

Hipokratov otok Kos v "last minute" izvedbi

Kmalu po vrnitvi z dopusta se je kolega v Novi Gorici pohvalil, kako ni v štirinajstih dneh počitnikovanja niti enkrat samkrat zapustil hotelskega kompleksa nekje na turški

nejdžerji vred. Ne bi videla vse tiste vojske in oporišč in vadbenih centrov, zaradi katerih sem imel ves čas nekoliko neprijeten občutek, da mi je zaradi dopusta kaj ušlo, in je med Grčijo in Turčijo

torej šest dni naš in voda ni bila mrzla.

Med prečesavanjem otoka mi je padlo v oči tudi to, kakšne hiše imajo domorodci in kakšne avtomobile vozijo. Skromno, dragi moji. Hišice

pretežno majhne in resda vsakršnih arhitekturnih rešitev, saj je tistih tradicionalnih apnenobelih s svetlomodrimi dodatki ostalo le za vzorec. Sem pa tja kaj večje in bolj razkošnega, a takih "hajturin", kakršne se bohotijo v okolici Nove Gorice, kljub vsem 650 prevoženim kilometrom nisem videl. Kar se vozne

ga parka tiče, je pa tako, da bi bil moj fiat tipo letnik 94, ki je na domačih cestah kar malo zakompleksan zaradi vseh tistih najnovejših modelov "zglancanih" zverin na štirih kolesih, ki se zaganjajo mimo, vesel ob pogledu na veliko število sebi podobnih. Očitno jim kakovost bivanja pomeni nekaj drugega. Drža in pogledi domačinov, mladih, starejših pa še toliko bolj, so to potrjevali. Poleg tega je bilo v njih še nekaj, kar pri nas pogrešam. Neki ponos, neka volja, življenjska energija, ne vem kaj, nekaj, kar je v očeh naših ljudi zadnje čase bolj poredko najti. Močno dvomim, da bi ti Grki kar tako sprejeli odgovori in zakulisne igrice požrešnih menedžerjev, kot se to dogaja pri nas. Tam bi jim zavrela kri. Tam bi zahtevali svoje. Oziroma tam grejo na ulice. Saj se dogaja. V Grčiji je nekajkrat že zavrelo. Opazoval sem starce ob jutranjem čiku in kavi, v senci pred hišo, pa druženja z domačimi ali prijatelji v najbližjih kafičih. Tipi znajo živeti in imajo tisti nekaj. Nekaj, kar je starejšim ljudem preprečevalo odmak oči od snidenju pogledov, kar se mi tako pogosto dogaja pri nas, ko, čes, jaz sem svoje opravil, opravila, starejši možakar ali žena odmakneta

pogled in ga usmerita v tla, ker nikoli ne veš... Tam na Kosu je iz oči starcev žarela taka modrost, da je bilo kar hudo, in smo v tistih, lahko samo sekundo ali dve dolgih soočenjih prebirali drug drugega in ocenjevali, ugibali, se igrali, da je bilo veselje.

V umetnostno-zgodovinske znamenitosti otoka se nisva spuščala, ker je z mulcem to malo težko. Medtem ko je spal v avtu – brez skrbi, v globoki senci z vsemi štirimi vrati na stečaj odprtimi – sva si z Jano izmenično ogledala le Hipokratov vrt, ki je sicer nova zadeva, postavljena v spomin na očeta medicine Hipokrata, ki je živel na otoku, in nekaj ruševin iz različnih zgodovinskih obdobj, kadarkoli pa sva zabredla malo s poti, sva kmalu naletela na bunker oziroma nekaj, kar je spominjalo na novodobno vojsko. To je bilo res malo sitno. V mestu Kos so me bolj kot stare palače, trdnjave, cerkve in minareti, česar ni manjkalo in je bilo lepo, prevzela drevesa. Velika, zdrava in močna drevesa različnih vrst, od evkaliptov in ogromnih palm do npr. Hipokratove platane, ki velja za eno od

El Greco

otoških znamenitosti, saj naj bi jo posadil on sam, Turki pa so v času okupacije otoka v začetku 19. stoletja nanjo obesili 92 domačih predstavnikov odporniškega gibanja. Na Kos sem vzel tudi zbirko kratkih pripovedi 19 grških pripovednikov, ki so ustvarjali v 19. in 20. stoletju. S pomočjo njihovih zgodb sem še bolj globoko dihal grški zrak in še bolj "guštiral" grške noči ob morju, ki je v grščini ženskega spola, kar lahko močno spremeni pogled na vse skupaj. Na poti domov niso grški cariniki nič težili mulcu, ki je mimo kontrole v roki nesel model vojaškega letala, pa čeprav je šlo za imitacijo orožja, vseeno pa mi ni bilo žal, da po tednu dni odhajam in zapuščam lepi otok, ki ga naj-

brž ne bom več obiskal, saj je v morju naokrog po svetu ali pa že v sami Grčiji posajenih še toliko podobnih s svojimi skrivnostmi in posebnostmi. Ko sem zapeljal z Brnika proti Ljubljani, sem bil kar malo vesel, da nisem več del te turistične mašinerije z all inclusive, last in first minute ponudbami, da ne vidim več teh debilnih kovčkov na koleščkih, ki so postali že tako pravilo, da izpadeš z navadno potovalko ali "rugzagom" navaden kmet, da pozabim na vse to. Svoje izkušnje s Kosom sem shranil v spomin, kjer bodo še vsaj nekaj let na varnem, pol bomo pa videli, ampak pogleda pa zagotovo ne bom umikal v tla, samo zato, ker nikoli ne veš... Ni šanse.

Nace Novak

Mir v zalivu Kefalos

obali. To je to. Super. Ampak, če bi tudi midva izbrala tako varianto, potem na Kosu ne bi videla kite surferjev, kako na severni obali premagujejo valove in se s pomočjo vetra dvigajo visoko v nebo, ne bi obiskala čudovitih term tik ob morju, ki so bile resda polne ljudi, a tudi neverjetno vroče in kakopak zdravilne, da sem potem še cel dan smrdel po amoniaku, ker sem z namakanjem pretiraval. Ne bi uživala na gorskih cestah in stezicah s panoramskimi pogledi za milijon dolarjev, ne bi obiskala vseh tistih "kao" zanikrnih, malo bolj odmaknjenih tavern s prijaznimi in komunikativnimi možakarji, ki so nam stregli z odlično in poceni hrano, ne bi klepetala s Steveom in Harryjem, dvema blizu osemdeset let starima otočanoma, ki sta se po drugi svetovni vojni zaradi krize izselila v Ameriko in se vračata vsako leto za štiri mesece. Ne bi skupaj z Natanom pešala po vseh tistih kilometrskih plažah, kjer si le vsakih nekaj sto metrov, ali pa niti ne, naletel na človeka ali dva. Ne bi zašla v gozdiček, poln pavov, da je bilo vse skupaj totalno pravilčno, saj se je na desetine teh veličastnih ptic, očitno vajenih ljudi, naokrog spokojno sprehajalo s piščeti in ti-

počilo, in se je začela mobilizacija pred spopadom. Ne bi spoznala toliko Srbov, ki pred lokali v mestu Kos vanje vabijo mimoidoče. Zagotovo pa ne bi z balkona hotelske sobe gledala skoraj na notranje dvorišče zapora, oddaljenega le dobrih 150 metrov. In še marsičesa ne bi. Kljub temu da smo imeli na voljo skoraj vse plaže na otoku, ali pa ravno zato, smo se vsak dan vozili do 42 kilometrov oddaljenega zaliva Kefalos na jugozahodnem delu otoka, kjer je bilo res filmsko lepo. Kakšnih 150 metrov od peščene obale se je iz morja dvigal otoček, na njem pa tipična grška kapelica. Mala, apnen bela s svetlo modro streho in okenski mi polkni. Razen nekaj zagnanih jadralcev na deski, ki so mimo švigali kot puščice in jih je bilo veselje gledati, in nekaj takih pritepencev, kot smo bili sami, na plaži ni bilo ljudi. Ko sem simpatično upraviteljico bližnjega domačega hotela in restavracije vprašal, kako da je tako malo ljudi, ni omenila recesije, zaradi katere naj bi tudi Grčijo letos obiskalo za 30 odstotkov manj turistov. Pojasnila mi je, da se ta del otoka bolj slabo reklamira, ljudi pa naj bi odbijalo tudi to, ker je voda za spoznanje bolj mrzla kot drugod. Kefalos Bay je bil

Empros Thermi

Ukrep Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Kranjske klobase lahko izdelujejo samo pooblašteni mesarji

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je izdalo pravilnik o zaščiti kranjske klobase. To tradicionalno slovensko živilo sodi med izdelke višje kakovosti in se izdeluje po točno določeni recepturi in predhodno potrjenem proizvodnem postopku. Zato kranjsko klobaso s tem imenom lahko poimenujejo samo pooblašteni izdelovalci, to je mesarji. Kranjska klobasa mora biti na pasici ali na nalepki označena z enakim logotipom in nacionalnim znakom kakovosti. Kranjska klobasa je postala gastronomska pridobitev za potrošnike. Odslej moramo kupci vedeti, da so v kranjski klobasi najboljši kosi svinjskega mesa in slanine znane-

ga porekla in da je to živilo pripravljeno po natančno določenem postopku, ki določa, da so lastnosti in okusi kranjske klobase takšni, kot jih želimo. K povečanju nje-

ne prepoznavnosti bo vplival tudi tridnevni festival kranjske klobase, ki bo v mesecu avgustu v Hiši kulinarike, v Sori pri Medvodah na Gorenjskem.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v ponedeljek, 10. avgusta, ob 17. uri.

Moreča samota poletnih dni

Avgust

Avgust je pravzaprav mesec, ko se vse končuje. Končujejo se počitnice, končuje se poletje, končuje se pričakovanje in konec je vseh nedorečenih načrtov. Zato je ta čas nekako prazen, s sedanostjo, ki odteka po tankih žilah razžarjenega neba, in s prihodnostjo, ki še ni zarisana, ki ji še ni videti barve in ni mogoče zaznati njenih poti. In prazni so vroči, dolgi sončni dnevi, ko so vsi že nekam odšli in je v mestu ostal samo tisti vonj po prepraženem asfaltu in prašnih cestah. In osamljenost, tista najbolj zasovražena, pekoča avgustovska osamljenost. Nadja je imela še veliko mladostnih spominov na avgustovsko praznino. Bila je še premlada, da bi sama nekam odšla, starši pa niso imeli denarja, da bi šla vsa družina na počitnice. Zato je ostala sama, z balkonom in kupom prebranih knjig, ki jih ni mogla vrniti, ker je bila knjižnica zaprta zaradi dopusta. Telefon, mobiljev in SMS sporočil tedaj še ni bilo, je buljil v praznino in ni se hotel oglasiti za nobeno ceno. Molčal je, kot so molčali neskončno dolgi popoldnevi, ko je bil balkon poln škrlatov in vročine. Predolgi popoldnevi. Baj je o njem prepeval že Celentano, ja, če se je prav spominjala, v tisti pesmi, Az-

zurro, ki poje o vlaku, praznini in dolgih, neskončno dolgi poletnih popoldnevih ter moreči samoti. In o Afriki, ki je nikakor ni mogoče pričarati v mestni sivini. Zdaj so bili tisti popoldnevi iz študentskih let že daleč, praznina pa je ostajala, še bližja je bila. In še bolj neznosna. In še upanje, da bo splahnela s prihodom jeseni, je nekako zamrlo. Pravzaprav tile popoldnevi niso bili vedno tako neznosni. Bila so leta, ko je bila polna zagona, ko je avgust mineval, kot bi trenil. Nekajkrat se ji je zazdelo, da ga nekako ni bilo. Zbrisali so ga prostrani gozdovi, potovanja, hladen objem južnega Sredozemlja in sanjska modrina otokov. Ja, so kraji, kjer avgust hladi modrina neba in prinaša barvo v njegovo izsušenost. Tu v mestu ni tako. Tu je avgust še posebno žgoč, vročina omamlja in odnaša misli, sonce duši srce in možgane, želja pa ni več, samo žeja, samo soproja in tale zoprni vonj po asfaltu, ki se cvre v soncu. Pa praznina je večja v mestu. Gozdovi in polja se nikoli ne izpraznijo, kvečjemu zaspijo. A ne avgusta.

Polja so tedaj radodarna, darovi zorijo na njih in trave šepetajo vetru. Hiše v mestu pa se avgusta izsušijo, izpraznijo. Kot bi odmiralo okno za oknom. In tista samota, ki je moreča že z odprtimi okni, je zdaj še bolj gromozanska in odžira misli in besede. Besede, ki jih je v mestih sicer vsak dan manj. Avgusta pa še najmanj.

Asfalt in prah pa vsak dan močnejše zaudarjata po ubijalskem soncu, po zažigalskem poletju... in po samoti. Nadja je bila namreč prepričana, da ima samota vonj po prepraženem, umaza-

nem asfaltu. Bila je žejna. Pila bi. Že je odšla k pipi, da bi si natočila mrzle vode, pa jo je spomin že spet zavedel v študentska leta. Voda je za žabe, se ji je vedno smejal prijatelj. Še ti boš dobila žabe v trebuhu, so jo opominjali. Polna spominov je segla po steklenici z žganjico, ki jo je hranila za goste. Da bi od-

no, je šla, da bi odprla okno, pa je v notranjost udrila moreča vročina. Kot bi odprla vrata velike krušne peči. Zato se je takoj spet skrila v temačen objem zaprtih polken. Tu je bila sama s svojo samotno, varno pred razbeljenim asfaltom, ki se je zažiral v brezbarvno nebo. Spet si je natočila, ker jo je ura

kot dnevi. Morda bo poklical Borut. Nekako sram jo je bilo, ko so jo ljudje spraševali, kako kaj s si-nom. Saj ni vedela, kje je, kaj dela. Nikoli je ni poklical. Če se je pa že odločil za to, je bil takoj prepričan. In pozdrav se je vsakič glasil, saj ti prav nič ne razumeš, mama. Nekako je imel prav. Čas ji je ušel iz rok. Tako kot življenje. Ni vedela, kam z njim. Kot bi se vse izteklo, kot bi se razblinili vsa upanja in vsi načrti. In ni imela več veliko povedati. Ne samo sinu. Niti prijateljem. Zato jih je bilo vedno manj. Ljudje imajo radi veselje, nasmeh, besede. Ne marajo neskončno dolgi popoldnevi in tega morečega vonja po prepraženem asfaltu, ki vdira skozi stara, zaprašena in umazana polkna. Tedaj, ko je bila še v službi, so bili popoldnevi manj moreči. Tudi avgustovski. Pa četudi je bila na dopustu. Pa so jo predčasno upokojili. Da bi dali prostor mladim, so rekli. V resnici pa zato, ker so bili vsi naveličani neskončno dolgi poletnih dni in zaprtih oken, ki jih je vedno nosila s seboj v službo.

Nadja je odložila kozarec in opazila, da skozi špranje pronica nekaj rdečega, gorečega. Žarki zahajajočega sonca, ki se utaplja v valovih prašnega asfalta. A vročina ni popuščala. Še večja soproja je vdirla v sobo in odžirala misli. Telefon je trmasto molčal. Kot bi bil samo kamenček v mozaiku poletne praznine. Še enkrat si je natočila, se naslonila na mizo... in zaspala.

Suzi Pertot

Po rekordih v rimskih bazenih

Kdaj bo zamejski Slovenec na svetovnem prvenstvu?

V vročih in v športu tudi dokaj sušnih zadnjih dveh tednih julija je bilo v središču medijske pozornosti svetovno prvenstvo v plavanju v Rimu. Pravzaprav so v krasnem središču vodnih športov na Foru Italicu merili moči v plavanju v bazenu, v sinhronem plavanju, v waterpolu, v skokih v vodo, pred Ostio, v bližini prestolnice, pa so tekmovali v daljinskem plavanju v Tirenem morju. Trinajsto SP v vodnih športih je bilo izvedba rekordov v bazenu. Popravili so kar 43 svetovnih znamk, kar je neverjetno, skoraj nečloveško. Večina si je tak napredek razlagala v prvi vrsti z dejstvom, da so plavalke in plavalci prvič nastopali s povsem liberaliziranimi kombinacijami, ki naj bi tako blagodejno vplivali na uči-

kratkem romal na podstrežje in je torej že sklenil svojo (uspešno) izkušnjo. Italijanski tabor je z domačim svetovnim prvenstvom – ki je poleg tekmovalno povsem uspelo tudi z vidika organizacije in obiska občinstva – obračunal z mešanimi občutki. Pričakovanja so bila visoka in so se le delno uresničila. Malce preveč naduta šampionka Federica Pellegrini se je sicer utrdila med glavnimi zvezdicami svetovnega plavanja in osvojila dve zlati kolajni, obe z novim najboljšim časom na svetu. Na najvišjo stopničko zmagovalnega odra sta se povzpela tudi njena vrstnica Alessia Filippi in do konca julija nepoznani vzdržljivostni plavalec Valerio Cleri (25 kilometrov, torej nekako kot od Tržiča do tržaške

odpravi, za katero se je že vnaprej vedelo, da ima nekaj možnosti za kako vidno uvrstitev samo v plavanju v bazenu. Na koncu pa se je razpletlo le z dobrimi nastopi nekaterih posameznikov (soliden je bil na primer Koprčan Matjaž Markič, ki je pred leti treniral tudi z Borovimi tekmovalci), dejansko pa so bili Slovenci zelo daleč od ponovitve navdušujočega olimpijskega srebra iz Pekinga Blejke Sare Isaković. Kot so zvesti bralci najbrž že ugotovili, teče tokrat beseda o športu v svetovnem merilu na račun našega domačega dogajanja. Vseeno nismo pozabili na naše obiskovalce bazenov. Pot na člansko raven si tačas utirata zlati sorodnika Lea Ušaj in Rok Zaccaria iz Devina, člana tržiškega društva Rari Nantes Adria, ki

nek protagonistov v vodi. Trenerji sicer branijo svojo stroko, rekoč, da se pač panoga razvija in da so rekordi posledica korakov naprej v metodah treninga in v natančni pripravi tekmovalcev na vrhunec sezone. Kakorkoli že, resnica bo najbrž neke vmes, v vsakem primeru pa je bolj ali manj jasno, da bo ultra-sodobni body, ki je v večnem mestu botroval toliko rekordom, v

ga pomola Audace, je v razburkanem morju in med meduzami preplaval v manj kot petih urah in pol). Reprezentanca azzurrov je v bistvu ugodno presenetila v manjših panogah (prav daljinsko plavanje, sinhrono plavanje in skoki v vodo), hudo pa je zatajila pri moških v bazenu in z waterpolskima izbranimi vrstama obeh spolov. Zelo malo je povedati o slovenski

ogromno trenirata in v plavanju v deželnem merilu veliko pomenita, rada pa bi zlezla še na opazno mesto tudi na državnem nivoju. Pri Boru gojijo skupine najmlajših, ki zadnja leta sicer nimajo kontinuitete v starejših kategorijah. Skakalka v vodo Ivana Curri na vsedržavni ravni zelo dobro obeta... Kako lepo pa bi bilo, ko bi imeli zamejskega posameznika ali posameznico na takem tekmovalstvu, kakršno je svetovno prvenstvo v Rimu! Verjetno najbolj razširjen šport na svetu (plavanje), odmevno prvenstvo, vrhunske tekme, fascinantno prizorišče. Naši športniki uspevajo praviloma v individualnih panogah, kjer je konkurenca manjša. Ko bi kak zamejec prodril še v špico športa, kakršno je plavanje, bi bil to šele kakovostni skok za celotno naše gibanje. Če uspeva dekletom in fantom iz zakotnih koncev Brazila, Kitajske ali Nizozemske, zakaj se ne bi posrečilo tudi kakemu našemu?

HC

JURIJ PALJK

KAJ SPLOH POČNEM TUKAJ?

2

“Kaj sploh počnem tukaj?” sem sem vprašal minuli teden, ko sem jutraj odprl dnevni časopis in v njem našel zapis, ki sem ga bil v nedeljo, potem ko sem se po desetih urah vrnil s Svetih Višarj, kjer je bilo 21. Romanje treh Slovenij, pripravil in poslal na Slovensko tiskovno agencijo in ga je dnevnik v celoti objavil zraven podobne fotografije, kakršno sem sam posnel za Slovensko tiskovno agencijo, a zraven zapisa ni dodal podatka, ki ga sicer skoraj vedno da, da je namreč tekst objavila Slovenska tiskovna agencija. Zakaj tega ni storil urednik, ki me je pred leti na svojih straneh v času nekih volitev nič kaj prijazno učil profesionalne etike, mi ni znano, sam pa lahko povem, da na Svetih Višarjah ni bilo, kot ga ni skoraj vedno, ko gre za vse-slovensko romanje, enega samega dnevnikovega dopisnika. Bilo pa je zares veliko dopisnikov iz Slovenije, RAI-jeva dopisnica s televizijskim snemalcem in bili so slovenski kolegi iz Koroške.

Kot dolgoletni (občasni) dopisnik Slovenske tiskovne agencije sem se že naučil, da, recimo, slovenski deželni Radio Trst A skoraj nikdar ne citira vira agencije, medtem ko dnevnik to redno počenja. Vsaj tako se mi je zdelo do sedaj. A kaže, da se mi je samo zdelo.

Na tem mestu ne bi govoril o profesionalni etiki, ker mi aroganca ni všeč, še manj pa mi je sprenevedanje, da se z našimi časniki in mediji vsak dan znova, in vedno znova, ne ustvarja politike, ne pomaga točno določeni politiki!

Za naš tednik Novi glas smo že zapisali, in ponovno z mirnim srcem lahko zapišem, da je del določene stvarnosti, da je odraz naročnikov in pa preprostega dejstva, da finančno zanj skrbi v celoti in samo Svet slovenskih organizacij in zato torej naš tednik ni skupna ustanova, za katero morata skrbeti obe krovni organizaciji, kot je to, recimo, dnevnik.

In se ustavim tu, da ne bi po nepotrebnem govoril tistega, kar sicer vsi vidijo, a se nekaterim zdi, da nekateri ne vidimo, tretji pa to vidijo tako, kot sami hočejo, o videnem pa govorijo stvari, ki jih preprosto oko ne vidi.

“Kaj sploh počnem tu?” sem se večkrat vprašal, ko sem videl, kako so kolegi zavestno in nalašč spustili ime nekoga, ki je bil na neki prireditvi, njegovega posega niti omenili niso, da ne govorim o načrtnem in premišljenem rezanju ljudi s fotografij in o izbirah fotografij, ki včasih reče povedo kot sam zapis o

nekem dogodku. Če mi kdo verjame, naj si vzame čas, naj gre v knjižnico in prešteje fotografije, recimo, določenih političnih kandidatov iz naše srede, podoba mu bo jasna, bolj kot so jasne fotografije same.

Ker je to osebno pisanje, in tudi zato, ker nisem zamerljiv, imam pač vipavski značaj, ki je v tem, da sicer vzkipim, a potem trezno razmislim in me razburjenje kmalu mine, dolgotrajnih zamer pa ne prenašam, lahko povem, kako se mi je večkrat zgodilo, da sem sodeloval na kaki razpravi, kjer sem prostodušno povedal kako stvar, ki potem seveda ni bila nikjer objavljena, ker pač nekaterim ni všeč, da

se javno govori o nekaterih stvareh. Zgodilo se mi je tudi to, da sem videl, kako je bilo moje ime izbrisano iz navedb članov določene odbora, ko je bilo potrebno pokazati, kdo je naš in kdo ni, a to vzamem v zakup, saj kaže podoba dejan-

skega stanja duha v naši sredi, pa čeprav se javno seveda govori, da ni tako.

To stanje duha v naši sredi mi je prišlo najbolj pred oči sredi nedavnih polemik o tem, kdo je za sodelovanje in kdo ni, kdo je za tesnejše sodelovanje in kdo ni, ko sem predstavljal v neki slovenski vasi neko fotografsko razstavo, za katero me je prosil sam avtor!, in sem se znašel v okolju, ki je jasno pokazalo, kako zmotno razmišljam sam, ki sem se vedno zavzemal za tesnejše sodelovanje in za preseganje zamer in delitev iz preteklosti. Dovolj mi je bilo, da sem s pogledom preletel polno dvorano, in sem takoj videl, kakšno je dejansko stanje pri nas. Še nobenega od prisotnih nisem nikdar videl v Centru Bratuž, da sem bolj poveden. In sem samo teden kasneje v isti vasi na neki kulturni prireditvi v drugem kulturnem prostoru ugotovil, da med prisotnimi ni nikogar, ki bi zahajal v Kulturni dom.

“Kaj sploh počnem tukaj”, sem se spraševal, ko sem se z alfo peljal pozno zvečer proti domu in skrušen ugotavljal sam pri sebi, kako daleč sem od stvarnosti, ko sem pa še vedno prepričan, da je zmotna in neplodna, naravnost pogubna ta naša delitev za vsako ceno in povsod, kot je zmotna aroganca vseh tistih, ki mislijo, da nosijo resnico v žepu! Resnica namreč je ena sama, a poti do nje so različne in govorjenje o mojih in tvojih resnicah je strašna zabloda naših dni!

O profesionalni etiki zato raje ne bi!

POGOVOR G. Tone Bedenčič

Vsi računamo drug na drugega!

Letos je oratorij, ki ga vodi g. Tone Bedenčič, praznoval deseto obletnico. V pogovoru, ki smo ga imeli z openskim dekanom, sta izšli zlasti njegova trdna naveza in ljubezen do naše mladine, do katere je skušal vedno vzpostaviti ploden in vzgojen odnos.

Projekt oratorija je nastal v Ljubljani pri Salezijan-kih. Povezan je z idejo oratorija, ki jo je vpeljal veliki vzgojitelj mladine Don Bosco. Počitniški del oratorija se je nato naglo širil po vsej Sloveniji: danes je taka oblika mladinskega druženja postala izredno velika stvarnost, ki šteje okrog 20 tisoč mladih, dejavnih po župnijah.

Letos praznuje vaš oratorij deseto obletnico.

Pred desetimi leti smo pomislili, da bi lahko ta vzgojni trenutek vpeljali tudi pri nas na Tržaškem, kjer je bilo sicer aktivnih več mladinskih poletnih središč. Razlika med poletnim centrom in oratorijem pa je v tem, da ora-

torij ob poletnem veselju nudi tudi versko vsebino. Otrok je tako deležen tudi sveta vrednot in verskega vidika, ki je sicer že prisoten v okolju, iz katerega izhaja. Molitev in razmišljanje

ven že od samega začetka.

Res. Našega oratorija se stalno udeležuje okrog trideset, vključno z voditelji pa tudi do štirideset mladih. Tako število udeležencev, ki ni preveliko, je primerno zato, da obdržimo med sabo neposreden odnos. Želel sem obenem, da bi se naši pobudi približali ne le osnovnošolski otroci, temveč tudi dijaki nižjih srednjih šol, če bi bilo mogoče pa še dijaki višjih srednjih šol. Starejši bi na tak način kot voditelji in animatorji lahko pomagali mlajšim, obenem bi bili tudi sami deležni posebnih doživetij v gorah in drugod. To se je res zgodilo, nekateri so namreč preživeli kar tri tedne v oratoriju in se na podlagi nabranih izkušenj gotovo najbolj obogatili.

sta vključena v vsakdan, tako da ju mladi ne doživljajo kot obremenitev, temveč kot hrano, ki jo pojedjo za kosilo, kot način druženja z vrstnikom.

Odziv na oratorij je bil pozitiven.

Rad bi, da bi se v ta načrt vključilo čim več srednješolske mladine (od 12. do 16. leta starosti). Mladi v tem življenjskem obdobju najbolj potrebujejo aktivno in skupinsko življenje ter

vzor, kateremu slediti. Oseba se na tak način priučijo življenja: oratorij ni le pobuda, ki je sama sebi zadostna, ampak je druženje mladih s točno določeno vsebino.

Vemo pa, da se vaše delo z mladino ni začelo z oratorijem.

Oratorij je postal le del moje 'mladinske dejavnosti': še prej sem namreč trideset let spremljal del skavtske organizacije, petnajst let sem vodil višješolsko mladino na poletnih in zimskih taborih itd. Oratorij je namreč dopolnil moje običajno druženje z mladimi, dinamike katerih sem dobila spoznal: ves ta čas sem opazoval, kako se otroci med oratorijem lažje lotijo napornih trenutkov kot starejši kolegi. Med odrasčanjem je namreč zapaziti popuščanje otroškega elana in izmikanje napornim trenutkom (npr. planinstvu). Najstnik pa bi v pubertetnem obdobju potreboval še to-

lo, da je to stric našega pesnika Franceta Prešerna: ena izmed njegovih pesmi je posvečena prav Šmarni gori. Ko smo pojedli kosilo in si nakupili še nekaj sladkarij, smo se še nekaj časa držali pri igralih. Pot navzdol je bila lažja in tudi hitrejša. Ko smo dospeli do avtobusa, naš dan še ni bil končan. Napotili smo se v živalski vrt, kjer smo si ogledali udomačene živali. Še posebej je bilo doživeti, ko je vodnica prinesla kraljevskega pitona, dolgega meter in pol. Vsakdo ga je lahko pobožal, nekateri pa so si ga dali tudi okoli vratu. Ostala

ru in se nastavljali soncu ter se igrali na snegu. Gorsko cvetje nas je pozdravljalo na zelenicah, posejanih med ruševjem. Še posebej smo uživali v pogledu na stotine in stotine planik. Tudi plavi encijan se je pozibaval v močnem vetru in lovil modrino neba. Nato smo po dobrih dveh urah hoje bili v dolini in se počasi odpravili proti domu.

Iz leta v leto se moto oratorija spreminja. Kakšno geslo ste izbrali tokrat?

Geslo je bilo: računam nate! Osrednja osebnost pa, po kateri smo oblikovali vsak dan eno

Foto IG

liko bolj vzgojni trenutek, zagon, vztrajnost, dobro voljo, ki bi ga formirali za nadaljnje življenje in kovali njegovo osebnost. Nekateri so oratorij obiskovali več let, kar je bilo nazadnje očitno v tem, da so brez vsakršnega problema sprejemali naporne trenutke, hkrati pa tudi verski tematiki se niso nikakor izmikali.

Kako pa je bilo letos?

Pred kratkim se je končal oratorij za osnovno šolo. Poleg vsakdanjega življenja v prostorih Marijanišča smo imeli tudi dva posebna dneva. En dan smo bili na morju, drugi dan pa smo se odpeljali proti Ljubljani, kjer nas je avtobus pustil v Tacnu. Pred nami je bila Šmarna gora. Vsi najmlajši so se z veseljem napotili vrhu naproti. V pomoč so jim bili voditelji Damjan, Matej, Štefan, Giulia, Nina in Karin. Po dobri uri hoje smo zagledali zvonček pri kapelici Antona Puščavnika. Navada je, da vsakdo pozvoni. Tako smo storili tudi mi. Pred nami je bil že vrh z znamenito utrjeno cerkvijo iz turških časov. Ogleдали smo si cerkev, obzidje in muzej. Ob zidu so otroci opazili tudi grob z imenom Prešeren. Povedano jim je bi-

nam je še pot do doma. Polne doživetij nas je po dobri uri sprejel domači kraj.

Kaj pa skupina starejših?

Nekaj dni smo preživeli ravno tako v Marijanišču, kjer smo v neposrednem soočanju razglabljali o vrednotah in življenjskih vprašanjih, kar nam je služilo za miselno podlago pri dvodnevni turi po Kriških podih, da bi se na posled povzpeli v svet Razorja in Stenarja. Brez večjih težav smo prispeli do Pogačnikovega doma. Naslednje jutro smo načrtovali vzpon na Stenar, žal pa so nam bile vremenske okoliščine nenaklonjene: veter nam je nagajal. Tako smo se spustili k spodnjemu, še delno zaledenemu jeze-

vrednoto, je bil sveti Frančišek Asiški. Še posebej je bil poučilen odnos do narave. Tudi narava nam je brat in sestra. Izpostavljali smo predvsem prijateljski odnos do sočloveka, skromnost v odnosu do materialnih stvari, iskanje duhovnih vrednot v nasprotju do slave in bogastva. Mladi so se spraševali: In kaj bo od mene v življenju? Kaj želim postati? Odgovor, ki smo ga skupno poiskali, pa se je glasil: življenje je potrebno napolniti z dobrim. Zakaj pa? Ker Nekdo računa name. In ne samo Nekdo. Mnogi so potrebni pomoči. Vsi namreč računamo drug na drugega!

Igor Gregori

Tukaj so zares nebesa bližja!

Svete Višarje.
Odkrijte čarobni svet, kjer se narava in duh stapljata v čudovito doživetje. Spoznajte, kako enostavno je priti semkaj, dovolj je stopiti v kabino žičnice.

ŽIČNICA V ŽABNICAH (CAMPOROSSO)
Ob državni cesti št.13

Vsak dan od 20. junija do 13. septembra.
Sobote in nedelje:
30./31. maj - 1./2., 6./7., 13./14. junij,
19./20., 26./27. september, 3./4. oktober.
Urnik:
delavniki 9.00 - 17.15 • prazniki 8.30 - 18.15

ROMARSKO SVETIŠČE SVETE VIŠARJE
Urnik Svetih Maš
Delavniki: 10.00 - 11.00 - 12.00
Nedelje in prazniki: 10.00 - 11.00
12.00 - 15.00

ZA INFORMACIJE POKLIČITE: TEL. 0428 653915 - FAX 0428 63085
www.promotur.org